

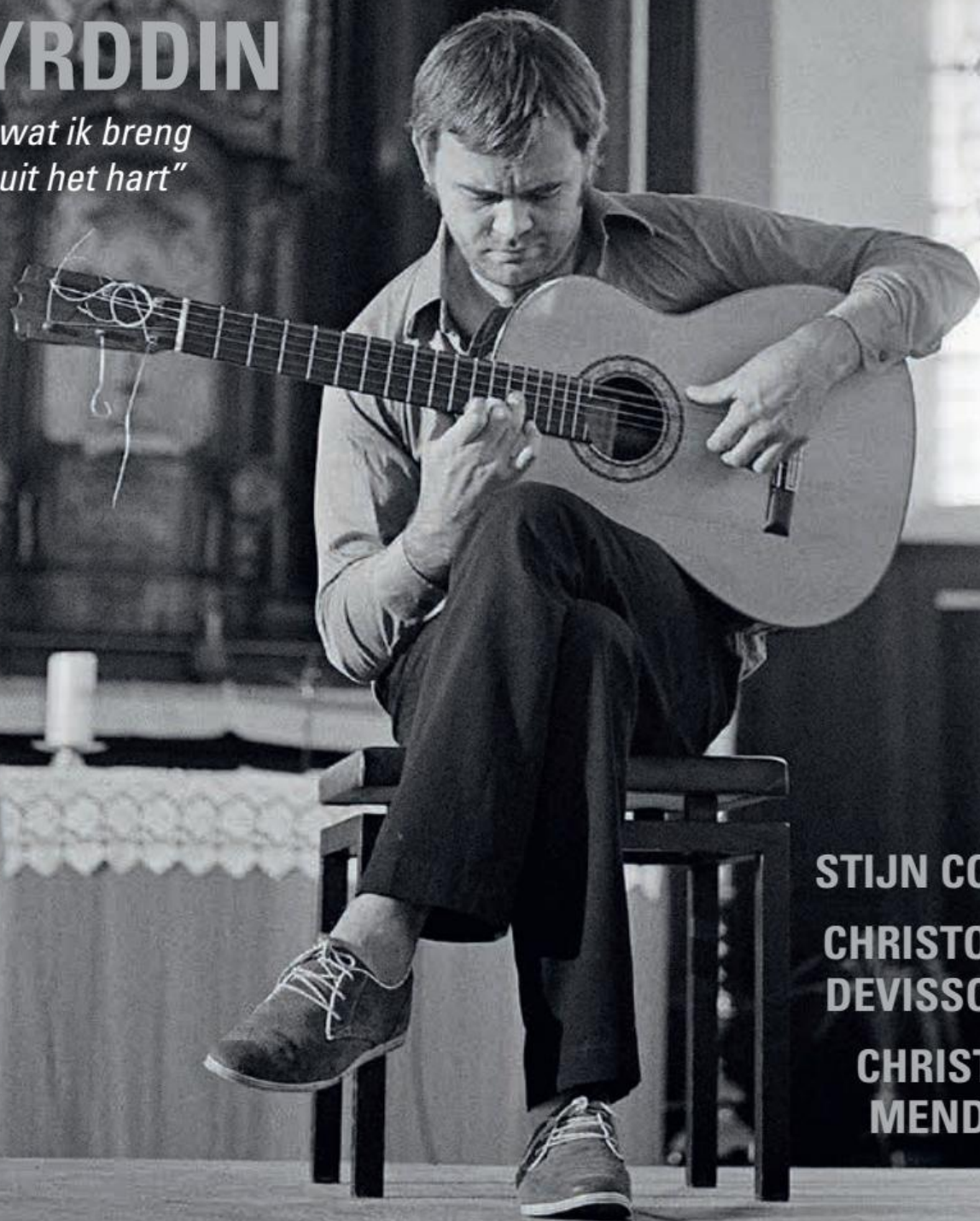
jazzmozaïek

2015 | 4

een brede kijk op jazz in Vlaanderen en de wereld

MYRDDIN

*"Alles wat ik breng
komt uit het hart"*

STIJN COOLS

**CHRISTOPHE
DEVISSCHER**

**CHRISTIAN
MENDOZA**

En verder: BRUSSELS JAZZ ORCHESTRA EN DAVID LINX, CLEAN FEED RECORDS,
PAUL VAN GYSEGEM, LIES STEPPE, DE PLATENHOEZEN VAN ANDY WARHOL,...

foto: © Jos L. Knaepen

CULT UUR PLAT FORM

MOTIVES FOR JAZZ

SINDS 1997

PRESENTEERT EEN SELECTIE UIT SEIZOEN 2015-2016

ZO 06/12
WINTEROOR FESTIVAL
feat. SCHLIPPENBACH
TRIO, FRED VAN HOVE
& ROGER TURNER, THREE
BABIES, HONEST JOHN a.m.
Kunstencentrum België HASSELT

DI 08/12
YARON HERMAN feat.
ZIV RAVITZ
cultuurcentrum HASSELT

ZA 19/12
**PHILIP CATHERINE
& STRINGS**
C-mine cultuurcentrum GENK

ZO 20/12
ZAPPA FEST feat.
**NAPOLEON MURPHY
BROCK, SINISTER SISTER,
MUZE JAZZ ORCHESTRA**
CC Muze HEUSDEN-ZOLDER

VR 08/01
SPUTNIK 3
CC Muze HEUSDEN-ZOLDER

DO 21/01
**LAMA TRIO + JOACHIM
BADENHORST**
Jazzcase Dommelhof NEERPELT

ZA 23/01
TAKSIM TRIO
C-mine cultuurcentrum GENK

ZO 24/01
LES BLAUW
CC Muze HEUSDEN-ZOLDER

VR 29/01
BJO & DAVID LINX
play BREL
cultuurcentrum HASSELT

WO 10/02
**MYRDDIN DE CAUTER
& JEF NEVE**
C-mine cultuurcentrum GENK

VR 12/02
JON FADDIS
Academiezaal SINT-TRUIDEN

DO 18/02
**ESTHER VAN HEES +
JEROEN VAN VLIET**
Jazzcase Dommelhof NEERPELT

VR 26/02
**CHRISTOPHE
DEVISSCHER QUARTET**
CC De Kimpel BILZEN

ZA 27/02
**BRUSSELS PHILHARMONIC
& BRAD MEHLDAU**
cultuurcentrum HASSELT

VR 04/03
**MACHTELINCKX,
BADENHORST, JENSSON
& WOUTERS**
C-mine cultuurcentrum GENK

WO 16/03
**GLENN MILLER
ORCHESTRA**
cultuurcentrum HASSELT

DO 24/03
**UPCOMING HURRICANE
feat. NIGGENKEMPER,
NABATOV & CLEAVER**
Jazzcase Dommelhof NEERPELT

Cultuurplatform Motives for Jazz bundelt 8 jazzpodia in Limburg.

Alle info + concerten > WWW.CULTUURPLATFORM.BE

Jazz, ja of nee?

Redactie

Jazzmozaïek
Wijngaardstraat 5, B-1755 Gooik
tel. 02 532 38 90
redactie@jazzmozaïek.be
www.jazzmozaïek.be

- Stichter: Luc De Baets († 13/09/2009)
- Hoofredacteur: Filip Verneert
- Kernredactie: Evelien De Jaeger, Pieter Koten, Bernard Lefèvre, Jos L. Knaepen, Dirk Roels, Georges Tonla Briquet, Filip Verneert
- Redactiemedewerkers: Mischa Andriessen, Patrick Auwelaert, Peter De Backer, Pauwel De Wilde, Chris Joris, Leon Lhoëst, Guy Peters, Pablo Smet, Mik Torfs, Arne Van Coillie, Marc Van den Hoof, Marc Van de Walle, Bert Vujsje
- Fotografie: Jos L. Knaepen
- Redactiecoördinatie: Evelien De Jaeger
- Media Support (advertenties):
adverteren@jazzmozaïek.be
- Grafisch ontwerp: Brigid Sullivan

Inzending cd's, artikels en reservatie advertenties
uitgave 1/2016

20 januari 2016

Aanleveren advertentiemateriaal

20 februari 2016

Voor verschijning op

06 maart 2016

Abonnement

België: € 20 / Buitenland: € 30

Overmaken op bankrekening van vzw Muziekmozaïek
Folk & Jazz:

IBAN BE 82 7380 4183 1068

BIC KREDEBEB

Muziekmozaïek, Wijngaardstraat 5, B 1755 Gooik

Met vermelding: 'Abo JM 2016'

Info via info@muzmoz.be – www.muziekmozaïek.be

ISSN 1376-6619

© Copyright (teksten en foto's): Zonder voorafgaande en schriftelijke toestemming van vzw Muziekmozaïek mag niets uit deze uitgave worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Iedere redacteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn tekst. Publiciteitsteksten en bijhorende illustraties vallen onder de verantwoordelijkheid van de betrokken adverteerder. Teksten en fotomateriaal kunnen door de redactie van Jazzmozaïek geweigerd worden zonder dat deze beslissing dient te worden gerechtvaardigd.

Verantwoordelijke uitgever en afzendadres
Filip Verneert – Wijngaardstraat 5 – B-1755 Gooik

In 1957 schreef men het volgende over Jazz om de jeugd te waarschuwen tegen de gevaren van de jazzmuziek.

"Vandaag, daar er bijna in iedere familie een radiotoestel te vinden is, kan men alle soorten muziek horen en hieronder ook wel eens de echte jazz of men wil of niet. Toch zijn er mensen die bij de eerste tonen van deze sterk ritmische en naar hun opvatting onharmonisch voorkomende muziek geërgerd het toestel afzetten. Wellicht zullen jullie al gemerkt hebben dat vele en vooral oudere mensen niet bepaald sympathiek tegenover jazz staan. Zij beweren dat jazz geen enkele artistieke waarde bezit en ze verwerpen alle moderne muziek die niet op de traditionele regelen van maat en harmonie berust. Jazz met zijn schrille tonen van de blaasinstrumenten en sterk betoond ritme, beschouwt menigeen als helemaal geen muziek, omdat hij de indruk heeft dat ieder muzikant alleen datgene speelt wat hij graag speelt, zonder op het spel van zijn vrienden te letten. Een ander zelfs vraagt zich af hoe de spelers nog in staat zijn door de dooréénwarring van tonen op de juiste maat te letten. Verder is men ook de mening toegedaan dat jazz een primitieve en achterlijke soort van muziek is." (Jongens en Wetenschap, deel IX - 1957)

Het is inderdaad al meer dan 50 jaar geleden dat zoiets geschreven werd, maar toch. Blijkbaar was men bang van jazz, bang voor de gevolgen van individualiteit, en creativiteit?

Het deed me denken aan wat J. Bernlef schreef over Jazz: *"Stravinsky betoogde dat hij de jazzmuziek toch niet erg interessant vond omdat de ideeën vanuit musici ontstonden, niet vanuit een componist"*. Daarmee sloeg hij de nagel op de kop. Alles wat interessant is aan jazz, is ontwikkeld vanuit de musici en de manier waarop zij met hun instrument omgaan. *"Alles in jazz is gericht op de expressie van een muzikale persoonlijkheid, niet om die ondergeschikt te maken aan een door een ander voorgescreven groter geheel. Het gaat in de jazz niet om een graad aan perfectie waaraan wij in de klassieke muziek afmeten of een uitvoering ideaal is, eerder om een graad van imperfectie."* Dixit J. Bernlef.

Of wat Wynton Marsalis zei: *"The real power of Jazz... is that a group of people can come together and create... improvise art and negotiate their agendas... and that negotiation is the art"*.

Persoonlijke expressie, improvisatie, een sterk betoond ritme, ideeën vanuit de muzikanten, een graad van imperfectie, creatie, ... begrippen die op vele jazzmuziek van toepassing zijn. Luister maar naar de muziek die we in deze Jazzmozaïek voorstellen!

Filip Verneert
Hoofredacteur Jazzmozaïek

Wil je reageren?
Mail dan naar redactie@jazzmozaïek.be

Inhoud

Interview 4 Myrddin <i>"Alles wat ik breng komt van begin tot einde uit het hart"</i> 8 Stijn Cools De componist als architect 10 Pedro Costa 15 jaar Clean Feed 20 Muzikant interviewt muzikant Paul Van Gysegem: Terugblik op een 80-jarige tocht Focus 12 David Linx & Brussels Jazz Orchestra De swing in Brel Roots 16 Christian Mendoza <i>"Ik wil mensen raken met mijn muziek"</i> Reportage 23 ComAV 37 USA Jazzclub	Portret 24 Jazzkriebels: Lies Steppe 32 Blindfold Test: Christophe Devisscher Agenda 14 JazzLab Series Jazz en kunst 30 <i>'Peel slowly and see'</i>: Andy Warhol als ontwerper van platenhoezen Boek 35 De muze vereeuwigd in boek 39 Nieuw op cd Columns 29 Album Souvenir: Jazz Gazette 36 De Jazzlezer: Chet Baker 52 Muziektheorie: Ambichords 54 Holland Muziekland: Minder of meer

Cover: Myrddin - copyright Jos L. Knaepen

Jazzmozaïek wordt gedrukt met bio-inkt op papier afkomstig uit duurzaam bosbeheer (FSC) in een CO₂ neutrale drukkerij. De verzending is onder biofolie.

Myrddin

*“Alles wat ik
breng komt van
begin tot einde
uit het hart”*

Bij kruisbestuivingen tussen flamenco en jazz draait het tegenwoordig veelal rond marketing van grote namen. Een wereld mijlenver van deze waarin gitarist Myrddin musicceert. Geen vooropgezette of doordachte carrièrepennen.

Na wat gepuzzel met agenda's blijkt de meest praktische plek om af te spreken thuis bij ondergetekende. Op die manier kan de gitarist het interview combineren met een uitstapje Brussel in gezelschap van zijn vrouw.

Een bustebeeldje van Louis Armstrong trekt meteen Myrddin zijn aandacht. *"Hij blijft de beste! Onlangs nog begon ik te wenen van emotie toen ik een opname van hem hoorde samen met trombonist Trummy Young. De manier waarop Armstrong met één enkele noot alles kon zeggen en daarbij een enorme energie uitstraalde, blijft een statement. Miles was zeker niet de eerste die dat deed, zoals velen denken. Armstrong zei trouwens gekscherend over bebop: 'one long search for the right note'" (lacht).*

Bij jouw muziek is het niet zozeer die ene noot, kan ik mij inbeelden.

Op dat punt verschillen jazz en flamenco van el-

kaar. Ik kan thuis vooral uren zoeken naar combinaties en sfeerscheppingen. Absolute vereiste daarvoor is dat ik mij geestelijk compleet relaxt moet voelen. Dan kan ik blijven spelen zonder bepaalde verwachtingen te hebben of zonder naar een welbepaald einddoel te streven.

Niet evident in deze wereld, die momenten van rust.

Ik ben net terug van drie weken in de Provence waar ik samen met andere familieleden een huis help verbouwen. 's Avonds was ik fysiek uitgeput maar eenmaal bij de kachel met mijn gitaar in de hand, kwam het allemaal los.

Is afzondering voor jou de enige manier om te componeren?

Niet de enige, wel deze die mijn voorkeur wegdraagt. Ik schrijf soms ook al eens in opdracht. Dat is een totaal andere aanpak die voor mij heel arbeidsintensief is. Veel spelen

is wel belangrijk, in beide gevallen. Ik geloof niet in een plotse lumineuze inval bij iemand die haast nooit speelt.

Hoe ga je om met de drukte en het lawaai bij optredens?

Concerten zijn voor mij een apart gegeven. Ik stap gewoon het podium op en begin. Dat is puur technisch. Plankenkoorts heb ik dan ook niet, zeker niet meer na al die jaren. Creëren daarentegen is een ander paar mouwen.

Je groeide op in een muzikaal nest. Was er eigenlijk een alternatief?

Muziek kwam nogal automatisch en was zeker geen belemmering. Dat studeren een redelijke ramp was, heeft daar waarschijnlijk wel mee te maken (*lacht*). Het is wel zo dat het hele muzikale gebeuren in de familie aanvankelijk aan mij wat voorbijging. Ik was op dat gebied de uitzondering. Tot ik op mijn dertiende de gitaar ontdekte. Ik was meteen bezeten. Ik speel ook wel klarinet, hoofdzakelijk live, maar de gitaar is echt mijn instrument.

Vanaf wanneer besefte je dat je van musiceren je beroep wilde maken?

Dat kwam toen ik flamencogitaar begon te studeren. Vooral het creatieve aspect liet me niet meer los. Nadat ik een eerste eigen melodie aan mijn vader liet horen en hij die goedkeurde, was er de stimulans om verder te gaan.

Welke opleidingen volgde je?

Ik leerde alles hoofdzakelijk via zelfstudie. Vader was mijn belangrijkste leermeester. Dat waren dan vooral praktische aanwijzingen zoals de juiste manier van je hand te zetten en de techniek van het ritme.

Je trekt regelmatig naar Andalusië om les te volgen. Nooit jezelf de vraag gesteld wat je als Vlaams muzikant effectief kan bijbrengen aan flamenco?

Helemaal niet. Van meet af aan wilde ik vooral bijleren. Ik heb een zoekende geest en kan echt heel ongelukkig zijn wanneer ik lange tijd niets nieuws gevonden heb. Ik sta ook buiten de traditionele flamencowereld. Zo zet ik mijn gitaar altijd in verschillende stemmingen, wat zeker 'not done' is in flamenco. Ik heb dergelijke trucjes nodig om te ontdekken. Vele gitaristen in de flamencowereld zijn opgegroeid met slechts vier akkoorden waardoor ze weinig harmonische baggage hebben. Ik hoorde thuis heel veel soorten muziek, wat een luxe is.

Hoe sta je tegenover de combinatie met dans en improvisatie?

Momenteel repeteer ik veel met danseres Ana Llanes. We maken arrangementen van voertritten en

muziek. Niet evident maar heel boeiend. Zelf ben ik geen danser. In flamenco is dat echt een levenswerk. Improvisatie in flamenco is uiterst zeldzaam. Tijdens een feest gebeurt het wel eens dat gitaristen dat doen maar bij een concert is alles op voorhand uitgewerkt. Op klarinet improviseer ik soms wel maar dan louter op het gevoel, niet aan de hand van standards.

Tijdens Djangofollies ben je betrokken bij het Duke Ellington-project, DjanGo! Meets Duke. Wat is jouw rol?

Ik zal vooral klarinet spelen en misschien wat basklarinet. Het is mijn broer Waso die alle arrangementen schrijft. Ellington heb ik sowieso veel beluisterd, vooral dankzij mijn vader. De Duke had een vaste klarinettist, Barney Bigard. Dat was een straffe muzikant, niet alleen omwille van zijn warme klank maar vooral ook wegens zijn ideeën.

Myrddin:

"Ik heb een zoekende geest en kan echt heel ongelukkig zijn wanneer ik lange tijd niets nieuws gevonden heb"

Welk is de impact van Django Reinhardt op jouw muziek?

Ik vind zijn repertoire ongelooflijk mooi om naar te luisteren maar thuis bij mijn ouders werden zijn platen eigenlijk niet zoveel gedraaid. Tegenwoordig bij mij trouwens evenmin. In ons gezin klinkt vooral klassiek, flamenco of hiphop door de kamer. Haast nooit jazz. Wel iemand als Léo Ferré.

Is dat dan tevens voor de teksten?

Die begrijp ik meestal niet maar dat vind ik niet erg. Ik voel dat er sfeer zit in zijn poëzie. Iets dergelijks vind ik momenteel ook terug bij Ghostpoet die een soort triphop brengt. Van Brassens ben ik eveneens fan. Zijn melodieën zijn enorm inspirerend. Ooit doorgrond ik misschien wel zijn teksten helemaal maar momenteel heb ik daar geen nood aan, de muziek is sterk genoeg op zichzelf.

Hoe kwam je in contact met Jef Neve?

Ik was indertijd te gast in zijn radioprogramma en mocht een solostuk spelen. Later spraken we af om eens samen te spelen. Dat was een intense ervaring.

De manier waarop hij met zoveel vrijheid en energie improviseerde... Ondertussen hebben we een aantal duo-concerten achter de rug en vroeg hij mij ook voor zijn *Sons Of The New World*.

Je was onlangs te gast in Parijs op een Belgian Focus Night. Hoe staat het met jou op internationaal vlak?

Stilaan beweegt er wat, zeker in Frankrijk. Af en toe kan ik ook in Londen spelen. Meer zou mogen maar dan ook weer niet teveel. Concerten zijn voor mij een heel intens iets. Ik zou nooit de energie kunnen opbrengen om dagen na elkaar op te treden. Al heel snel zou ik geen reden meer hebben om nog iets te vertellen via mijn gitaar. Technisch zou ik misschien een toppunt bereiken maar gevoelsmatig daarentegen... Dan verkies ik af en toe in de fout te gaan maar ik wil dat alles wat ik breng van begin tot einde uit het hart komt.

Geef je les?

Dat gebeurt al eens privé. Als dat dan aan iemand met talent is, wordt het natuurlijk interessant. Op die manier ga je ook nadenken over bepaalde punten waar je zelf niet meer bij stilstaat. Wat je bij anderen ontdekt, weerspiegelt zich uiteindelijk op jezelf. Les geven om financieel te overleven zou ik nooit kunnen, dat is triestig. Ik begrijp wel dat de maatschappij nu eenmaal gebaseerd is op gezonde systemen.

Welke plaat kan je aanraden als het om flamenco-jazz gaat?

Dat is ongetwijfeld *One Summer Night* van Paco de Lucía. Het is misschien geen pure jazz maar er wordt wel veel geïmproviseerd. Voor mij is dat een van de meest explosieve platen in de muziekgeschiedenis.

Wat biedt de toekomst?

Voor het Festival Van Vlaanderen mag ik een project uitwerken met een zangeres, een danseres en een strijkerstrio. Volgende maand is er dan de tournee met *Rosa de Papel*. Daar kijk ik naar uit want bassist Alain Pérez is er ook weer bij. Hij is tevens percussionist en vooral beroemd om zijn kunsten op timbales. De laatste twaalf jaar speelde hij bij Paco de Lucía. De man zijn gevoel voor harmonie en frasering is ongelooflijk en de energie zit volledig goed over heel de lijn. Ondanks zijn status heeft hij bovendien totaal geen ego. Echt een plezier om mee te mogen werken. Sinds kort geef ik ook elke zondagavond duo-concerten in de Gentse Club Reserva (*bij ter perse gaan van dit artikel werd bekend gemaakt dat de Hot Club Reserva, net als de Hot Club tot nader bericht gesloten is, naar aanleiding van het overlijden van eigenaar David De Rudder, red.*)

Georges Tonla Briquet

www.myrddinmusic.com

Concertdata MYRDDIN

» 27.01.16 De centrale, Gent (sextet)	» 29.01.16 De Warande, Turnhout (sextet)	» 31.01.16 De Roma, Antwerpen	» 07.02.16 CC Grote Post, Oostende	» 12.02.16 Duo Jef Neve, De Roma, Antwerpen
» 28.01.16 Studio de l'hermitage, Parijs	» 30.01.16 Klara in De Singel, Antwerpen (sextet)	» 05.02.16 La Tentation, Brussel (sextet)	» 11.02.16 Duo Jef Neve, C-Mine, Genk	» 13.02.16 Duo Jef Neve, Ter vesten, Beveren
		» 06.02.16 CC Zemst (sextet)		

brand!

NONA EN
CULTUURCENTRUM MECHELEN
12 - 13 FEBRUARI 2016

JAZZFESTIVAL

NL
SPECIAL
JAZZ UIT NEDERLAND

VRIJ
12
FEB

KAJA DRAKSLER - LENNART HEYNDELS
KATHEDRAAL | 17:00

ANDRÉ GOUDBEEK - FRED VAN HOVE
NONA | 19:00

**ERIC BOEREN - WILBERT DE JOODE -
TEUN VERBRUGGEN**
CCM | 20:30

ICP ORCHESTRA
NONA | 22:00

KAPOK
NONA | 19:00

JASPER BLOM QUARTET feat. Bert JORIS
CCM | 20:15

REIJSEGER - FRAANJE - SYLLA
NONA | 21:30

THE EX feat. Wolter WIERBOS & Ab BAARS
CCM | 23:00

DJ HERR SEELE
CCM | FEEST

ZAT
13
FEB

TICKETS & INFO
www.NONA.be
www.cultuurcentrummechelen.be
TEL.
015 20 37 80 (NONA)
070 22 28 00 (CCM)

cultuurcentrum
mechelen **CCM**

NONA

via Bert Verbruggen, Begijnestraat 13-21, 2800 MECHELEN

Stijn Cools

De componist als architect

Electrogrooves, huiskamermuziek, producerswerk en design, Stijn Cools vindt het allemaal even inspirerend. Bij granvat, het collectief dat hij oprichtte met broer Bert, combineert hij dit alles volgens een uiterst doordachte visie.

Van Rataplan krijgen de broers Cools dit seizoen de kans om als artiesten in residentie een aantal van hun initiatieven voor te stellen. Zopas verscheen bij het cultlabel Sub Rosa de dubbel-lp *Book of Air - fieldtone* en binnen een paar maanden is er de plaat *Book of Air - volk*, bij hetzelfde label. En er volgt nog veel meer. Een gesprek over context analyse, componeren als een architect en improviseren met achttien.

Je begon aanvankelijk langs de traditionele weg van de muziekschool.

Inderdaad maar ik had al meteen op jonge leeftijd de pech om een leraar te hebben die niet echt uitblonk als stimulerend voorbeeld. Bovendien moest ik om een of andere reden kerkorgel spelen in plaats van gewoon klavier waarvoor ik mij ingeschreven had. Daar knapte ik volledig op af. Ik stopte met de lessen, maar bleef wel geïnteresseerd in muziek. Toen mijn grote broer een drumstel kocht, leidde dat tot een nieuwe start. Uiteindelijk schreef ik mij in aan het conservatorium in Brussel. Die keuze werd volledig bepaald door één muzikant bij wie ik in de leer wilde gaan: Stéphane Galland.

Waarom net Stéphane Galland?

Zijn drumstijl trok mij aan en inspireerde mij toen al enorm. Hij is sowieso een fenomenaal muzikant. Ik denk dat ik vooral te weten wilde komen hoe hij zijn eigen vocabularium ontwikkelde binnen de context van Aka Moon. Achteraf bekeken, besef ik dat zijn lesgeven veel ruimer was dan het zuiver technische aspect. Hij is meer een muziekmentor die zijn leerling begeleidt en deze lichtjes in de richting stuurt die hij wil gaan.

Ergens tussenin studeerde je ook nog scenografie en architectuur. Gebruik je nog wat van de kennis die je toen opdeed?

Ik denk het niet, zeker niet bewust. Ik volgde deze studies voor ik besliste om naar het conservatorium te gaan. Het maakt wel deel uit van mijn verleden en leidde onrechtstreeks naar het ontdekken van andere werelden. Zo waren begrippen als conceptueel en tegelijkertijd functioneel ontwerpen, context analyse en het abstraheren en gebruiken van symboliek tijdens het creatieproces, heel fundamenteel tijdens die opleidingen. Niet meteen onderwerpen die rechtstreeks aan het conservatorium belicht worden terwijl je eigenlijk bij het spelen of componeren van muziek toch wel degelijk creëert en die

parameters aanwezig zijn, ook al zijn ze minder expliciet zichtbaar. Een optreden in een kerk of op een festival is totaal verschillend. Eenzelfde repertoire brengen met een volledig andere bezetting is nog zo een voorbeeld. Je gaat dan telkens de context en het ontwerp analyseren en past vervolgens de functionaliteit aan.

Hoe belangrijk is het om te musiceren met je broer?

Dat is geen rationeel gegeven maar een natuurlijk iets. Toen we klein waren, speelden we samen in de zandbak met autootjes. We zijn blijven spelen maar nu met muziek. De combinatie werkt nog altijd heel goed na al die jaren, ook al is misschien niet alles even geslaagd naar de buitenwereld toe (*lacht*). We hebben een soort telepathische connectie. Op zich is die er altijd wel een beetje als je musicert. Fysieke communicatie is dan dikwijls overbodig. Dat gevoel is er soms ook al eens met anderen. Als we bijvoorbeeld met Dries Laheye op een podium staan, voelen we ons als drie broers.

Stijn Cools:

“De muziek van volk gaat over traagheid en over het continu onzichtbaar in beweging zijn. Het idee is heel erg geïnspireerd door de natuur, meer specifiek door de seizoenen”

Welk is het verhaal achter je nieuw project volk?

Onder de paraplu van granvat bestaan er verschillende initiatieven. Zo zijn er groepen als Merope, Pudding oO en Hoera. Daarnaast heb je lopende projecten waaronder JK's kamer en *Book of Air*. *Book of Air* is op zijn beurt een bundeling van reeksen composities. De bezetting van het uitvoerende ensemble wisselt daarbij telkens. Voor *fieldtone* spelen we de muziek met vijf, bij *volk* zijn we met achttien. Ondertussen zijn er al plannen voor een *Book of*

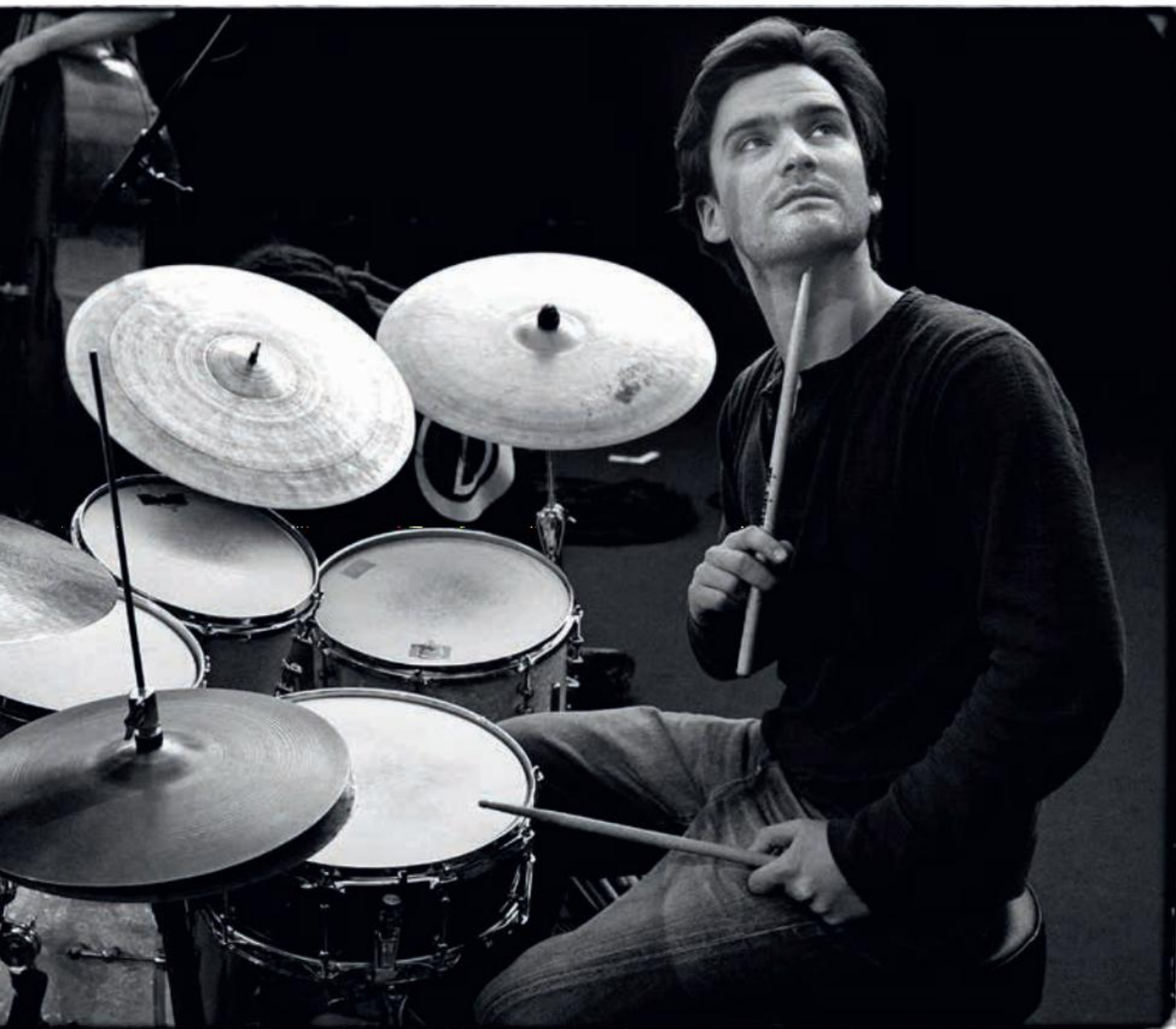

Stijn Cools

Air-bundel met bewerkingen van jazzstandards.

Ik componeer al die stukken vanuit een bepaald idioom, met een specifieke kapstok: tijd en frequenties in de muziek en hoe daarmee omgaan als improvisator. De muziek van *volk* gaat over traagheid en over het continu onzichtbaar in beweging zijn. Het idee is heel erg geïnspireerd door de natuur, meer specifiek door de seizoenen. Wanneer het bijvoorbeeld winter of zomer is, kunnen we dat objectief waarnemen en bevestigen. Maar het proces van winter naar zomer niet. Dat gaat te traag. We zien enkel het resultaat van deze metamorfose, niet de verandering zelf, ook al is deze constant aan de gang. Om dat muzikaal weer te geven, gebruiken we improvisatie en spelen we op zulke wijze dat elke evolutie heel traag gebeurt. Momenteel zijn we met achttien maar er kunnen eigenlijk gerust nog meer artiesten bij, misschien zelfs het dubbele (*lacht*). Het is alleszins een heel uitdagende speelervaring, eigenlijk tegen de tijd in. Wanneer we improviseren is dat in het nu, terwijl de muziek van *volk* en de manier hoe deze zich ontwikkelt eerder in de toekomst bestaat. Het is die tijds kloof die de leidraad vormt. Bij *fieldtone* heb je dan weer een ander gegeven. Hier staan stilte en klankduur vooral centraal. Je kan een noot spelen, zelfs zeer kort, maar die blijft naklinken

zolang er niets op volgt. De daaropvolgende stilte versterkt wat voorafging.

Improviseren met achttien lijkt niet zo evident.

Het is net die uitdaging die ons inspireert en intrigeert. Ik zou alles kunnen uitschrijven voor elke muzikant apart, alsof het een klassiek werk is, maar dat is ons ding niet. De partituur laat veel ruimte voor invulling, maar tegelijkertijd is alles ook zeer duidelijk omlind. Eigenlijk zijn de composities open bouwplannen. Net zoals de dragende betonstructuren bij Le Corbusier. Of zoals bij een architect die een plan tekent met de plaatsing van fundering, dak, deuren en ramen, zonder te speciëren hoe alles er moet uitzien. De kleuren en soorten materialen voor de afwerking liggen niet vast. Dat is dan de improvisatie. Zo komen we terug bij je vraag over mijn vroegere studies scenografie en architectuur. Blijkbaar toch niet helemaal vergeten dus.

In het teken van de residentie in de Rataplan slaagden jullie erin Magic Malik te strikken?

Dat is voor de avond met AAN/EOP wanneer alles volledig zal draaien rond improvisatie. Ook Dries Laheye en Andrew Claes zijn uitgenodigd. Het wordt wel wat

anders dan met de andere groepen waar we lid van zijn zoals BRZZVLL, Pudding oO, STUFF. en Pomrad. Eigenlijk is het een verderzetting van het onderzoeksproject dat Andrew, Bert en ik deden rond het integreren van elektronica in improvisatiemuziek.

Het was Bert die een voorstel stuurde naar Magik Malik. Ze kennen elkaar van bij het Bruno Vansina Orchestra. Malik was meteen enthousiast. Vijf minuten na Bert zijn e-mail kwam het antwoord al binnen: yes! Van AAN/EOP komt binnenkort trouwens ook materiaal uit.

Waar ben je momenteel nog mee bezig?

Ik werk verder aan *Book of Air* en ben lid van Hoera., Pudding oO, AAN/EOP en ook Pomrad. Voor de volgende

optredens van BRZZVLL zit ik eveneens achter het drumstel. Verder komt er een nieuw project met Wout Gooris. Hij won de prijs voor Jong Jazztalent van Gent Jazz 2015 en werkt nu een gloednieuw idee uit. Verder ben ik veel bezig met productiewerk, ligt er een JK's Kamer release klaar die we samen met Eyvind Kang opnemen en verschijnt er een nieuw album van Merope. Van Vrijstaat O. krijgen we volgend jaar een volledig weekend carte blanche om een aantal activiteiten van granvat in de kijker te plaatsen.

Georges Tonla Briquet

www.granvat.com

Concertdata STIJN COOLS

17.01.16	BOOK OF AIR VVOLK
26.02.16	HOERA
18.03.16	POMRAD
29.03.16	HOERA FEAT. HARMEN FRAANJE
01.05.16	BOOK OF AIR VVOLK
27.05.16	AAN/EOP FEAT. MAGIK MALIK

Flagey Brussel Jazz Festival
Rataplan (granvat connections)
De Singel POP+
Vrijstaat O. / De Werf
Vrijstaat O. / De Werf
Rataplan (granvat connections)

Pedro Costa

15 jaar Clean Feed

Sinds de oprichting in 2001 is het in Lissabon gevestigde Clean Feed-label uitgegroeid tot een van de meest productieve én gelauwerde producenten van moderne jazz/improvisatie. Motor van het label was al die jaren de flamboyante Pedro Costa, die er samen met zijn klein team voor gezorgd heeft dat de smalle *digipaks* met het knappe artwork intussen wereldvermaard geworden zijn. Of toch bij een publiek dat voortdurend snakt naar uitdagingen.

Een marketingafdeling zit er voorlopig niet in, maar het is toch opmerkelijk hoe het Portugese label er in geslaagd is om zijn eigen stempel te drukken op de hedendaagse jazz en improvisatie. Aanvankelijk gebeurde dat door vooral de focus te leggen op talent uit eigen regio, al dan niet aangevuld met internationale gasten, maar al snel begrepen die buitenlanders ook dat het menens was in Lissabon. En recent duiken er ook wat Belgen op, zoals onlangs nog De Beren Gieren met hun uitstekende *One Mirrors Many* (zie cd rubriek). De mooie vormgeving van de herkenbare releases (even waren het de beruchte *digipaks* met magneetsluiting) zorgen samen met een imponerende reeks artiesten, waarvan er heel wat om de zoveel tijd terug opduiken, voor een catalogus met een consistent hoge kwaliteit. Voor een groot stuk is dat dus de verdienste van Pedro Costa, die ambitie, passie en beetje zothed voortdurend balanceert en wiens enthousiasme dat van een tienjarig kereltje is dat net te horen kreeg dat hij twee weken school mag skippen om thuis te *gamen*.

Clean Feed bestaat intussen bijna vijftien jaar. Een Portugese muzikant vertelde me onlangs nog dat het label werd opgericht uit noodzaak, omdat de scene structuur en zelfgecreëerde mogelijkheden nodig had. Als je de situatie van toen vergelijkt met die van nu, wat zijn dan de meest opvallende veranderingen?

Die zijn echt enorm. Niet alleen heeft de muziek een paar stappen vooruit gezet, maar de jazzcritici zijn ook enorm veranderd en zorgen nu voor veel meer steun dan de vorige generatie, die er vooral op uit leek om ons een moeilijke tijd te bezorgen. Er zijn intussen ook meer vaste bands die zich bezighouden met exploreren, componeren en improviseren, terwijl er ook meer samenwerking is tussen verschillende scenes. En er is vooral een nieuwe generatie opgestaan van goed opgeleide en breeddenkende muzikanten.

Voor zover ik het kan inschatten, maakt de Portugese jazz- en improscene momenteel ook een echte bloeiperiode mee. Ze ziet er alleszins zeer actief en divers uit. Kan je dat beamen vanuit jouw positie?

Zeker en het wordt elk jaar beter. We hebben nu te

maken met een golf van jonge, maar beslagen muzikanten die het voordeel hebben gebruik te kunnen maken van het internet en verder te bouwen op de verworvenheden en muziek van hun voorgangers. Het lijkt ook alsof de esthetiek aan belang gewonnen heeft, wat ik zeker een goede evolutie vind, zolang de inhoud de moeite blijft. Muzikanten zijn er zich nu veel meer van bewust dat de vormgeving, de manier waarop je een product aanbiedt, heel belangrijk is.

Clean Feed heeft intussen zo'n 350 releases aan de man gebracht, van uiteenlopende Portugese artiesten, maar ook heel wat van internationale namen, zowel jong, aanstormend talent als vaste waarden. Dat is heel wat, maar wat is voor jou de grootste verwezenlijking van het label?

Het aantal releases is natuurlijk een enorme verdienste voor het label, aangezien we geen enkele vorm van subsidie krijgen en eigenlijk dus ook beperkt zijn wat internationale aandacht via reclame e.d. betreft. We kunnen ook geen publiciteitsagent betalen, terwijl we beseffen dat zoiets wel belangrijk is in de Verenigde Staten, wat niet enkel onze grootste afzetmarkt is, maar ook het jazzcentrum van de wereld. Mensen van buiten de Verenigde Staten lezen ook de Amerikaanse magazines en websites en hebben oog voor de lijstjes en prijzen

die ze publiceren. En bovendien zijn er in de Verenigde Staten nog altijd veel meer muziekschrijvers actief dan elders. De Portugese markt bestaat eigenlijk niet echt, terwijl we internationaal wel meer en meer verkopen via onze website en eigenlijk ook uitstekende distributiekanaalen hebben in landen als Duitsland, Frankrijk, Spanje, Polen en Italië.

Hoe veel mensen werken eigenlijk bij of voor een label als Clean Feed?

We zijn met vier die er voltiids mee bezig zijn, maar dan niet enkel met het label, maar ook als concertpromotoren. Travassos is de vaste grafisch designer en cureert het Shhpuma-label, Madalena is onze *office manager* en neemt alles voor haar rekening wat te maken heeft met boekhouding en promotie. Ricard doet een beetje vanalles en springt in waar nodig. Er is alleszins genoeg werk voor iedereen.

Zijn er ook releases die een extra rol gespeeld hebben voor de zichtbaarheid van het label, of voor jou persoonlijk?

Zeker. De eerste was *Devil's Paradise* van het Gerry Hemingway Quartet (CF 010) en dan volgden nog een paar andere, zoals Tony Malaby's *Tamarindo* (CF 099), de box van Anthony Braxton en Joe Morris (CF 100) en Chris Lightcap's *Deluxe*. Onze bestseller is Bernardo Sasseti's *Nocturno* (CF 008).

Wat zijn de grootste obstakels voor het runnen van een label als Clean Feed?

Het gebrek aan fondsen die zouden kunnen helpen met promotie en die misschien ook betere voorwaarden zouden kunnen bieden aan de artiesten. We moeten onszelf voortdurend eraan herinneren dat we 100% realistisch moeten blijven als we een deal doen, want we kunnen het ons niet permitteren om geld te verliezen aan releases. We hebben echt bedroevende lonen, maar dat is hoe we bezig kunnen blijven. Ik wou dat ik een barmhartige Samaritaan kon vinden die staat te popelen om ons te steunen. Ken jij zo iemand? Misschien moet ik toch eens naar Cristiano Ronaldo of José Mourinho stappen.

foto: © Vera Marmelb

Pedro Costa

Je krijgt ongetwijfeld talloze opnames of aanbiedingen voor releases op Clean Feed toegestopt. Hoe bepaal je wat je wel en niet gaat uitbrengen?

Ik moet niet enkel van de muziek houden, maar ook het gevoel hebben dat het *belangrijk* is dat we het uitbrengen. Sommige artiesten brengen hopen platen uit en anderen gaan nooit op tour. We willen bij voorkeur bands die concerten spelen en vaste projecten, dat is de beste manier om het aan te pakken. *Ad hoc* samenwerkingen zijn eigenlijk niet echt aan mij besteed als release, ook al hebben we er wel een paar hele goede uitgebracht.

Je bent ook al even co-curator van het Ljubljana Jazz Festival. Hoe ben je daar terecht gekomen?

Ik heb Bogdan (*Benigar*, programmator van het festival, gp) in 2007 ontmoet in Västarås in Zweden, toen we allebei door Mats Gustafsson en Lennart Nilsson waren uitgenodigd om deel te nemen aan een rondetafelgesprek over concertpromotie in onze landen. Het was een belangrijk evenement voor mijn professionele leven, omdat ik amper iemand kende. Daar ontmoette ik ook andere festivalorganisatoren, zoals Hans Falb uit Nickelsdorf, Sergio Merino uit Barcelona, Adrien Chiquet uit Mulhouse, Juhamatti Kauppinen van Tampere, Rainbow Robert uit Vancouver, etc.

Twee jaar na deze meeting kreeg ik de vraag van Bogdan of ik een Portugese band wilde presenteren tijdens het Ljubljana Jazz Festival én opnieuw deel wilde uitmaken van een rondetafelgesprek, deze keer met Bugge Wesseltoft van Jazzland Records en mensen

van No Business en Multikulti Project. In 2010 bood hij nog eens aan om een band voor te stellen en voor de editie van 2011 vroeg hij of ik co-curator wilde worden. Dat was een prachtige kans voor mij, waarvoor ik hem niet genoeg kan bedanken. Het is een geweldige samenwerking en we zijn sindsdien goede vrienden geworden. Er zijn heel wat mensen die ik dankbaar ben, maar vooral Miguel Lobo Antunes, de voorzitter van Culturgest in Lissabon en Bogdan. Ze vertrouwen mij en we begrijpen elkaar uitstekend.

Pedro Costa:

“Het lijkt alsof de esthetiek aan belang gewonnen heeft, wat ik zeker een goede evolutie vind, zolang de inhoud de moeite blijft”

Je bent ook programmator van SMUP in Parede (een plaats aan de Portugese kust op een steenworp van Lissabon, gp). Wat zijn daar je rol en doel?

SMUP is een concertlocatie-annex-uitgaansplek in

mijn thuisstad. Eigenlijk is het een pand van meer dan honderd jaar oud dat jarenlang de thuisbasis was van een filharmonisch orkest. Recent is het, nadat er overheidsgeld geïnvesteerd werd in de renovatie, een fantastische plaats voor *locals* geworden, met een geweldige bar, verschillende podia en mogelijkheden voor film- en theatervoorstellingen. Er zijn twee non-profit organisaties gehuisvest: *Cultura no Muro* en *SMUP* zelf. De plaats is een trekpleister voor wie zoals ons houdt van uitgaan en interesse heeft voor cultuur in allerlei vormen. Er is ook een uitstekend restaurant in het gebouw.

De beheerraad van beide organisaties zijn heel breeddenkend en het zijn interessante mensen die ervoor zorgen dat er ook met weinig geld fijne dingen gebeuren. Het zou mooi zijn als we steun zouden krijgen voor het programma, zodat we niet enkel vrijwilligers zouden zijn maar ook betaald konden worden. Geld is nodig en het kost net zoveel tijd en moeite om die plaats actief te houden als voor andere concertlocaties. Als de situatie niet verandert ga ik het ook niet blijven volhouden. Misschien is dit ook iets voor de barmhartige Samaritaan. Ik moet eens naar Ronaldo bellen. Heb jij z'n nummer?

Helaas! En nu? Heb je nog korte- of langetermijndoelen voor het label?

Eigenlijk niet, ik wil de boel gewoon draaiende houden. En ik zou er niet in geïnteresseerd zijn als het enkel digitaal was. Ik wil cd's en lp's!

Guy Peters

David Linx & Brussels Jazz Orchestra

De swing in Brel

Bijna 60 jaar geleden brak Jacques Brel door met *Quand on n'a que l'amour*. In 1967 trad Brel (toen 38) voor het laatst op. In 1977, een jaar voor zijn dood, verscheen een laatste plaat met het schrijnende *La Ville s'endormait*.

Met zijn onsterfelijk oeuvre werd Brel de grootste muzikale Belg die tot vandaag de harten blijft beroeren. Niet verwonderlijk dat het BJO, met de swingende stem van David Linx, Brels oeuvre opnieuw leven inblaast. De première volgt in Flagey begin 2016.

"We speelden met het idee om muziek gelinkt aan Brussel te vertolken met het BJO en zo kwamen we al snel uit bij Jacques Brel", aldus artistiek leider Frank Vaganée. "We besloten David Linx te vragen. We wisten vanuit eerdere projecten, Changing Faces en A different Porgy and another Bess, dat hij als geen ander Brels spirit zou kunnen overbrengen in jazz."

David Linx: *"Ik zie dit Brel project niet als een hommage, maar eerder als een 'celebration'. Van Brel nam ik vroeger al La Chanson des Vieux Amants op, samen met Nathalie Lories (Standards, 1995-nvdr). Daar kwam toen kritiek op, omdat ik dat aandurfde, alsof Brel me zou intimideren..."*

Toen Frank Vaganée en Koen Maes (zakelijk leider BJO-nvdr) me voor dit project polsten, bleek nog maar eens de parallele klik met Brel. Ik heb in Brussel en Amsterdam gewoond en nu is Parijs mijn thuisstad. Ik heb vele keren Vesoul gezongen en de Fransen denken dat Brel een Fransman was, terwijl ze van mij denken dat ik Fransman of Amerikaan

David Linx

ben... en ondanks mijn Vlaamse roots leeft er een misverstand t.o.v. Vlaanderen..."

Je hebt een uitstekende band met het BJO...

David Linx: Ik denk dat het BJO graag met me werkt omdat ik een songstylist ben, zowel het thema als de melodie zijn voor mij belangrijk en daar kan ik bij vocaliseren of improviseren. De parafraze, daar zit de persoonlijkheid in, iets wat ik van Miles heb geleerd. Maar mijn stem is geen instrument, zelfs als ik scat – al houd ik niet zo van dat woord – dan blijf ik altijd een zanger. Neem bv. *Mathilde*, daar vocaliseer ik bij de tonen van de sax. De uitdaging bij Brel bestaat in het zangplezier. Als een nummer goed geschreven is, dan wordt het mijn verhaal, dan is *La Valse à Mille Temps* mijn *Valse à Mille Temps*... Dan wordt een nummer iets universeels en is het voor mij fantastisch om het op het hoog niveau van jazz te brengen. Ik ben een jazzzanger; voor mij is jazz een laboratorium voor alle andere muziek. Brels chansons til ik op tot jazzstandards.

Hoe kwam je tot de keuze van de nummers?

Frank Vaganée: David en ik kozen elk twintig nummers en hebben dan bekeken welke overeenkwamen, om dan verder te elimineren en uit te komen bij een twintigtal. Uiteindelijk hebben we er tien weerhouden voor de cd (*20ste BJO cd-nvdr*) en eentje, *La Ville s'endormait*, als download. De selectie was op basis van de sfeer die een nummer oproept, de tempi, of de arrangeurs daar wat mee aankonden, er voldoende diversiteit zou zijn...

Omgaan met de teksten van Brel is een opgave...?

David Linx: Waar ik al eens de wenkbrauwen bij frons, is de misogynie die ik van mijn vader (*Elias Gistelincq-nvdr*) en Nougaro kende en die ook bij Brel sterk aanwezig was. Zo is er *La Ville s'Endormait* waar Brel zingt: "Comme chante un certain qu'elles soient l'avenir de l'homme..." wat Brels antwoord is op Aragon (*la femme est l'avenir de l'homme*). Maar door een juiste intonatie zing ik die misogynie weg... Dan is er natuurlijk de taal, Frans zou minder swingen dan Engels... Voor mij is zingen in elke taal gelijk, het enige dat telt is dat mijn stem echt swingt. Waarom ik een bepaald woord op die noot plaats. Het werpt een heel ander licht op Brel. Het is geweldig hoe goed die nummers geschreven zijn. Ook de Engelse tekst van *Amsterdam*, versie van Rod McKuen, die het ook zong evenals Bowie, is ongehoorlijk goed en perfect van sfeer. Daarnaast zing ik *Isabelle* in het Engels.

Frank Vaganée: Er moet ruimte zijn voor het orkest in balans met de tekst, want er is veel tekst, dat is wel een evenwichtsoefening. De arrangeurs kozen we volgens het beproefde recept en zijn leden van het orkest. Zo bewerkte Dieter Limbourg *Le Plat Pays, Amsterdam/Vesoul*, Lode Mertens *Quand on n'a que l'amour*, *La valse à mille temps*, Pierre Drevet *La chanson des vieux amants*, *Mathilde*, onze geluidsmen Gyuri Spies *Ces gens-là*, *Isabelle* en ikzelf *La ville s'endormait*, *Bruxelles*. Voor het eerst is er ook een arrangement van Nathalie Lories en wel van *Ne Me Quitte Pas*.

De arrangementen zijn naar goede BJO gewoonte niet allemaal in de traditionele bigbandstijl geschreven en dat is een meerwaarde. We willen het publiek echt nieuwsgierig maken naar hoe Brel klinkt op onze wijze van benadering.

We zijn ook echt benieuwd. Bij de opnames in De Bijloke juni jongstleden konden we al iets horen wat ons al meteen in de ban van de swing in Brel bracht...

Bernard Lefèvre

Concertdata 'BREL' met BJO en David Linx

- » 20 januari Flagey (Brussel)
- » 21 januari Theatre de Namur (Namen)
- » 22 januari CC De Werf (Aalst)
- » 29 januari Cultuurcentrum (Hasselt)
- » 30 januari Het Perron (Leper)
- » 25 maart Stadsschouwburg (Mechelen)

Meer info en overige concertagenda:
www.brusselsjazzorchestra.com/nl/brel

© Petra Cvetbar

za 16 januari
LABtrio New York Project

wo 27 januari
Teun Verbruggen & Oscar Jan Hoogland

wo 3 februari
Joachim Badenhorst & Eric Boeren

wo 10 februari
Fred Van Hove & Michael Moore

ma 15 februari
The Very Big Band

vr 26 februari
David Thomaere Trio (try-out)

vr 4 maart
Brussels Jazz Orchestra 'The Future is Now'

ma 7 maart
The Thing

vr 11 maart
Simon Toldam Trio

more to come.....

de SINGER

Bavelstraat 35, 2310 Rijkevorsel
www.desinger.be

Het voorjaar van

**Jazz
LAB
SERIES**

JazzLab Series sluit 2015 af met **Sinister Sister**, onder leiding van vibrafoonvirtuoos Pieter Claus. De groep is genoemd naar Sinister Footwear, een song van Frank Zappa. De muzikanten gaan dan ook aan de slag met de uitgebreide muzikale erfenis van Zappa en geven er een jazzy draai aan. De muziek krijgt een update met instrumentatie, sound, hedendaagse grooves en moderne improvisatie, maar altijd met respect voor de composities die vaak zweven tussen rock, moderne jazz en hedendaags-klassiek.

De band kwam tot stand toen Pieter Claus en Lander Gyselinck (Kris Defoot Trio, Stuff, LABtrio), beiden al lang in de ban van Frank Zappa, de drang om Zappa's muziek te spelen niet meer konden weerstaan. Claus verzamelde nog meer gelijkgestemde jazzmuzikanten rond zich, met name bassist Michel Hatzigeorgiou (AKA Moon), saxofonist Maayan Smith (laureaat Toots Thielemans Jazz Award 2013) en gitarist Jan Ghesquière (Altertape), die de sound van Sinister Sister mee hielpen definiëren.

In januari slaat JazzLab Series opnieuw de handen in elkaar met Djangofollies, hét jaarlijkse muzikale feest ter ere van de Belgische jazzlegende Django

Reinhardt. De Antwerpse band **Les Blauw** haalt alle jazzklassiekers van de hand van grootmeester Django uit de kast, maar ook enkele eigen composities en huldes aan Django's tijdgenoten zoals Baro Ferret en Duke Ellington.

Bjorn Eriksson, de bezieler van deze zigeunerbluesband, was ook het creatieve brein achter één van de knapste soundtracks uit de Belgische filmgeschiedenis. In 2012 ging heel Vlaanderen plat voor de *The Broken Circle Breakdown*, de succesfilm van Felix Van Groeningen. Eriksson zette twaalf country- en bluegrassklassiekers naar zijn hand en kwam daarmee in veel harten en platenkasten terecht. Daarnaast speelde hij bij Zita Swoon, Admiral Freebee en Helmut Lotti en pakte hij ook uit met eigen projecten zoals Maxon Blewitt, The Partchez en Eriksson-Delcroix. Bjorn Eriksson is een man van veel muziekjes.

Het kwartet rond de jonge Gentse gitarist Ruben Machtelinckx laat in februari een raadselachtige droomwereld weerklinken, beeldend en suggestief, breekbaar en minimalistisch. Toen het kwartet **Machtelinckx/Badenhorst/Jensson/Wouters** eind 2012 naar buiten kwam met hun debuut *Faerge*

werd deze plaat door Knack prompt tot beste Belgische jazzrelease van het jaar gebombardeerd. Rietblazer Joachim Badenhorst is mogelijk de internationaal meest geroemde Vlaamse jazzmuzikant, die in zijn eigen ensemble Mogil samenspeelt met de IJslandse gitarist Hilmar Jensson.

Amper twee jaar later stond het kwartet er opnieuw met *Flock*, verschenen bij El Negocito Records. Hooggespannen verwachtingen werden ingelost, want hoewel Machtelinckx' kwartet met *Flock* een duidelijk verlengstuk maakt van de debuutplaat, zoeken de muzikanten tegelijkertijd nieuwe oorden op. Rubens banjo voegt onheilspellend getokkel toe, het gelaagde klarinet spel van Badenhorsts eerdere solowerk bepaalt mee de sound. In een poging om deze muziek te vatten, kunnen we spreken van uitgepuurde, filmische en introverte kamerjazz, met composities die zichzelf maar langzaam blootgeven.

Naast deze concertreeksen lopen ook enkele jazzcursussen, zoals de lessenreeks rond Belgische jazz in Aalst en Ronse. Surf naar de website voor concrete data en locaties.

Info: www.jazzlabseries.be

foto: © Leon De Backer

Sinister Sister

brussels JAZZ FESTIVAL flagey

lisa
simone

paolo fresu
devil quartet

brugge wesseltoft
henrik schwarz
dan berglund

david linx +
brussels jazz orchestra

tord gustavsen
feat. simin tander
and more

13-23.01.16

tickets: www.flagey.be – t.02 641.10.20

Christian Mendoza

“Ik wil mensen raken met mijn muziek”

Ons land loopt vol met getalenteerde jazzmuzikanten. Ze studeerden hier aan de conservatoria, scholen zich elders in Europa nog bij, of trekken naar New York. Daarnaast zijn er ook een aantal die we intussen wel als Belgen gaan beschouwen zijn, maar wiens roots eigenlijk elders liggen. In de reeks ‘Roots’ stellen we er enkele voor. Dit keer pianist Christian Mendoza.

Christian Mendoza is 36. Zijn vader komt uit Peru en studeerde een tijdje aan de Gentse universiteit. In Gent ontmoette hij zijn vrouw, de moeder van Christian. Christian Mendoza is dus een Peruviaanse Gentenaar. Hij heeft zijn eigen band, de Christian Mendoza Group en speelt ook in het trio 3/4 Peace, samen met saxofonist Ben Sluijs en de Franse bassist Brice Soniano. 3/4 Peace heeft net een nieuwe plaat uit bij El Negocito Records. Daarnaast heeft Christian ook een nieuw quatre-mains project met de Gentse pianiste Heleen Van Haeghenborgh.

Mendoza is geboren in de Peruviaanse hoofdstad Lima. Daar heeft hij zijn kinderjaren door gemaakt. In 1990, nadat Christian zijn moeder overleden was op jonge leeftijd, besloot het gezin om in België te komen wonen. Ook de moeilijke politieke situatie in Peru op dat moment, met heel wat terrorisme, zorgde ervoor dat Christian met zijn vader en zussen naar Gent kwam. Hij groeide op met Spaans als moedertaal en met Frans als tweede taal. Zo kwam hij op het Instituut van Gent terecht, toen nog een volledig Franstalige school.

Wanneer ben je met muziek begonnen?

Eigenlijk wou ik drummer worden. Maar mijn vader dacht daar anders over en kocht me als cadeau een Casio keyboard. Daar begon ik al snel eenvoudige melodietjes op uit te proberen. Zowel popdeuntjes, klassieke stukken als jazz. Vooral bij jazz had ik een goed gevoel. Maar ik merkte wel dat die stukken moeilijker waren. Ik was toen nog een autodidact. Mijn eerste muzieklessen heb ik gevolgd aan de academie De Poel (nu AMWD Gent). Maar van jazzonderwijs was er toen nog geen sprake, dus deed ik een klassieke opleiding. Het was zelfs zo dat je in die tijd nog kon buitengegooid worden uit de klas, wanneer je betrapt werd op het spelen van jazz (*lacht*). Toen ik zestien werd kon ik eindelijk starten met een jazzopleiding. Ik volgde eerst les bij Werner Meert, die ook jonge muzikanten zoals Bram De Looze en Hendrik Lasure de eerste knepen van het vak geleerd heeft.

Wat gaf de doorslag om voor jazz te kiezen?

Tijdens mijn kinderjaren in Lima had ik sowieso al wat latin jazz en salsa gehoord. Mijn ouders draaiden thuis zowel jazz als klassieke muziek. Maar toen mijn vader een compilatie-cd van Dizzy Gillespie in huis haalde, wist ik zeker dat het in die richting was dat ik wou gaan. Gillespie maakte echt indruk op mij en op die plaat hoorde je ook verschillende stijlen, gaande van bebop over hardbop tot latin jazz. Op de muziekschool ontdekte ik gaandeweg de grote jazzklassiekers. Miles, Herbie Hancock, Bill Evans, Chick Corea.

Christian Mendoza:

“Als een luisteraar iets kan ontdekken door mijn muziek, iets dat hem of haar op de een of andere manier even raakt, even weghaalt uit zijn of haar dagelijkse beslomeringen, dan denk ik dat het goed zit”

Ik ging toen veel naar de bibliotheek in Gent waar ze een grote jazzcollectie hebben en waar je die cd's kunt uitlenen. Op televisie zag ik ooit eens een programma met live muziek van Chick Corea en met interviewfragmenten met hem. Ik was daar behoorlijk van onder de indruk. Maar ook een concert van saxofonist Bart Defoort met op piano Erik Vermeulen, is me enorm bijgebleven. Erik Vermeulen is één van mijn goden. Die man heeft mij enorm geïnspireerd! Hij kan zowel de hemel als de hel spelen, telkens met veel emoties en diepgang. Aan het conservatorium van Gent heb ik lessen gevolgd bij Erik Vermeulen en combolessen bij trompettist Nico Schepers van het Brussels Jazz

Orchestra. Daarna ben ik naar het conservatorium van Brussel getrokken omdat er op dat moment in Gent weinig te beleven viel op het gebied van jazz. In Brussel kreeg ik lessen van Diederik Wissels, Nathalie Lories en van Bart Defoort. Ik leerde er ook heel wat muzikanten kennen met wie ik nu vaak samenspeel.

Christian Mendoza: “3/4 Peace is een drumloos trio en dat is een bewuste keuze”

Speelde je toen ook al in bands?

Ook dat is eigenlijk heel geleidelijk gegaan. In het begin was ik nogal onzeker. En mijn vader vond dat ik beter iets anders kon doen dan muzikant worden. Hij vergeleek het natuurlijk met de situatie van muzikanten in Peru en dat waren toen vooral armoezaaiers, om het zo uit te drukken. Hier in België heb je uiteraard een veel beter systeem voor muzikanten. Het eerste combo waar ik bij speelde, dat was samen met gitarist en banjospeler Frederik Leroux. We speelden zowel swing als fusion. Ook met trompettiste Marie-Anne Standaert en saxofonist Tom Callens speelde ik toen vaak samen. En op het conservatorium leerde ik snel veel gelijkgezinden kennen om mee samen te jammen. Ik ben afgestudeerd in 2006 en toen begon in Gent zowel de befaamde club El Negocito als de Hot club de Gand veel jams en concerten te organiseren. Ik heb de try out van mijn eindexamen in El Negocito gedaan bij Rogé Verstraete. Ik ben ook een tijdlang pianist geweest bij Lady Linn And Her Magnificent Seven. Ik kende Lien De Greef van op het conservatorium en deze band was een deel van haar eindexamen. Zo is de bal echt aan het rollen gegaan.

En nu heb je je eigen band, de Christian Mendoza Group en 3/4 Peace?

Klopt. Met mijn eigen band heb ik in 2011 een plaat opgenomen, *Arbr'-En-Ciel*. Dat was samen met saxo-

Christian Mendoza

fonist Ben Sluijs, rietblazer Joachim Badenhorst, bassist Brice Soniano en drummer Teun Verbruggen. En met *3/4 Peace* hebben we nu net een tweede plaat uit bij El Negocito Records. Die heet *Rainy Days on The Common Land*. *3/4 Peace* is ook met Ben Sluijs en met de Franse bassist Brice Soniano. Vorig jaar hebben we op Gent Jazz gespeeld en daar groeide het idee om een nieuw album te maken. Er staat een compositie op van Brice, vijf stukken van Ben en één van mij. Die heet *Hope*. *Hope* heb ik eigenlijk al een tijdje geleden geschreven, met niet echt een bepaalde bezetting voor ogen. Ik heb dus een tijdje gezocht naar de juiste bezetting voor dit nummer. En die heb ik nu gevonden met *3/4 Peace*, want het is een redelijk recht toe recht aan swingnummer. En er zit ook wel een bepaalde gedachte van hoop naar iets nieuws in.

En daarnaast spelen we ook de openingsmelodie van het *Bartok Violin Concerto*. *3/4 Peace* is een drumloos trio en dat is een bewuste keuze. Onze muziek is daardoor eerder rustig en intimistisch, zonder veel decibels. Maar bij concerten kan dit evengoed de andere kant opgaan en kunnen er wel kleine uitpattingen ontstaan. De titel van de plaat *Rainy Days On The Common Land* verwijst naar de plaats en periode van opname. We hebben ze opgenomen in CC De Meent in Alsemberg. Het waren nogal typisch Belgische, regenachtige dagen en soms kon je zelfs de regendruppels op het dak zachtjes horen tikken door onze muziek heen (*licht*). In november hebben we al een paar concerten gedaan met *3/4 Peace* en in maart volgt er nog een tournee. Daarnaast speel ik in januari ook met het Bruno Vansina Orchestra in De Bijloke

in Gent, in een double bill met Tutu Puoane. Ik heb ook een nieuw quatre-mains-project met de Gentse pianiste Heleen Van Haegenborgh. Daar spelen we in januari mee in Oostende en in februari in de Handelsbeurs in Gent. En ik doe ook nog een JazzLab tournee met het Christophe Devisscher Quartet in maart 2016.

Je geeft nu zelf ook les aan het conservatorium van Gent. Hoe bevalt je dat?

Daar ben ik in 2008 mee gestart. Ik geef jazzpianolessen en combolessen. Eigenlijk best wel grappig, want jazzpiano wordt daar nu gegeven door mij en door Erik Vermeulen. Dus de man die mij zo geïnspireerd heeft en die ik nog steeds enorm bewonder, is nu mijn collega. Ik doe vooral de eerstejaarsstudenten. Ik stoom ze klaar voor de grootmeester (*licht*). >

VR 15/01 - 20:30

LABTRIO
THE NY PROJECT (B)

ZA 22/01 - 20:30

LAMA TRIO FEAT.
JOACHIM
BADENHORST (PT/B)

ZA 20/02 - 20:30

MACHTELINCKX
BADENHORST
JENSSON
WOUTERS (B)

WO 20/01 - 20:30

FABIAN FIORINI
& STEPHANE
GINSBURGH (B)

VR 12/02 - 20:30

TONY
MALABY'S
TUBACELLO (USA)

ZA 11/03 - 20:00

@DE BIEKORF

BLACK FLOWER (B)

VR 04/03 - 20:30

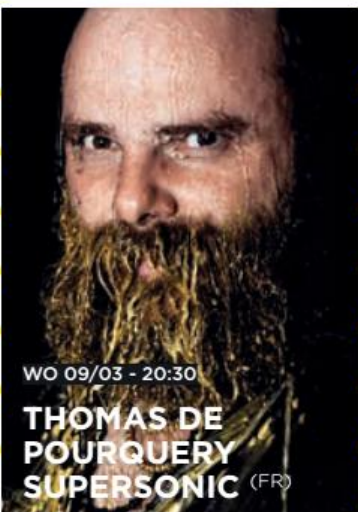

CHRISTOPHE
DEVISSCHER
QUARTET (B)

DI 15/03 - 20:30

MAJID BEKKAS
AFRO-ORIENTAL
JAZZ TRIO (MA)

WO 09/03 - 20:30

THOMAS DE
POURQUERY
SUPERSONIC (FR)

ZA 19/03 - 20:30

SOUTH
QUARTET (D)

INFO & TICKETS:

WERFSTRAAT 108 - 8000 BRUGGE

050 33 05 29

RESERVATIE@DEWERF.BE

DEWERF.BE
DEWERFRECORDS.COM

DE WERF

DE WARANDE

AVISHAI COHEN TRIO

(in het kader van onze focus op Israël-Palestina)

WOENSDAG 09.12

MYRDDIN QUARTET

VRIJDAG 29.01

MAJID BEKKAS AFRO
ORIENTAL JAZZ TRIO

DONDERDAG 24.03

GERALD CLAYTON TRIO

ZATERDAG 30.04

Avishai Cohen / © Youri Lenquette

DE WARANDE TURNHOUT
www.warande.be

>

Maar, eerlijk gezegd, twintig jaar geleden zou ik het me niet kunnen voorstellen hebben dat ik ooit een collega zou zijn van Erik Vermeulen. Of dat ik zou samenspelen met mensen zoals Ben Sluijs. Want vroeger ging ik vaak naar hun concerten kijken. Erik speelde toen in het eerste kwartet van Ben, samen met bassist Piet Verbist en drummer Eric Thielemans.

Welke pianisten hebben je het meest beïnvloedt?
In het begin waren dat vooral Herbie Hancock en Chick Corea. Later volgden dan ook Bill Evans en nu zijn dat vooral pianisten zoals Brad Mehldau en Craig Taborn. Ik herinner me de eerste keer dat ik Craig Taborn bezig zag in de Vooruit in Gent. Dat was toen in trio met saxofonist Tim Berne en drummer Tom Rainey. Ik was echt ondersteboven van dat concert. Op zo'n manier muziek maken, dat had ik nog nooit gezien of gehoord. Zowel zijn vocabularium, zijn klank, als compositorisch. Dat was gewoon... wow. Iedere improvisatie die hij deed, klonk als een volwaardige compositie.

Ben je ooit nog terug gekeerd naar Peru?
Ik ben twee keer terug geweest naar mijn geboorteland. Toen ik 17 was en nu vier jaar geleden nog eens. Vooral om de familie terug te zien. Maar ook wel om eens te kijken hoe het er intussen met de jazz gesteld is. Ik ken een paar muzikanten die hier gestudeerd hebben, maar die nu daar wonen. Via

hen ben ik in de lokale jazzclubs in Lima beland. Toen ik in de jaren negentig vertrok uit Lima stelde de jazzscene er niet zoveel voor. Ik was blij om te zien dat er nu toch wel het een en ander veranderd is. De *Jazz Zone* is nu één van de populairste jazzclubs van Lima. Ik heb daar muzikanten ontmoet van toch wel een hoogstaand niveau en ik heb er samen met hen een paar keer gespeeld. Dat was een fijne ervaring. Maar Peru is eigenlijk niet zo'n jazzland. Wie er iets met jazz wil doen, vertrekt naar het buitenland om te studeren. Bijvoorbeeld naar de universiteit van Berkeley. Sommigen keren dan terug, anderen niet. Maar als je het vergelijkt, dan denk ik dat er in buurlanden zoals Chili, Argentinië of Brazilië een grotere jazzcultuur is.

Waar wil je dat je muziek je heen brengt? Wat wil je er mee bereiken?
Muziek is iets dat al heel lang mijn leven verrijkt. Want dan ben ik in een andere wereld, een mooie wereld. Soms kan muziek heel helend zijn voor jezelf, wanneer je bepaalde dingen hebt meegeemaakt. Maar dat kan het ook zijn voor het publiek, voor de luisteraars. Ik wil met mijn muziek een publiek aanspreken, kunnen bereiken. Mensen raken, dat wil ik kunnen doen met mijn muziek. Hen ontroeren bijvoorbeeld. Of hen even verstrooien. Als een luisteraar iets kan ontdekken door mijn muziek, iets dat hem of haar op de een of andere manier even raakt, even weghaalt uit zijn of haar

dagelijkse beslomeringen, dan denk ik dat het goed zit. Dan geeft het mij als muzikant een goed gevoel. Daarvoor doe ik het. Dat geeft voldoening om er mee verder te gaan. Een andere reden waarom ik graag muziek speel is omdat je je ook kunt verliezen in muziek. Pas op, ik wil uiteraard contact houden met het echte leven zoals het is. Maar bij momenten is muziek voor mij een soort plek waar ik naar toe kan gaan en even de knop kan omdraaien. Een beetje zoals een trip, weg uit de realiteit voor even. Weet je, soms kan muziek je zodanig raken, dat je het niet onder woorden kunt brengen. Dat is natuurlijk allemaal heel persoonlijk. Soms is dat op een gelukkig makende manier, soms helend of soms op een donkere manier. Zolang het maar iets teweeg brengt. Zelfs het zoeken naar muziek, het componeren, kan mij gelukkig maken. Ik speel graag solo. Maar het samen ontdekken met andere muzikanten, wanneer je samen dingen uitprobeert, samenspeelt met andere gelijkgestemde muzikanten of muzikanten waar het mee klikt, dat vind ik heel waardevol en daar word ik echt gelukkig van. Daarvoor doe ik het en wil ik het graag nog lang blijven doen. Meer moet dat niet zijn.

Rainy Days on The Common Land van 3/4 Peace is uit bij El Negocito Records.

Dirk Roels

GENT JAZZ CLUB

VOORJAAR 2016

25 jan **BATTLE PIECES**

Droom line-up rond de composities van de New Yorkse trompettist Nate Wooley waarin de improvisator centraal staat.

Nate Wooley (trompet), Ingrid Laubrock (tenor saxofoon), Sylvie Courvoisier (piano), Matt Moran (vibrafoon)

15 feb **MARCIN WASILEWSKI TRIO**
FEAT. JOAKIM MILDER

Ontdekt door landgenoot Tomasz Stanko brengt dit trio het beste wat Polen te bieden heeft op gebied van jazz, aangedreven door het bezielde pianospel van Wasilewski zelf. Voor deze tour wordt het klassieke trio aangevuld met de Zweedse saxofonist Joakim Milder.

Marcin Wasilewski (piano), Slawomir Kurkiewicz (contrabas), Michal Miskiewicz (drum), Joakim Milder (tenor saxofoon)

14 maa **RALPH ALESSI QUARTET**

Alessi kennen we vooral als sidekick in tal van projecten (o.a. Robin Verheyen NY Quartet) maar hij schittert ook in zijn eigen band. De groepsdynamiek kleurt de atmosferische composities rond het cleane trompetgeluid van Alessi.

Ralph Alessi (trompet), Gary Versace (piano), Drew Gress (contrabas), Nasheet Waits (drum)

11 apr **SYLVIE COURVOISIER TRIO**

De klassiek geschoolde pianiste Sylvie Courvoisier leunt met haar trio dichter aan bij de jazztraditie dan we misschien van haar gewoon zijn.

Sylvie Courvoisier (piano), Drew Gress (contrabas), Kenny Wollesen (drum)

20.30u BELFORT Stadscafé - Emile Braunplein - 9000 Gent

VVK
€ 10 + € 2,5 reservatiekost (ADD: € 15)

ABONNEMENT
4 concerten: € 30 + € 2,5 reservatiekost

STUDENTEN
€ 5 (ADD op vertoon van studentenkaart)

TICKETS & INFO:
GENTJAZZ.COM +

 BELFORT RESTAURANT
 KICK

Drummer Chris Joris interviewt Bassist **Paul Van Gysegem**

Terugblik op een 80-jarige tocht

Bassist, beeldhouwer en kunstschilder Paul Van Gysegem werd 80 jaar en kijkt terug op een lange loopbaan, die hij liever een tocht noemt door en met deze drie disciplines.

“De vormtaal die ik hanteer staat dicht bij de geest en structuur van de muziek die ik speel. Alles heeft dezelfde bron.” Als mede-bezieler van de eerste avant-garde festivals in het Gentse Gravensteen stond hij mee aan de bakermat van een Europees antwoord op de Amerikaanse jazz en de New Thing.

Ik ontdek in je woning onmiddellijk de connectie met je plastische kunst, waarvan je schilderijen en kleinere sculpturen getuigen, maar ook Afrikaanse en precolumbiaanse kunst en natuurlijk de contrabas.

Mijn monumentalere beeldhouwwerken staan verspreid over Vlaanderen, maar wat je hier aantreft komt voort uit het feit dat ik enorm van de Afrikaanse traditionele kunst houd en ik heb er een uitgebreide collectie van. Ook de Afrikaanse muziek en de oude instrumenten liggen me nauw aan het hart, maar evenzeer klassieke muziek, vroege barok, polyfonie en uiteraard de hedendaagse componisten. Ik voel een grote verwantschap met hun wereld. Zo ben ik recent actief met klassiek geschoold pianist Kim Van den Brempt (Musique Nouvelle) rond de muziek van John Cage onder de vorm van improvisaties en visuele compositie. We inspireren ons hierop, maar voeren onze eigen gesprekken. De gestitudes die er uit voortvloeien worden deel van de performance, wat voor mij het menselijke karakter van de vrije expressie nog kracht bijzet.

Je spreekt onmiddellijk van gesprekken bij het maken van muziek. Is dat een voorwaarde of uitgangspunt voor jou?

Zeer zeker. Mijn muziek en het samenspelen met andere musici gaat daarover, maar evenzeer hecht ik enorm belang aan contrapunt, spanning, contrasten, vraag en antwoord, een dialoog tussen kwetsbaarheid, hardheid en tederheid, die op een zo menselijk mogelijke manier worden uitgedrukt via het instrument en niet noodzakelijk via de gangbare esthetiek. Ik wil onbaatzuchtig met mijn medemuzikanten het verhaal vertellen, maar dan wel in de vorm van een gesprek, wat muziek maken voor mij is. Wat ons bindt in kwintet, kwartet, trio of duo is gebaseerd op het wederzijds aanvoelen van elkaar.

Je koestert liefde voor Afrikaanse en klassieke muziek, jazz, etnische muziekvormen en daarnaast verzamel je etno kunst. Vertaalt zich dat in jouw kunstwerken en muziek?

Open staan voor andere klanken en culturen zat er bij

mij van jongs af aan in. Ik ben heel vroeg naar etnische muziek gaan luisteren en heb naast mijn kunstverzameling een grote collectie cd's en vinylplaten van die verschillende muziekvormen, maar ik ga dat niet illustreren in mijn eigen kunstwerken, noch in mijn muziek. Mijn sculpturen en schilderijen worden gemakshalve abstract genoemd. Ik beschouw ik ze als ingebeelde landschappen. Het zijn herkenbare ruimten, opgebouwd uit contrapunt, maar dan wel vanuit mijn eigen geest en daar zit ook structuur in.

Paul Van Gysegem:

“Je moet zo authentiek mogelijk blijven. De waarachtigheid van wat je brengt moet altijd voorop staan, ook al is het voor een kleine groep mensen”

In mijn muziek zit diezelfde geest. Ik wil universeel zijn en niet plaats of stijl gebonden gaan citeren of illustreren. Mensen denken nog vaak dat vrije improvisatie ongecontroleerd spelen is, maar niets is minder waar: het is ook zinnen maken en vooral luisteren naar de anderen, de medespelers,... tijdig kunnen zwijgen, want zoals in het dagelijkse leven vinden gesprekken niet altijd plaats tussen vier of meerdere mensen, maar soms met twee, soms met drie, soms een monoloog. Dat kan allemaal. Het komt er op neer dat men er zich van bewust is, dat men geen zeggenschap heeft op een bepaald moment en de andere klanken laat leven. Daarenboven zijn stiltes even waardevol!

Dat Europese antwoord op de Amerikaanse avant-garde heeft een eigen identiteit ont-

wikkeld en de vrije muziek toch stevig op de kaart gezet, maar zorgde tevens voor het knokken voor aanvaarding, waarin moed, geduld, vasthoudendheid en koppigheid onontbeerlijk waren.

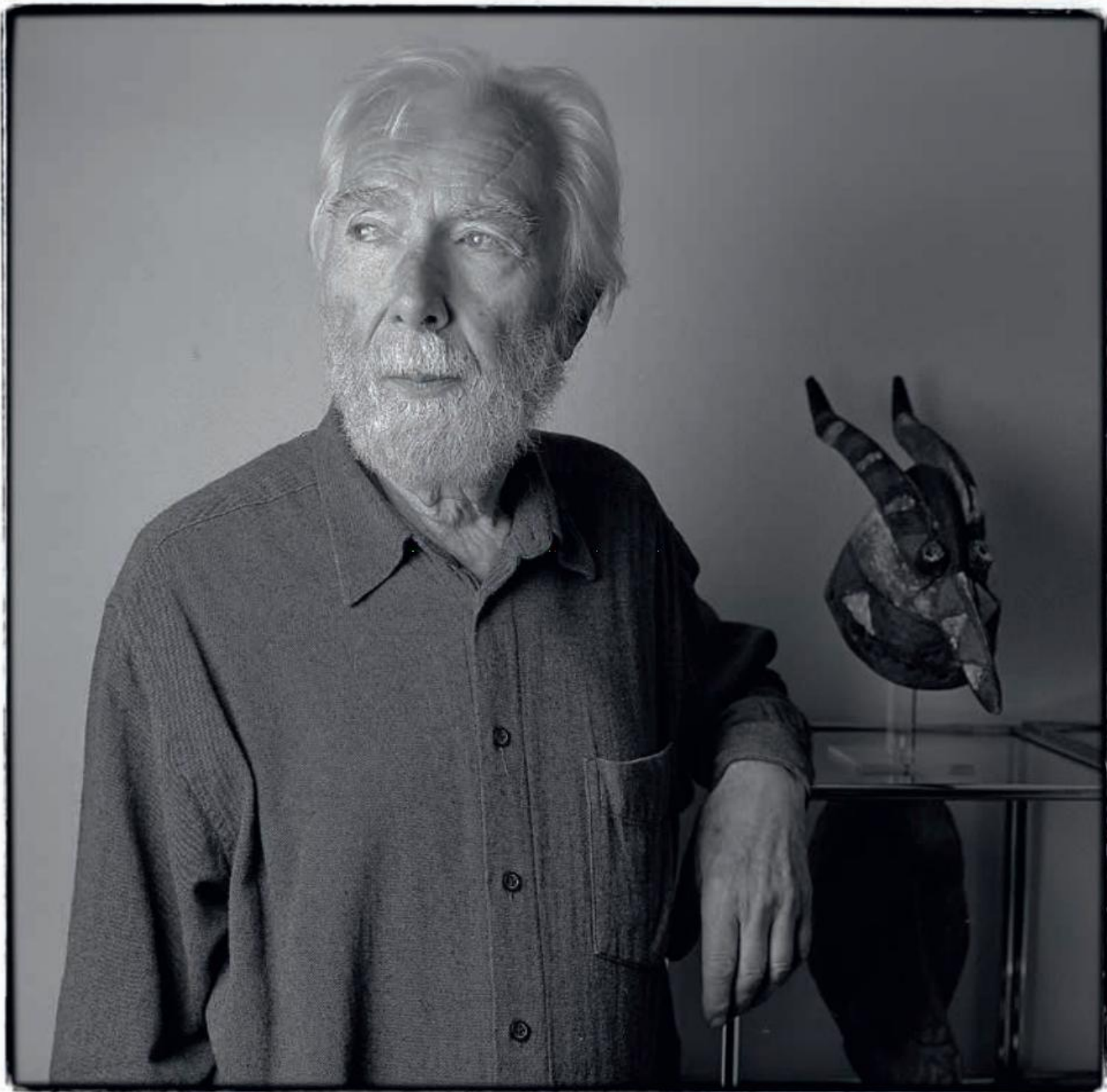
Zeg maar 'zijn', want we spreken ook in de tegenwoordige tijd. Ondanks het respect van een groep mensen, concertorganisatoren en platenlabels zitten we nog steeds niet in een beschermde cocon. We bereiken nog steeds een beperkt publiek. Het grote publiek staat niet te juichen voor onze manier van musiceren. Het vraagt doorzettingsvermogen. Je moet zo authentiek mogelijk blijven. De waarachtigheid van wat je brengt moet altijd voorop staan, ook al is het voor een kleine groep mensen. Het communiceren moet oprecht blijven. In deze tijd is dat een groter probleem dan zeg maar, dertig en veertig jaar terug. De commercialiteit is nu nog meer koning dan toen. Hedendaagse componisten hebben hetzelfde probleem. Ze worden op de radio niet geprogrammeerd en dat geeft een vertekend beeld van wat zich daadwerkelijk afspeelt in deze tijd. Je vertaalt je tijd, maar door onbegrip van de media, geraken we geïsoleerd.

Natuurlijk zijn minder vertrouwde vormen van muziek maken er voor die mensen die ervoor openstaan, begrijpen, appreciëren. Het gaat in de plastische kunsten en de bouwkunst ook zo. De lelijkheid zit hem niet in het modernisme, maar in de koude onverschillige functionaliteit van deze tijd. De bekrompenheid van een bepaald maniërisme. Dat zit in de muziekwereld ook, dat maniërisme van... zo goed als... te willen spelen. De grote voorbeelden imiteren en zo tot een onpersoonlijke taal komen. Je moet zoeken naar wie je zelf bent en daar durven voor uitkomen. Het academisme en de opleidingen zijn daar in vele gevallen de oorzaak van, al is dit van mijnentwege geen verwerping van de officiële opleidingskanalen.

Hoe sta jij dan tegenover de geijkte vormen zoals jazz, blues, latin en andere Americana?

Met bewondering natuurlijk, zolang het gaat over

Paul Van Gysegem

de authentieke vertolkers ervan. Ik heb gewerkt met Mal Waldron, Johnny Dyani, Jeanne Lee, Steve Potts, Bobby Few, John Betsch, Noel McGhie tot Jasper van 't Hof, Pierre Courbois, Derek Bailey en Afrikaanse musici als Cheikh Tidiane Fall, Louis Moholo, Dudu Pukwana en vele anderen. De jazz heeft zijn uitgangspunt in de blues, wij doen het onder een andere vorm.

Daar staan een paar namen tussen met wie ik kortere of langere tijd samenspeelde en ik schilder ook. Voeg er mijn liefde voor de Afrikaanse muziek en improvisatie bij en we zitten ongeveer op dezelfde golflengte, al zijn we verschillend. We brengen soms samen concerten en stappen binnenkort de studio in om een cd te maken in trio met trompettist Patrick

De Grootte. Hoe relateer jij je plastisch werk aan je muziek?

Ik stop slechts met een beeldend werk, wanneer ik de magie, het mysterie vind. Ik zoek mijn eigen kleuren, vaak schakeringen van rood, maar evenzeer kan in mijn schilderijen het groen domineren. Ze zijn de gedroomde biotopen, klankborden, voor mijn sculpturen. Ze maken samen met mijn muziek één wereld. Het is vaak een langdurig proces. Met beeldhouwen gaat dat vlotter, dat inschatten, afwegen, de tijd hebben om te vormen. Die zoektocht zit in de muziek ook, maar is toch anders, want bij dit laatste heb je publiek nodig, direct contact, onmiddellijke communicatie waarbij je de magie tracht over te brengen. In de beeldende kunst zoek je alleen, eenzaam, naar die magie, om het dan later mee te delen.

Paul, heb je nog een boodschap die je kwijt wil?

Ik zou zeggen, mijn geloof en hoop in de jonge musici. Zij moeten het opvolgen en doorzetten. Het zijn moeilijke tijden om daarin een accuraat antwoord te kunnen geven. Authentiek blijven, maar durven gaan voor vernieuwing vanuit oude waarden. Ik maakte onlangs een culturele reis door Rusland en zag en hoorde daar wat jonge beiaardiers met het traditionele klokkenspel aanvingen. Ongelooflijk beweeglijk, magisch en vol vertelkracht. Het is een levendige avant-garde die daar opbloeit. Het spreken met klangen en dat op instrumentarium dat uit een oeroude traditie komt in Oost-Europa. Ik ben zeer aangegrepen door de manier waarop deze jonge mensen met erfgoed omspringen.

Chris Joris

Rémi Panossian trio

wo 16.12
**Sinister
Sister /
Rémi
Panossian
trio**

jazz i.s.m.
JazzLab Series

Liesa Van der Aa © Bruno Bollaert

za 13.02
**Ictus,
Christie
Finn &
Liesa Van
der Aa**

klassiek / blues

**Handelsbeurs
Concertzaal**

Kouter 29, 9000 Gent

TICKETS Uitbureau Gent

Veldstraat 82b

09 265 91 65

www.handelsbeurs.be

Heleen Van Haegenborgh © Brecht Van Maele

zo 21.02
**Foyer Matinee:
Christian Mendoza &
Heleen Van Haegenborgh**

jazz / klassiek / aperitiefconcert

LABtrio © Bruno Bollaert

do 21.01
**Les Blauw:
'Ode aan
Django' /
LABtrio:
'The NY
Project'**

jazz i.s.m. JazzLab
Series

do 18.02
**Brussels
Jazz
Orchestra
& Tutu
Puoane**

jazz

Machtelinckx, Badenhorst, Jensson & Wouters © Jos Knaepen

do 25.02
**Machtelinckx,
Badenhorst, Jensson &
Wouters / Emile Parisien
& Vincent Peirani**

jazz i.s.m. JazzLab Series

Dave Douglas & Uri Caine © Kim Macari

do 03.03
**Dave Douglas
& Uri Caine**

jazz

za 30.01
**Joachim
Kühn solo**

jazz / piano

STUFF. © Bruno Bollaert

wo 24.02
STUFF.

jazz / rock

voorn: Pasca1 Van Hoorbeke

ComAV: Componisten aller landen, verenigt u

Zowat elke beroepstak heeft een orgaan dat zijn belangen behartigt, maar in de artistieke sector lijkt dat een stuk minder voor de hand te liggen.

Componisten kunnen in elk geval terecht bij het – wellicht te weinig gekende – ComAV (Componisten Archipel Vlaanderen). Voorzitter Marc Matthys legt uit dat zowel beginnende componisten als gevestigde waarden er baat bij hebben zich aan te sluiten.

Marc Matthys: "Eenzijds proberen we de Vlaamse componisten meer naar het publiek te brengen, maar anderzijds hebben we ook een adviserende functie. Die jonge gasten weten soms niet goed waar ze heen moeten, welke labels aan te spreken en hoe het zit met hun auteursrechten. Daarvoor zijn wij er."

Hoe pakken jullie die zaken aan?

We hebben goede samenwerkingen met Sabam en verschillende radiostations en zitten bovendien in het Muziekoverleg. Vanuit die positie kunnen we de Vlaamse overheid adviseren, kunnen we met Sabam in constructief overleg treden en proberen we meer Vlaamse muziek op de radio te krijgen.

Is het dan zo erg gesteld?

Naar onze overtuiging wel. Sommige componisten krijgen nooit airplay, terwijl ze het internationaal heel goed doen. Vroeger lag onze focus voornamelijk op klassiek, maar nu de jazz grote sprongen voorwaarts maakt, merken we dat er daar ook vragen en noden zijn. Onze aandacht gaat nu dus uit naar (hedendaags) klassiek, filmmuziek en jazz.

Waarom is het zo belangrijk dat componisten zich aansluiten?

Nu hebben we ongeveer 140 leden, waaronder namen als Filip Rathé, Dirk Brossé en Kris Defoort. Daarmee kan je al een beetje op het beleid wegen, maar als we echt de Vlaamse muziek meer willen promoten, dan zijn we uiteraard best met zoveel mo-

gelijk. Voor de jongere garde is het ook interessant, omdat we infosessies geven over bijvoorbeeld auteursrechten.

Heb je een voorbeeld uit de projecten waarmee jullie bezig zijn?

Om te beginnen brengen we ons tweede Fingerprints'-album uit. Daarop geven we een verzameling van recente stukken, in samenwerking met Klara en Kunstpunt. Daarvoor kunnen alle componisten die dat wensen een stuk van maximum drie minuten inzenden. De winnende composities worden dan opgenomen en komen op cd.

Daarnaast hebben we voor de verjaardag van Koning Filip een piano-album samengesteld met muziek van Belgische componisten. Onze vorst speelt namelijk zelf ook piano. We laten de muziek ook opvoeren op de Buma Classical Convention in Utrecht.

Dus er zijn ook internationale vertakkingen?

Ja, we werken voor bepaalde projecten samen met het Nederlandse Nieuw Geneco, onze zusterorganisatie. Zo krijgen we onze muziek ook tot over de grenzen. Maar voor de rest zijn er ook plannen voor samenwerkingen met Muziekmozaïek, willen we meer wedstrijden organiseren met Belgische muziek. Een ideeetje zou zijn dat er tijdens het B-Jazz International Contest bijvoorbeeld ook door de buitenlandse bands een Belgisch stuk wordt gespeeld.

Pauwel De Wilde

30CC

JAZZ & WORLD

EERSTE NAMEN LEUVEN JAZZ 2016

WO 09.03 – ZO 20.03.16 » DIVERSE LOCATIES IN LEUVEN

AL VOOR DE VIERDE KEER EEN GEWELDIGE MIX VAN JONG TALENT EN GEVESTIGDE WAARDEN UIT BINNEN- EN BUITENLAND. MET O.A. CHRIS POTTER, DAVE HOLLAND & STUFF.

DI 23.02.16 » 20.00 UUR » 30CC/SCHOUWBURG

BOUBACAR TRAORÉ

DE PEETVADER VAN DE POPULAIRE MALINESE MUZIEK BRENGT EEN AANSTEKELIJKE MENGELING VAN BLUES EN ROOTSMUZIEK

WO 23.03.16 » 20.00 UUR » 30CC/SCHOUWBURG

MAJID BEKKAS AFRO-ORIENTAL JAZZ TRIO

MAGISCHE BRUG TUSSEN JAZZ EN GNAWA (AFRO-ISLAMITISCHE TRANCEMUZIEK), TUSSEN INDIA EN AFRIKA, HET OOSTEN EN HET WESTEN

INFO & TICKETS WWW.30CC.BE – 016 300 900 – 30CC/TICKETBALIE, DIESTSESTRAAT 49, LEUVEN

WIN WIN WIN

We geven **3 DUOTICKETS** weg voor het **CONCERT VAN ROBY LAKATOS & BIRÉLI LAGRÈNE QUINTET**

georganiseerd door CC Strombeek op 27 januari in zaal Eldorado te Humbeek.

WINNEN?

Stuur voor 14 januari je naam en adres naar info@jazzmozaiek.be met als onderwerp Lakatos.

jazzmozaïek i.s.m. Djangofollies

Lies Steppe

“Jazz is vrijheid, iets wat ik zelf hoog in het vaandel draag”

Lies Steppe (37) is ruim 15 jaar een van de warmste radiostemmen op Klara. Ze deelde er haar brede liefde voor muziek als presentatrice/samensteller van laatavondprogramma's zoals *Mixtuur*, *Neve* en *Laïka*. Sinds 1 september is ze de bekoorlijke jazzlady van Klara met de radioprogramma's *Late Night Jazz*, *Take 7* en *Round Midnight*.

Aanvankelijk valt onze afspraak net op de stakingsdag van de VRT zodat we wijselijk elkaar een dagje later, 16 september 2015, treffen. Belangrijk om die datum voor ogen te houden, aangezien Lies Steppe pas begin september met de nieuwe jazzprogramma's op Klara van start ging. Maar voor *Jazzkriebels* willen we vooral dieper ingaan op wat haar persoonlijk muzikaal raakt.

Lies Steppe kwam vanuit het West-Vlaamse Ingelmunster via Limburg in de hoofdstad terecht, waar ze twee jaar conservatorium volgde, o.a. zangles bij David Linx en in de aanloop naar de vernieuwing van Radio3 naar Klara (Klassieke Radio) als presentatrice van de alternatieve avondprogramma's begon. Zo droeg ze vanaf 2001 bij aan *Mixtuur* wat de voorloper was van de huidige *Late Night* programma's op Klara. Het vormde een ideale basis om over alle genres heen te speuren naar muziek. Ook jazz was sterk aanwezig, al zou ze in 2008 pas een eerste echt eigen jazzprogramma maken, samen met Jef Neve, *Neve* gedoopt.

Lies Steppe: *“Het klikte prima met Jef en omdat er rechtstreeks live met publiek werd uitgezonden, kwamen heel wat muzikanten langs, waar ik veel van geleerd heb. Eind 2010 werd het afgevoerd.”* Naast *Neve* was Lies Steppe al betrokken bij jazz op Klarafestivals en Jazz Middelheim. Ze presenteerde deze zomer voor de achtste keer en nam zoals bij vorige edities backstage interviews af (*zie archief op cobra.be – nvdr*).

Vanaf september 2015 werd je de stem voor alle Klara-jazzprogramma's...

Voor mij een hele uitdaging. Ik presenteerde daarvoor lange tijd een avondprogramma, *Late Night Laïka* (vanaf 2006-nvdr), dat was echt mijn ding. Ik deed mee de samenstelling en kon daar mezelf in kwijt. Het stond dicht bij wie ik eigenlijk ben, omdat ik graag muzikale muurtjes sloop. Mijn interesse in jazz is niet nieuw, maar in deze context wil ik me er meer in verdiepen. Er is een rijke interessante jazz-

scene in ons land en die wil ik graag ondersteunen. Ik werk niet fulltime voor Klara, dus heb ik geen tijd om zelf al de programma's samen te stellen, maar ik laat natuurlijk niet na om mijn muzikale stempel erop te drukken. Ik kom echt op voor mijn eigen muzikale keuzes en schrijf mijn teksten zelf. Taal boeit me. Ik doe heel erg mijn best om de commentaar kort, helder en niet hoogdravend, te houden. De luisteraar behoeft geen voorkennis. Er kruipt vaak meer tijd in om een tekst bondig te houden. Ik heb meestal een heel epistel klaar waar ik dan moet in snoeien. Ik wil echt dat de muziek de drijfveer is van mijn programma's en dat ik die kan ondersteunen, optillen met interessante toelichting.

Hoe profileer je de Klara jazzprogramma's?

In *Late Night Jazz* op maandagavond zoeken we de spanning op, avontuur, speelsheid, meer de experimentele, zoekende jazz, zoals bv. *Taxi Wars*, de nieuwe plaat van Steve Coleman, *Synovial Joints*, maar er komen ook nieuwe releases aan bod, bv. in het jongste programma *Kamasi Washington* en ook *Miles at Newport*. Met *Kamasi Washington* is er een link met Kendrick Lamar, wat popfans de oren doet spitsen en een breder publiek aantrekt.

Lies Steppe:

“Ik ben geen jazzmissionaris. Ik wil wel de luisteraars interesseren voor muziek waar ze anders misschien nooit naar op zoek zouden gaan”

Late Night Jazz moet fris zijn, prikkelend, misschien ook voor mensen die niet per se op jazz focussen, maar die we ook kunnen warm maken om dingen te ontdekken.

Take 7 op vrijdagavond volgt het actuele gebeuren en vormt een brede mix waar heel wat goede muziek aan bod komt. En op zondagavond gaan we met *Round Midnight* voor de echte klassiekers in de jazz.

Wat spreekt je aan in jazz, wat vind je essentieel?

In één woord: vrijheid! Iets wat ik zelf hoog in het vaandel draag. En ook de energie van het moment.

DE TOP-10 KEUZE VAN LIES STEPPE

1. Kamasi Washington
THE EPIC
Brainfeeder 2015
2. Steve Coleman
and the Council of
Balance
SYNOVIAL JOINTS
Pi Recordings 2015
3. Fred Hersch
SOLO
Palmetto Records 2015
4. Robin Verheyen
A LOOK BEYOND
(CAP-VERT
ILLUMINATIONS)
Challenge Records 2015
5. Chico Hamilton
**CHICO HAMILTON
QUINTET IN HI-FI**
Pacific Jazz 1956

Lies Steppe

Dat is iets dat je niet kunt vatten op plaat. In jazz gaan de muzikanten op een podium risico's nemen, uit hun comfortzone treden, samen de diepte indui-

ken. Dat brengt een bepaalde energie met zich mee en dat vind ik interessant. Ik hou vooral van muzikanten die zoeken en niet op safe spelen. Maar het

mag geen show-off worden. Dan heb ik liever iets ingetogen dat sterk is door de intensiteit, liever dan snelle noten of virtuositeit op zich.

6. Mary Halvorson
MELTFRAME
Firehouse 12 Records 2015

7. Miles Davis
**MILES DAVIS
AT NEWPORT
1955-1975**
Sony/Columbia 2015

8. David Virelles
MBOKO
ECM Records 2014

9. Charles Lloyd
**MANHATTAN
STORIES**
Resonance Records 2014

10. Pérez/Patitucci/Blade
**CHILDREN OF
THE LIGHT**
MackAvenue Records
2015

Crapaud - 148 cm

Boudoir - 165 cm

Salon - 178 cm

Conservatoire - 187 cm

Maestro - 212 cm

Doutreligne Seven designpiano
voorgesteld in het Belgische Paviljoen
van de wereldexpo in Milaan

Een inspirerende piano-ervaring

DOUTRELIGNE

Maene Creation

- Buffet- en vleugelpiano's voor elk budget
  - Ideale prijs-kwaliteitverhouding
- Rechtstreeks van "fabrikant" naar pianist, geen tussenhandel
  - Europese klankkleur
- Zangbodem en hamerkoppen van topkwaliteit
- Intonatie en afregeling door de Piano's Maene technici
  - Expertise van het atelier "Chris Maene"
- Productie met respect voor mens en milieu
  - 5 jaar waarborg
- Gratis gelijkvloerse levering over heel België
- Passende, in hoogte verstelbare pianobank inbegrepen
  - Optioneel uit te rusten met silent-systeem

Showrooms in Brussel, Gent, Antwerpen & Ruiselede.
Doutreligne is een geregistreerd handelsmerk van Piano's Maene N.V.

www.maene.be

>

Ik ben geen jazzmissionaris. Ik wil wel de luisteraars interesseren voor muziek waar ze anders misschien nooit naar op zoek zouden gaan. Ik wil meer dan alleen maar de classics laten horen, de mensen prikkelen om nieuwe dingen te ontdekken.

Heb je een memorabel concertmoment?

Wat me nu zo te binnen schiet is Emmylou Harris in Bozar. Die leek echt een engel met die witte haren... Verder Brian Blade met het Wayne Shorter Quartet op Jazz Middelheim... en een heel intiem concert in De Roma: Marc Ribot solo.

Op Jazz Middelheim deze zomer was ik verrast door Mary Halverson en Ron Miles, echt een ontdekking voor mij en ook Cécile McLorin Salvant, wat een verrassing! Joey Baron, die ik al jaren volg, wil ik met Jakob Bro dit weekend (19 september-nvdr) in De Singer niet missen.

Nog recent was ik op de Belgian Jazz Meeting waar Laurent Blondiau – ik ken hem al van bij Määk's Spirit als geweldig trompettist – samen met Eve Beuvs Heptatomic me van mijn sokken blies.

Wie zijn je jazzhelden?

Billie Holiday staat op nummer 1. Naar haar kan ik altijd luisteren, daar heb ik veel van geleerd. Rond mijn vijftiende ben ik in de mediathek jazz gaan ontdekken, de klassiekers zeg maar: Billie Holiday, Charlie Parker, Miles Davis, John Coltrane... en omdat ik zelf altijd heb gezongen (wel geen jazz)

luisterde ik toen ook naar Rickie Lee Jones, Joni Mitchell; dat vormde eigenlijk ook wel een brug naar jazz. Cassandra Wilson hoor ik graag, vooral haar vroegere werk, wat ze met M-Base deed. Ik vind stemmen intrigerend als ze niet te glad zijn, persoonlijkheid uitstralen, zoals bv. Tom Waits. En nog zo'n prachtige stem waar ik nu zo direct aan denk: Dusty Springfield.

Hoe combineer je radio met je carrière als zangeres, wat als je een keuze moet maken?

Dat vraagt iedereen me altijd (*lacht*). Ik denk dat elke muzikant niets liever wil dan muziek maken. Ik vind het moeilijk om daar een eerste plaats aan te geven. Ik heb in mijn radioprogramma's zeker het gevoel dat ik goed bezig ben. Eens de jazzprogramma's op de rails zitten, begint het toch weer te kriebelen om zelf met muziek bezig te zijn.

Spotify, internetradio...hoe zie je daartegenover de rol van de radio?

Met Spotify had ik geen ervaring tot *De Morgen* me vroeg een lijstje samen te stellen en ik ervan opkeek dat veel van mijn keuzes daarop niet te vinden was. Toch had ik geen al te alternatieve muziek vooropgesteld. Ik dacht echt dat je bijna alles daar zou kunnen beluisteren, maar nee dus. Ik denk dat in al wat er online wordt aangeboden het nog altijd zoeken blijft waarnaar je moet luisteren. De rol van de radio bestaat erin een soort gids

te zijn. In een radioprogramma wil ik een bepaalde sfeer creëren, me met hart en ziel inzetten om de luisteraar interessante muziek te laten horen. Ik wil er echt iets persoonlijks van maken. Dat kun je onmogelijk bereiken als de muziek computergestuurd wordt. Daarin maak ik graag het verschil. Als mijn enthousiasme een beetje aanstekelijk kan zijn, dan is mijn missie geslaagd.

Wat fascineert je nog buiten muziek?

Ik wil me omringen met mooie dingen. Ik hou van dans, al ben ik zelf niet zo sportief. Ik ga nu zeker naar *Fractus V* van Sidi Larbi Cherkaoui kijken in de Singel. Ik lees ook graag een goed boek, al heb ik er weinig tijd voor. Nu verslind ik de biografie van Wayne Shorter en een van mijn lievelingsauteurs is Haruki Murakami.

Ik hou van de Italiaanse keuken, vrienden ontmoeten, een goed gesprek, gewoon bijten in het leven. En omdat ik jazzprogramma's breng, wil ik vooral van mijn vrienden andere muzikale tips krijgen. Ik wil mijn muzikennis niet beperken. Wilco met gitarist Nels Cline fascineert me bijvoorbeeld ook. Ik sta open voor alle goede muziek, heb altijd breed naar muziek geluisterd en zo wil ik in het leven staan. Ik wil altijd proberen beter te doen, elke dag bij te leren, dingen te doen die me voeden, samen met de mensen die ik graag zie.

Bernard Lefèvre

20 jan
//

TAKSIM TRIO
i.k.v. EUROPALIA TURKEY

23 jan
//

TORD GUSTAVSEN
FEAT.
SIMIN TANDER

31 maa
//

STUFF.
SPECIAL PROJECT

28 apr
//

GERALD
CLAYTON TRIO

de
Bijloke
puur muziek

PROME THEUS

Festival

Reserveer nu
debijloke.be
09 269 92 92

Volg ons op
f facebook.com/debijloke
t twitter.com/debijloke
i instagram.com/debijloke

Muziekcentrum De Bijloke | 11-19 dec 2015

met: Klangforum Wien | Kurt Van Eeghem | Nadar Ensemble
Symfonieorkest Vlaanderen | Jan Michiels

Album Souvenir

Jazz Gazette

Marc Van den Hoof

"Het staat allemaal op YouTube!" "Ja, ik weet dat." Maar ik ben en blijf nu eenmaal een lezer. En een luisteraar. Niet dat ik soms eens iets niet checkte als iemand me attent had gemaakt op het een of ander merkwaardige filmpje - Coltrane en Getz samen bijvoorbeeld. Maar zelf op zoek gaan? Niet echt. En hoe zit het eigenlijk met dat luisteren en lezen? Ik luister minder maar aandachtiger. Zo was het me nooit opgevallen dat Charlie Rouse in z'n *Well, You Needn't*-solo op *Monk Live At The It Club* (1964) in de gauwte wat Coltrane binnensmokkelt: een flardje *Syeeda's Song Flute*. Wat me dan weer doet denken aan die keer dat ik op de RTB-televisie in een uitzending vanop de Waalse tegenhanger van het Vlaamse Radio- en Televisiesalon tenorist Robert Jeanne met z'n kwartet datzelfde thema hoorde en zag spelen. Robert is inmiddels drieëntachtig, speelt nog onverstoort voort en weet perfect waar en wanneer dat was, die *Syeeda's Song Flute*, als ik hem eraan herinner na het Hello-concert van Scofield en Lovano, in het Heist op den Berg van Juul Anthonissen, eind oktober. Robert, die ooit nog de jazz in de steek liet - maar niet lang - voor het autoracen, is er op z'n eentje vanuit Luik voor naar de Antwerpse Kempen gereden. Erik Satie zou gezegd hebben: "*Chapeau! Pardessus même!*". Robert was trouwens de eerste die ik ooit live aan het werk hoorde en zag: mijn zus en ik wandelden in Comblain de jazzweide op en het kwartet van Robert Jeanne zette net *Close Your Eyes* in, een thema dat we herkennen omdat we 't op een Everest EP'tje hadden van Jo Jones met Ray en Tommy Bryant. Ik denk niet dat dit op YouTube staat. En lezen? Misschien meer, maar minder aandachtig. Het was namelijk zo dat er voor mij lange tijd veel meer over jazz te lezen viel

dan naar jazz te luisteren. Hoe lang zou het geduurd hebben voor ik al die helden waarover ik gelezen had in *Berendt* of in *Jazz Hot* of in *Jazz Magazine* of die ik gezien had op de foto's van Dennis Stock (de man van de film van Anton Corbijn) of van Ed van der Elsen - hoe lang zou het geduurd hebben voor ik die ook echt hoorde? De artikelen in die Franse jazzbladen waren overigens veel diepgravender dan ze nu zijn: Hodeir, Malson, Iokadimis, Jalard, Brémond... Je moest er moeite voor doen, voor dat Frans, maar ook voor de gedachten die de heren ontvouwen in hun 'études'. Het bleef dan ook allemaal hangen, al die jaren. Ik lees nog bladen, maar vluchtig. Trouwens: sedert enige tijd heeft *Jazz Magazine*, het enige van die Franse bladen dat overblijft, een soort retrorubriek waarin ik geregeld artikelen onder ogen krijg die ik me nog levendig herinner van vijftig jaar geleden. Maar

anderzijds lees ik wel meer jazzboeken dan vroeger, want die waren vaak moeilijk te vinden, als je al van het bestaan ervan afwist. Maar om even terug te schakelen: geen YouTube dus, maar wel de *Daily Jazz Gazette* van Mosaic Records waarin Michael Cuscuna de dingen verzamelt die hem interessant lijken: een betrouwbare keuzeheer wat mij betreft. Zowel bewegende beelden - onlangs Wayne Shorter als gastsolist bij het Lincoln Center Jazz Orchestra, of Bobby Jaspar met Donald Byrd, of Philip Catherine met NHØP - als links en rechts verschenen teksten - T.S. Monk over z'n vader, of een artikel over de woning met verbazend 'middle class'-gehalte waar Coltrane woonde en *Love Supreme* bedacht. En met verwijzingen van het een naar het ander, zodat je soms zowaar bij YouTube terecht komt. En dan denk je: "*Het staat verdorie op YouTube!*" Maar je wist dat.

Robert Jeanne

'Peel slowly and see'

Andy Warhol als ontwerper van platenhoezen

Iedere muzikliefhebber, of hij er zich nu bewust van is of niet, heeft al wel eens een platenhoes van beeldend kunstenaar Andy Warhol (1928-1987) gezien. Dat geldt vooral voor de hoezen die de 'King of Pop Art' ontwierp voor pop- en rockartiesten, zoals die van *The Velvet Underground & Nico* (1967) en *Sticky Fingers* (1971) van The Rolling Stones. Minder bekend is dat Warhol ook meewerkte aan hoezen voor jazzalbums. Tijd voor een update!

Muziek voor de ogen

De eerste persing van *The Velvet Underground & Nico* heeft een witte hoes waarop een banaan prijkt waarnaast de woorden 'Peel slowly and see' gedrukt staan. Wie dat wilde, kon de daad bij het woord voegen en de banaan van de hoes afpellen. Tevoorschijn kwam dan een afbeelding van een... gepelde banaan! De eerste persing van *Sticky Fingers* zit in een hoes waarop het bovenste deel van een jeansbroek zichtbaar is met een echte ritsluiting. Wie ze openritste, kreeg een op karton gedrukte slip te zien... Maar dat waren de jaren zestig en zeventig, toen Warhol al foto's gebruikte voor zijn platenhoezen. In de jaren vijftig tekende hij die hoezen nog. Daarmee was hij niet de voorloper die hij later, in de wereld van de beeldende kunst, wel zou worden. Al in 1938 ontwierp de dan 23-jarige grafisch ontwerper Alex Steinweiss als eerste een geïllustreerde platenhoes (*Smash Song Hits by Rodgers & Hart* door het Columbia Records Imperial Orchestra onder Richard Rodgers). De hoes toont een zwart-witfoto van een *theatre marquee* in gigantische neonverlichting. De verpakking bestaat uit vier 78-toerenplaten in een kartonnen doos. Steinweiss' vernieuwing verving de tot dan toe gebruikte fantasieloze hoezen in bruin, groen en geelbruin kaftpapier, waarvan een cirkel was uitgesneden waardoor men het label op de plaat kon zien. Een nieuw grafisch genre was geboren: muziek voor de ogen!

Blotted lines

Andy Warhol werd in 1928 geboren in de Amerikaanse stad Pittsburgh, waar hij na zijn *high school*-jaren toegepaste kunst studeerde aan het Carnegie Institute of Technology. Na zijn studies trok hij in 1949 vol ambitie naar New York, waar hij een glanzende carrière opbouwde in de reclame- en tijdschriftenwereld. Via een vroegere klasgenoot kwam hij er in contact met Robert M. Jones, de *art director* van Columbia Records. Jones gaf hem de opdracht om illustraties te maken voor drie 33-toerenplaten – de zogeheten lp's die pas sinds 1948 op de markt waren. Twee van Warhols illustraties droegen de goedkeuring weg van Jones, die ze gebruikte voor een lp met Mexicaanse muziek en voor één met composities van de Russische componist Prokofiev. Beide lp's kwamen in 1949 uit.

Voor alle duidelijkheid: Warhol ontwierp niet de volledige hoezen van beide lp's. Op elke lp was zijn illustratie deel van een groter geheel, dat voor de rest bestond uit belettering in verschillende lettergroottes, zowel in kapitalen en onderkast als in romein en cursief. De art director van het platenlabel bepaalde de globale vormgeving en zette 'huurlingen' aan het

werk om zijn ontwerp te realiseren. In de jaren 1960, toen hij al roem had verworven als beeldend kunstenaar, zou Warhol net hetzelfde doen: medewerkers inhuren die zijn ontwerpen uitvoerden.

De tekeningen die Warhol vanaf 1950 voor platenhoezen begon te maken, verschilden drastisch van degene die hij voor de twee lp's uit 1949 op papier zette. Qua vorm verraadden ze de invloed van Henri Matisse en qua techniek die van Ben Shahn, een Amerikaanse grafisch ontwerper van Litouwse afkomst. Onder invloed van deze laatste gebruikte Warhol de zogeheten *blotted lines* in zijn tekeningen: kleurrijke inktspatten, schijnbaar willekeurig aangebracht, die de lijntekeningen deels inkleurden en er zich deels buiten bewogen. Een mooi voorbeeld van deze techniek is de hoes van de lp *The Congregation* van de saxofonist Johnny Griffin.

Pas in 1964 begon Warhol foto's te integreren in zijn ontwerpen.

Net als voor de zeefdrukken die hij in die tijd maakte, gebruikte hij daar persfoto's voor. Daarnaast verwerkte hij ook pasfoto's en dia's in zijn hoezen. Voorbeelden daarvan zijn de lp's *This Is John Wallowitch!!!* (1964) van de gelijknamige singer-songwriter en *The Academy in Peril* (1972) van John Cale.

Gewiekste manipulator

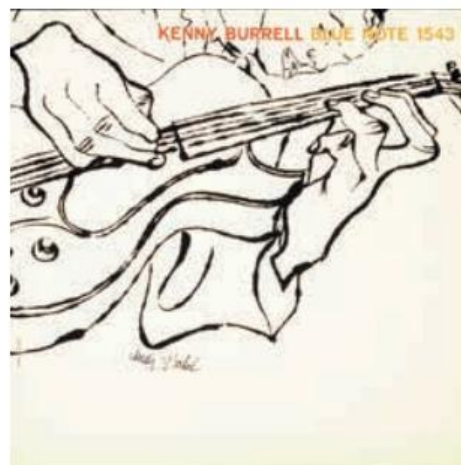
Platenhoezen ontwerpen was de enige constante in de veelzijdige carrière van Andy Warhol, die achtereenvolgens als reclametekenaar, beeldend kunstenaar, filmmaker, fotograaf en uitgever (van zijn blad *Interview*) de kost verdiende. In totaal zijn 51 hoezen toegeschreven aan of geassocieerd met hem. Het eerste album, *A Program of Mexican Music*, kwam uit in 1949, het laatste, *MTV High Priority* – een benefietconcert voor onderzoek naar borstkanker – , in 1987, het jaar van zijn overlijden. Daaronder zowel 16-, 33-, 45- en 78-toerenplaten, in de meest uiteenlopende genres: wereldmuziek, klassieke muziek, rock, pop, soul, new wave en jazz. Van Chopin en Mozart over Paul Anka en Liza Minnelli tot The Smiths en Aretha Franklin.

Soms vroegen labels Warhol om illustraties te maken voor albums die geen muziek maar *spoken word*, radio-programma's, interviews, voorleessessies en zelfs taalcurricula bevatten. Dit was bijvoorbeeld al het geval met zijn derde en vierde plaat, *Night Beat* (1952) en *The Nation's Nightmare* (1952). Bij nog twee andere platen beperkte zijn rol zich dan weer tot het maken van tekeningen voor de *introductory booklets*. Later in zijn carrière verschenen een tijdschrift- en een boekpublicatie waarin *flexy discs* mee opgenomen waren.

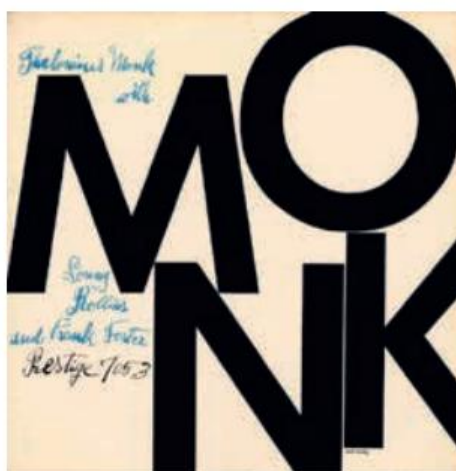
Warhol werkte voor het eerst mee aan de hoes van een jazzalbum in 1954: *Monk* van Thelonious Monk with Sonny Rollins and Frank Foster, verschenen op het Prestige-label. Warhol schreef de kalligrafische tekst op de hoes. Zo luidt tenminste de officiële versie. In werkelijkheid was het zijn moeders handschrift! Warhol was toen al de gewiekste manipulator die de mensen om zich heen moeiteloos om zijn vinger wist te winden.

De art director van het Monk-album was trouwens Reid Miles, die destijds voor Prestige werkte, maar enkele jaren later al furore zou maken als de art director van Blue Note, waarvoor hij honderden iconische hoezen ontwierp.

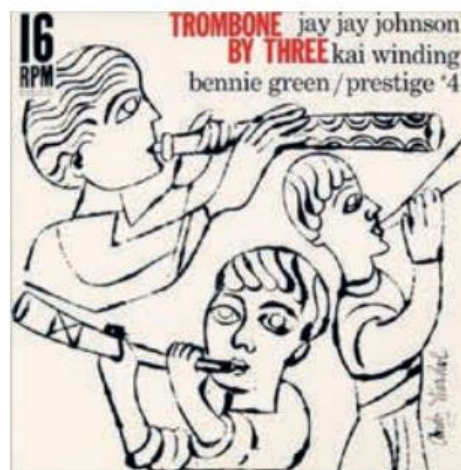
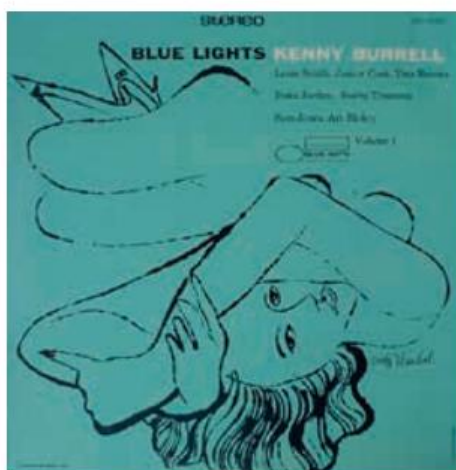

Reid Miles

Na *Monk* werkte Warhol nog mee aan tien andere hoezen voor jazzalbums: *Progressive Piano*, een verzamel-1p met werk van onder meer Art Tatum, Erroll Garner en Lennie Tristano; *Count Basie* van de gelijknamige organist-pianist; *Cool Gabriels* met onder meer Conte Candoli; *I'm Still Swinging* van The Joe Newman Octet; *Both Feet in the Groove* van Artie Shaw; *Trombone by Three* van J.J. Johnson, Kai Winding en Bennie Green; *Kenny Burrell* van de gelijknamige gitarist; *The Congregation* van Johnny Griffin; *The Story of Moondog* van Moondog en *Blue Lights Volumes 1 & 2* van Kenny Burrell. De elf albums verschenen bij de labels Prestige (3), RCA Victor (4), Groove (1) en Blue Note (3).

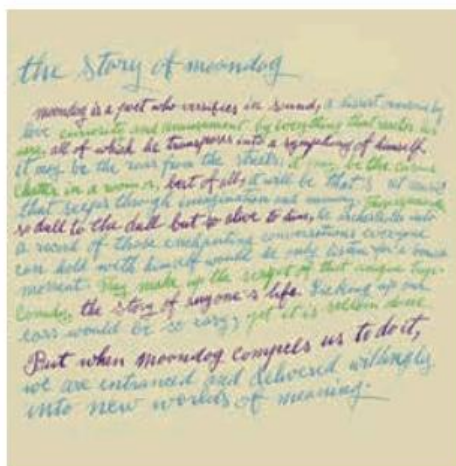

Opmerkelijk is dat al deze albums uitkwamen tussen 1954 en 1958, met maar liefst vijf albums die alleen al in 1956 op de markt kwamen. Warhol zou daarna nooit meer meewerken aan hoezen voor jazzalbums. De vraag is dan ook gewettigd waarom hij precies in die vier jaar durende periode van zijn carrière als reclametekenaar actief was als medewerker aan jazzplatenhoezen. De uitstekende biografie *Warhol: The Biography* (1989) van Victor Bockris zwijgt er in alle talen over. De studie van de platenhoezen waaraan Warhol zijn naam verbond, vormde in die tijd nog een blinde vlek. Kunsthistorici en -critici zagen ze over het hoofd. Ze waren in de eerste plaats bedoeld voor muziekliefhebbers en niet voor galerie- of museumbezoekers.

De ware reden zou wel eens kunnen liggen in Warhols samenwerking met Reid Miles, die meer was dan een louter professionele. De homoseksuele en ook wel voyeuristische Warhol probeerde in het midden van de jaren vijftig van zoveel mogelijk aantrekkelijke jongemannen naaktportretten te tekenen. Eén van hen was Reid Miles... Dezelfde Reid Miles die voor het album *The Story of Moondog* (1957) niet Warhols medewerking vroeg voor de hoesillustratie, maar die van zijn moeder... Het volstaat daartoe het kalligrafische handschrift op de hoes van *Monk* te vergelijken met dat op *The Story of Moondog*: identiek.

Ik schreef het al: Andy was gewiekst!

Literatuur

- » David Bourdon, *Warhol*, Abrams, New York, 1989, 432 p.
- » Paul Maréchal, *Andy Warhol: The Record Covers 1949-1987. Catalogue raisonné*, The Montreal Museum of Fine Arts/Prestel Publishing, 2008, 240 p.

Christophe Devisscher

Bassist Christophe Devisscher (44) reisde de wereld rond aan de zijde van de Finse pianist Alexi Tuomarila en de Luxemburgse vibrafonist Pascal Schumacher. Maar nu is hij opnieuw zeer actief op de Belgische scene en dat zal een nieuwe cd met zijn kwartet (met Christian Mendoza op piano, Frank Deruytter op sax en Dré Pallemmaerts op drums) binnenkort nog kracht bijzetten, inclusief een JazzLab Series tournee begin volgend jaar. We lieten hem naar enkele stukken muziek luisteren, benieuwd naar zijn commentaar.

Dave Holland

MR. PC, uit ONES ALL, Intuition Music, 1993. Holland (b)

(onmiddellijk) Dit is Dave Holland, *Mr. PC*. Ik heb die plaat al gehoord, ja. Holland is voor mij de meester. Ik heb hem dit stuk zelfs live zien spelen, een solo als een soort interludium, toen hij met zijn kwintet in '99 of 2000 ergens in Spanje optrad. Ik speelde toen op hetzelfde festival.

Die precisie, die groove, elke noot is gemeend. Wat een sound, ook. Holland heeft altijd een lach op zijn gezicht als hij speelt en die lach klinkt door in zijn spel. Het plezier druipt ervan af. Hij componeert van op zijn bas. Je hoort ook de traditie in zijn spel, de licks van Charlie Parker passeren vlotjes in zijn solo's. Hij is Engelsman, geen Amerikaan en is zowat het clichébeeld van de gentleman. Dat voel je in zijn manier van spelen. In zijn big band speelt hij zo altruïstisch mogelijk. Ray Brown, Oscar Pettiford, die voorgangers hoor je er ook allemaal in. Hij wil zijn solisten zo goed mogelijk laten klinken. Holland schrijft zeer complexe muziek, terwijl het nooit zo klinkt. In Sydney zat hij ooit eens in de zaal, toen ik er optrad met vibrafonist Pascal Schumacher, met toen ook nog Jef Neve in de band. Ik heb hem toen even met hem gesproken. Hij kon niet slapen door de jetlag en was daarom maar naar een concert gekomen, in een klein clubje in Sydney. Een heel vriendelijke, warme mens, dat straalt ook uit zijn muziek. U merkt het: ik kan er niet over stoppen. Ik ben zware fan.

Secret Keeper

BRIDGE LOSS SEQUENCE, uit EMERGE, Intakt Records, 2014. Stephan Crump (b), Mary Halvorson (g)

Dit lijkt op het soort muziek waar ook Frederik Leroux mee bezig is, maar hij speelt wel in trio. Ik hoor hier elementen van minimalisme, er zit ook contrapunt in. Heel veel humor ook, die slide die erin zit. Sommige muziek probeert te ernstig te zijn, hier zit echt communicatie in. Korte motiefjes, muziek met heel verschillende elementen.

Tof, heel boeiend. Verwacht het onverwachte: zodra je denkt, nu gaat het die richting uit, zwenkt het weer de andere kant op. Een snarenfestijn, gitaar en contrabas. Ik hoor er wel invloeden in van de Scandinavische gitaristen die bij ECM spelen.

(achteraf) Mary Halvorson? Neen, die ken ik niet. Maar Frederik Leroux zal haar zeker kennen. De bassist deed me wat aan Charlie Haden denken, door de ruimte. Alleen zou Haden nog minder noten spelen.

Frank Deruytter

BOLLEROL, uit FRANK DERUYTTER QUARTET, Prova, 2013. Deruytter (ts), Eric Legnini (p), Bart De Nolf (b), Peter Erskine (d)

(meteen) Frank Deruytter!! Hij speelt niet alleen mee op de cd die we deze zomer met mijn kwartet hebben opgenomen (met *Christian Mendoza op piano en Dré Pallemmaerts op drums, red.*); ik speel met hem ook in trio, met Jens Duppe. Wat een groep is dit, met Peter Erskine op drums, Eric Legnini op piano en Bart De Nolf op bas. Waanzin! Dit is een perfecte mix van blues en rhythm changes. Een fantastisch nummer. Frank zijn muziek staat voor spanning, emotie, avontuur. Fantastische solo.

In de perceptie was Frank vooral popmuzikant. Hij wilde wachten met een eigen cd uit te brengen tot hij er klaar voor was. Hij luistert naar alle muziek, hij sluit niets uit. Eric Legnini staat ook open voor alle soorten muziek, een ongelooflijke pianist, met een enorme speelsheid. En Peter Erskine: wat die allemaal niet gedaan heeft, van Steely Dan tot Weather Report. Ik ben al 20 jaar fan van Frank Deruytter. De eerste keer zag ik hem in de band van Khadja Nin op

CHRISTOPHE DEVISSCHER QUARTET tourdata

» Jazzlab Series tournee maart 2016: Meer info op www.jazzlabseries.be

de Gentse Feesten. Zijn manier van spelen vond ik toen al indrukwekkend, ik wist toen al dat we ooit iets samen zouden doen.

Bart Denolf heeft mij geleerd bas te spelen, hij was mijn leraar op het conservatorium van Brussel. Ik heb vijf jaar lang les van hem gehad en ben hem eeuwig dankbaar. Ook zijn muzikale smaak is heel breed. Een waanzinnig goede muzikant, hij kan zich in een groep inschakelen, zonder zijn identiteit te verliezen. Ik ben hem zeer dankbaar. Ik luister heel graag naar Bart, in zijn muziek komen alle stijlen voorbij. Hij stuurde me naar andere bassisten om les te volgen. Hij deed werkelijk alles om me zoveel mogelijk informatie te geven. Vakmanschap, eerlijke plaat, hier wordt gewoon goed gespeeld.

Miroslav Vitous

MOUNTAIN IN THE CLOUDS, uit INFINITE SEARCH, 1970.

Vitous (b), Jack DeJohnette (d)

Dit zijn twee bassen, niet?

Opgenomen met overdub, vermoed ik. Ik twijfel tussen Stanley Clarke en Miroslav Vitous. Het is Vitous? Ik heb hem bij Chick Corea leren kennen, op die plaat *Now he Sings, now he Sobs*. Hij was ook een origineel lid van Weather Report. Fenomenale bassist, heel virtuoos.

Ik heb hem ooit solo zien optreden in Genk. Hij bekijkt zijn instrument niet als een bas, vertaalt soms muziek voor sax naar een bas. Ik hoor ook veel elementen uit folk. Vitous is een Tsjech, dat zal hij wel in zijn muziek meedragen. Elke muzikant draagt elementen uit zijn jeugd mee. Kijk maar naar de country bij Charlie Haden. Wie een jazzlick speelt in een bluesband krijgt zijn C4. Maar in jazz is alles welkom. Heel moedig, dit stuk, zo met die bas op de voorgrond. Dat soloconcert in Genk was heel mooi, met ook een paar stukken die

Vitous met de strijkstok speelde. Corea heeft altijd zijn bassisten met zorg uitgekozen: Vitous, Clarke, Holland, John Patitucci, Avishai Cohen, ze hebben allemaal dat melodieuze in hun spel.

Jason Moran

BLUE BLOCKS, uit TEN, Blue Note, 2010. Moran (p), Tarus Mateen (elb), Nasheet Waits (d)

Dit lijkt op The Bad Plus. Of iets waar The Bad Plus

veel naar geluisterd heeft. Fantastisch, spreekt me heel erg aan. De hipste pianist van het moment, zegt u? Dan moet dat Jason Moran zijn. Bluesy, groovy, mooie balans tussen vrijheid en traditie, een snuifje humor. Strak trio. Die bas is elektrisch, Jason Moran wil blijkbaar die klankkleur, maar dit is niet de elektrische basklank die ik zou ambiëren.

Ik vind deze muziek wel spannend. Maar dit keer hoor ik er veel meer een terugkeer naar de traditie in, gospel, blues. Muzikanten willen soms in het experimentele duiken zonder de traditie te kennen. Maar je moet eerst beheersen, voor je kunt loslaten. Je hoort ook funk in Jason Moran, hiphop zelfs. Die bas is soms heel traditioneel en soms gaat hij echt overal overheen.

Steve Kuhn/Steve Swallow

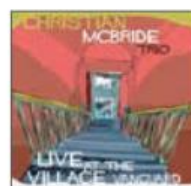
LADIES IN MERCEDES, uit TWO BY TWO, Sunnyside, 2007. Kuhn (p), Swallow (elb)

(Onmiddellijk) Ladies in Mercedes! Ik heb dat stuk

vroeger nog met vibrafonist Bart Quartier gespeeld. Mooi, prettig nummer. Ik hoor hier Steve Swallow, die het nummer heeft geschreven. Ik ben een grote fan van hem. Hij heeft akoestische bas gespeeld bij Art

Farmer, dan kwam de elektrische bas en heeft hij daar een heel eigen geluid aan gegeven. In Zuid-Korea heb ik hem nog gezien met John Scofield en Bill Stewart. Hier word je vrolijk van. Swallow speelt nooit een noot te veel. Hij speelt op een vijfsnarige bas, maar dan met de vijfde snaar hoger gestemd, niet lager zoals bij de meeste bassisten, daarom klinkt hij soms als een baritongitaar. Zo melodieuze! Je hebt zin om te dansen. Dit is salsa op de manier van Steve Swallow. Je ziet de ladies zo in hun cabrio langs de oceaan cruisen. Blij dat ik het nog eens hoor. Is dit Carla Bley op piano? Steve Kuhn, zegt u? Die heb ik ook veel beluisterd. Mooie muziek.

Christian McBride Trio

INTERLUDE, uit LIVE AT THE VILLAGE VANGUARD, Mack Avenue, 2015. McBride (b), Christian Sands (p), Ulysses Owens Jr. (d)

Jeff Hamilton op drums? John Clayton met Monty Alexander? Benny Green? Oscar Peterson? Dit swingt in ieder geval bij de neten. Blij deze traditie nog altijd te horen. Man, dit swingt! Veel piano, amai. Net uit zegt u? Dan is dit Christian McBride. De muzikale zoon van Ray Brown, ja, maar ook van Scott LaFaro. Die cd met Mark Whitfield en Nicolas Payton (*Finger-painting, red.*) vind ik heel goed. Amai, dit groovert.

Ik heb ooit een plaat gehoord van John Clayton, Ray Brown en McBride met Jeff Hamilton en Benny Green. Ze speelden onder andere *Blue Monk*, samen met de WDR big band. Indrukwekkend. En toch is McBride een evolutie verder dan Ray Brown. Mocht ik in het publiek hebben gezeten, ik zou ook zo enthousiast hebben gereageerd. Soms vergeten we het wel eens: er is niets mis met eens stevig te swingen.

Muziekkeuze en reacties opgetekend door
Peter De Backer

Hello jazz!
FESTIVAL

Philip Catherine 'The String Project'
17 december '15 - De Roma, Antwerpen
19 december '15 - C-Mine, Genk
www.hellojazz.be

WVW SPRING
SESSIONS

Gregory Porter
10 maart '16 - AB, Brussel
11 maart '16 - De Roma, Antwerpen
www.vwspringsessions.be

WVW SPRING
SESSIONS

Yaron Herman
4 maart '16 - Flagey, Brussel
www.vwspringsessions.be

"IF YOU HAVE TO ASK WHAT
JAZZ IS, YOU'LL NEVER KNOW"

LOUIS ARMSTRONG

WE CARE ABOUT CREATORS

SABAM

De Muze vereeuwigd in boek

Na een bewogen jaar waarin het voortbestaan van Café De Muze bedreigd werd, verschijnt nu een verhelderend boek rond het 50-jarig bestaan in woord en beeld. Tom De Smet (*Het Nieuwsblad*) & Felix Huybrechts (Starman Records) verzamelden unieke foto's en trokken op interview om de legendarische geschiedenis op te tekenen.

De auteurs haalden vooral herinneringen op van de 'wilde' jaren van De Muze via getuigenissen van mede-oprichter Tone Pauwels en klanten van het eerste uur, waaronder Rudy Torck, schrijver Walter Roland, kunstenaar/filmmaker Ludo Mich, schrijver Bart Plouvier, journalist/thrillerauteur Piet Teigeler, dichter Tony Rombouts, jazzbassist Jean Demey en natuurlijk uitbater Jan van den Braak. Voor het beeldmateriaal konden ze putten uit vele, zelfs nooit eerder gepubliceerde foto's van Raoul Van den Boom, evenals archiefphoto's van Philippe Golbert. Spijtig genoeg overleed de oprichter van De Muze, Walter Masselis, begin dit jaar, 74 jaar oud. Walter Masselis opende, samen met Tone Pauwels, op 14 oktober 1964 Café De Muze in een pand uit het laatste kwart van de zestiende eeuw aan de Melkmarkt in Antwerpen. Beiden hadden ervaring met 't Krotekot in hun thuisstad Kortrijk, waar vooral Frans chanson werd gedraaid en waren door hun studies afgezakt naar Antwerpen. Ze profileerden Café De Muze als een plek waar de bezoekers konden debatteren over kunst, terwijl ze naar muziek luisterden die niet op de radio te horen was: chanson, folk, blues en zelfs flamenco. Toen Tone Pauwels als uitbater afhaakte, nam Masselis alleen over en liet na een brand van de bovenverdiepingen in 1967 de zaak over aan Jan van den Braak. Die hield stand tot in september 2014 de schuldenberg te hoog opliep en het café bijna failliet werd verklaard. Gelukkig kochten trouwe klanten en sympathisanten de inboedel terug en bleef het café geopend en kon uitbater Jan van den Braak (77) midden dit jaar een regeling met de schuldeisers afsluiten.

Jazzclub De Muze

Vanaf het begin van De Muze en tot zijn dood in 1982 (hij werd 43 jaar) was Ferre Grignard muzikant aan huis. Walter Masselis liet met een collectie van Muze klanten de single *Ring Ring I've Got To Sing* op 300 exemplaren persen. Hans Kusters tekende Grignard daarop bij Philips. Naast de Ferre single bracht Masselis een Muze-elpee uit in 1967.

Die vormde een staalkaart van wie toen furor maakte in de club: naast Ferre Grignard zijn dat Wannes Van de Velde, Jan De Wilde, Lode De Ceuster, The Balladeers, Christiane Van De Wyngaert en Endateme. Een cd van deze opnames is nu ingesloten bij het boek.

'Jazzclub De Muze' werd met een persconferentie in september 1965 gelanceerd. Aanvankelijk traden beroemde bluesartiesten op: Memphis Slim, Champion Jack Dupree, John Lee Hooker. Dat het in die tijd niet allemaal van een leien dakje liep getuigen gasten van het eerste uur.

Begin jaren zeventig kreeg jazz in De Muze onder impuls van Jan van den Braak en medestander Mike Zinzen meer de bovenhand. Zinzen vormde het huistrio met bassist Jean Demey en drummer Butch Peleman.

In 1973 en 1974 hielden Cel Overberghe en Fred Van Hove er een jazzfestival als reactie op de vergoedingspolitiek van Jazz Middelheim.

Tot de memorabele jazzoptredens in die jaren behoorden Archie Shepp en Max Roach, maar evengoed Steve Lacy, Sal Nistico, Johnny Griffin, David Linx, Jack van Poll, Bert Joris, Ben Sluijs... Die laatste ging als jonge beginnende muzikant er eerst luis-

Tom De Smet & Felix Huybrechts: *Luchtschippers, Wereldsterren & Weekendhippies*

Een halve eeuw café De Muze in woord en beeld

- > met Cd De Muze (14 tracks)
- > Uitgeverij Vrijdag 2015
- > ISBN 978 94 6001 378 2
- > ook als e-boek: ISBN 978 94 6001 377 5

teren naar Kris Goessens, Piet Verbist, Bert Joris en zijn leraar John Ruocco. Ben Sluijs: "De Muze is de ideale plek om nummers uit te proberen, in nieuwe combinaties met collega's. Spelen in De Muze is zowel chaotisch als bijzonder intens... De vrijheid vind je nog altijd in De Muze terug."

Wat het boek, los van de muzikale hoogtepunten, bijzonder interessant maakt is het tijdsbeeld, de protestbeweging provo (met aandacht voor fenomeen Fabien Collin), mode-icoon Ann Salens, de literaire hotspots met Simon Vinkenoog, Remco Campert en de Pink Poets, de razzia's rond drugs en zelfs een moordverhaal...

Bernard Lefèvre

jazzmozaïek lanceert Jazzagenda

Vanaf vandaag kan je op de website van **Jazzmozaïek** de volledige jazzagenda voor Vlaanderen raadplegen.

I.s.m. **Cultuurnet** verzamelen we alle jazzconcerten in een overzichtelijke kalender. Zo vind je altijd de fijnste concerten en jams.

Neem ook een kijkje op www.jazzmozaïek.be voor de recensies, wedstrijden en boeiende interviews!

TECHNOLOGYFACTORY

THE FINEST SELECTION OF HIFI PRODUCTS FOR REAL MUSIC LOVERS

Showroom (open on appointment):

Emiel Banningstraat 5 - B-2000 Antwerpen (Zuid)
+32 (0)3 216 39 34 - sales@technologyfactory.eu

Webshop (open 24/7):

www.technologyfactory.eu

De Jazzlezer

Chet Baker zonder trompet

Bert Vuijsje - www.bebopbusiness.com

Vanaf 1982 nam Max Bolleman (1944), drummer, opticien en zelfgetrainde geluidstechnicus, honderden jazz albums met vaak beroemde Amerikaanse musici op in zijn Studio 44 te Monster (Zuid-Holland). Vanaf 1990 deed hij hetzelfde in New York, vooral voor het Criss Cross-label van de Nederlandse producer en gepassioneerde jazzliefhebber Gerry Teekens. Sinds 2009 is Bolleman gedeeltelijk in rust, maar zijn opnameapparatuur nam hij toch mee naar zijn nieuwe behuizing in het Belgische Bilzen.

Gelukkig heeft hij nu de tijd gevonden om, geholpen door notulist Robert Rhoden, zijn herinneringen te boek te stellen. *I'm The Beat* geeft een unieke blik achter de schermen van de jazzscene, vol even kleurrijke als verhelderende verhalen.

De inhoudsopgave is bijna een 'Who's Who' van de jazztraditie. Ze passeren allemaal de revue: Art Blakey, Chet Baker, Dizzy Gillespie, Clark Terry, Freddie Hubbard, Philly Joe Jones, Phil Woods, Hank Jones, McCoy Tyner, Elvin Jones, Joe Henderson, maar ook Archie Shepp, Pharoah Sanders, Sam Rivers, Woody Shaw, Wynton Marsalis, Brad Mehldau en uit Nederland bijvoorbeeld Willem Breuker en Rita Reys.

Het is ondoenlijk om in deze korte bespreking een representatief overzicht te geven van de rijke informatie die de 265 pagina's van dit boek bieden.

Een paar highlights:

- Art Blakey, behoorlijk stoned, in conflict met Freddie Hubbard. "Hey man, just play the beat", schreeuwde Freddie. Blakey zei even niets en brulde vervolgens naar Hubbard: "What do you think. I am the beat."
- Al Cohn, die ("I like to sit") een stoel eiste en als hij even niet speelde druk bezig was met de kruiswoordpuzzels in de stapel kranten die hij had meegenomen. Na afloop: "Alles ging goed", merkte Al op, "ik heb alles gespeeld en alle kruiswoordpuzzels op tijd afgekegen."
- De eerste opname met het George Adams/Don Pullen Quartet: "De groep

Chet Baker

kwam 's nachts na twaalfen aan. Een drietal krijgers, stijf van de coke, betrad de studio. Behalve de bassist, dat was een lieve, beetje timide man. Een omschrijving van de opname valt in één woord samen te vatten: heftisch. Maar wat speelden die gasten. De omschrijving 'power music' was volledig juist. Wat een genot."

- Chet Baker die arriveerde met de opgewekte mededeling: "I don't have a trumpet. I have only a mouthpiece." "Huh?", zei Bolleman. Chet bleek echter meer met dit soort gevallen opgezadeld te zijn geweest, want hij wist ook meteen de oplossing: een fanfareorkest. Via via wist Bolleman erachter te komen waar in Monster de fanfare zat. Uiteindelijk kreeg hij de fanfare aan de lijn maar toen moest hij omstandig uitleggen wat er aan de hand was. Hoewel ze de beroemde Amerikaanse trompettist niet bleken te kennen, kwam de voorzitter zelf na een half uurtje een trompet brengen. Mondstuk erin en verdomd ik hoorde meteen Chet.

Zo zijn de onthullende verhalen steeds doorspekt met bliken van Max Bollemans onvervalste jazzliefde. In het laatste deel van het boek uit hij zijn relatieve teleurstelling over de huidige scene. Er verdwijnt steeds meer van de jazz zoals hij hem graag hoorde, uitdagend, inventief en swingend. Die swing, zo constateert hij, die verdwijnt. "Veel van die musici kunnen bij wijze van spreken Giant Steps van achter naar voren spelen. Desnoods ook nog drie keer zo snel maar er zijn steeds minder musici die de juiste noten spelen. Het begint ook allemaal steeds meer op elkaar te lijken", ventileert Max zijn mening. Daarentegen hoort hij niet tot de nostalgië die volhouden dat analoge opnamen op 33 toerenplaten veel 'warmer' klinken dan een cd met zijn digitale geluid. Op platen, al zijn ze nog nooit gedraaid, hoor je vaak tikken en groefruis. "Ook de dynamiek komt veel meer tot zijn recht op een cd dan op een plaat. Het laag loopt veel verder door. Geen gedoe met om draaien, uit de hoes halen en er weer in stoppen en er staat op een cd meer muziek. Geef mij maar een cd."

Max Bolleman & Robert Rhoden:
I'm The Beat of De Korte Beentjes van Art Blakey - De belevenissen van een studiobaas in Monster en New York.
Uitgeverij Mijn Bestseller.nl; € 19,95.
ISBN 978 90 820456 1 1
www.mijnbestseller.nl/shop

USA Jazzclub

9 mei 1969. Georges 'Big Joe' Pelsmaecker en zijn kompaan Roger Guns richtten in de toenmalige dancing 'De Redoute' van 's Gravenwezel de USA Jazzclub op. Hun peetvader werd niemand minder dan de wereldberoemde vibrafonist Lionel Hampton, die er meermaals de boel op stelten komt zetten. De USA Jazzclub werd niet meteen de plaats om met de kin in de hand naar moderne avant-garde te luisteren.

foto: © Jos L. Knaepen / JazzArchive

Lionel Hampton, allereerste peetvader van de USA Jazzclub

Het motto van Big Joe was 'It Don't Mean a Thing if It Ain't Got That Swing'. Hij was trots als hij de musici ten top kon drijven en zijn publiek kon laten meegenieten. Jazz van eigen bodem staat voorop in de USA Jazzclub; bands als The Smoky Midnight Gang, de Jeggpap Jazzband of de orkesten van Freddy Sunder zijn kind aan huis. Maar ook internationale sterren ontbreken niet op het appel, vaak op voordracht van bassist Roger Van Haverbeke: Clark Terry, Johnny Griffin, Deborah Brown, Art Farmer of Harry 'Sweets' Edison, het is maar een kleine greep uit een lange lijst. In 2007 overleed Big Joe, maar de club blijft verder swingen. Muzikanten Dirk Vander Linden, André Appeldoorn, Nest Adriaensen en Erik De Vos (aka Rico Zoroh) namen de toorts over.

De Vos: "Het was een emotioneel moment toen Joe het bestuur aan ons overdroeg. We hebben toen plechtig beloofd dat de geest van de club bewaard zou blijven. Ik was er zelf bij vanaf het eerste uur en heb er zoveel onvergetelijke, magische momenten beleefd. De sfeer is er ongedwongen, spontaan en uitbundig, op en naast het podium. We proberen de laatste jaren het programma verder uit te breiden, over verschillende jazzstijlen heen, zodat we een steeds breder en jonger publiek kunnen blijven aanspreken. Dat lukt wonderwel, dus mijn hoop voor de toekomst van onze club is groot."

Sinds september heeft de USA Jazzclub een nieuwe locatie gevonden in concertzaal De Volkslust, Van Heybeeckstraat 26 in Merksem. Een mooie zaal met een ruim podium, een goeie akoestiek en fijne bediening. Wat wil een jazzliefhebber nog meer? Wil je erbij zijn, de concerten zijn steeds de eerste woensdag van de maand.

<http://jazzclub.be>

Brossella

Djangofolies
22ND JAZZ FESTIVAL 2016

15.01 >
31.01.2016
MORE INFORMATION :
www.djangofolies.be

CHRISTINE TASSAN ET LES IMPOSTEURS (CA)
ROBY LAKATOS & BIRÉLI LAGRÈNE (HU/FR)
COSTEL NITESCU & LÉVIS REINHARDT TRIO (FR)
KOEN DE CAUTER & FAPY LAFERTIN (BE)
THE GHOST NOTES (GR)
HOT CLUB D'EUROPE (F/NL)
MICHAEL PAOURIS TRIO (GR)
GYPSY FLAMES QUARTET (BE)
LES BLAUW (BE)
NOMAD SWING (BE)

AALST
ANTWERPEN
BELSELE
BRUSSELS
CHARLEROI
COMINES
GENT
GOUVY
HEUSDEN-ZOLDER
LA LOUVIÈRE
LEOPOLDSBURG
LESSINES
LIEGE
MEISE
MOL
NAMUR
RUISELEDE
STROMBEEK
VERVIERS
VILVOORDE

WE GEVEN

3 DUOTICKETS WEG

voor het **CONCERT VAN PHILIP CATHERINE & OCRW**

'The String Project' op 17/12 in De Roma in Antwerpen. Het concert vindt plaats in kader van het Hello Jazz Festival.

WINNEN? Stuur voor 14 december het antwoord op de wedstrijdvraag naar info@jazzmozaiek.be met als onderwerp Catherine. Vermeld hierbij je naam en adres.

Wedstrijdvraag:

Waar is de cd 'The String Project' van Philip Catherine opgenomen in januari dit jaar?

TIP:

surf naar www.hellojazz.be voor meer info

jazzmozaïek i.s.m. Hello bank!

SEPTEMBER RECORDS PRESENTS

LAURENS'B
LOULOU

SEPT 5180

FILIPPO BIANCHINI 4-TET
DISORDER AT THE BORDER

SEPT 5181

DENISE JANNA
ELLA !

SEPT 5179

W JAZZ IN DE WERF

DAVID LINX & BRUSSELS JAZZ ORCHESTRA

Brel – In the spirit of jazz

Een muzikaal vijfsterrenproject met
Brelklassiekers in een jazzjasje.

vrijdag 22 januari \ 20 uur

**Tickets, info: www.ccdewerf.be / 053 72 38 11
of aan de ticketbalie van De Werf
De Werf / Molenstraat 51 / 9300 Aalst**

DJANGOFOLLIES

The Ghost Notes

Gipsyjazz, werk van Django Reinhardt en eigen hedendaagse gipsyjazzcomposities.

zaterdag 23 januari \ 20 uur

CHRISTOPHE DEVISSCHER QUARTET

Een bijzondere muzikale avond met een uitgesproken klankkleur en verrassende muzikale dialogen gebracht door Christophe Devisscher (contrabas), Frank Deruytter (tenor saxofoon), Christian Mendoza (piano) en Dré Pallemmaerts (drums)

zaterdag 5 maart \ 20 uur

De Werf programmeert met de steun van

Nieuw op cd/lp/dvd

Jazzmozaïek klasseert in deze rubriek de cd's in alfabetische volgorde.

REDACTIE

Mischa Andriessen, Georges Tonla Briquet, Peter De Backer, Chris Joris, Bernard Lefèvre, Guy Peters, Dirk Roels, Pablo Smet, Arne Van Coillie, Marc Van de Walle

DEADLINE VOLGENDE NUMMER

Te bespreken cd's, dvd's en ander audiovisueel materiaal graag **ten laatste op 20 januari 2016** op het redactieadres: Jazzmozaïek, De Jaeger Evelien, Wijngaardstraat 5, 1755 Gooik (Belgium)

De wintermaanden geven ons altijd iets meer tijd om te genieten van een goed boek en een streepje muziek. Als ik terugdenk aan de kerstavonden bij mijn grootmoeder, herinner ik me dat muziek daar steeds een grote rol speelde. Je had natuurlijk de alom bekende Douwe Egberts kerstcd's, waarvan je samen gezellig alle kersthits kon meebrullen, maar er mocht ook al eens een jazzplaat de revue passeren. Dan bij voorkeur Frank Sinatra, Louis Armstrong of een andere authentieke jazzheld. Als je nog niet weet wat je dit jaar zal serveren bij het kerstmaal, laat je dan inspireren door de volgende pagina's en vertrouw gerust op het oor van onze fijnproevers. Veel luisterplezier!

Jazzmozaïek wenst u fijne feestdagen!

Evelien De Jaeger

Alfredo

MIDNIGHT PRAYER – A TRIBUTE TO SAM COENEGRACHTS

Solidude records – 38:48

****

Sam Coenegrachts kwam in juli 2014 in Noorwegen om het leven. Met deze gevoelige cd, het eerste werk van Alfredo, wordt een eerbetoon gebracht aan deze jongeman, een begenadigd gipsy-swing gitarist met een steengoede stem. En die steengoede stem heeft Astrid Creve ook: elke toon is trefzeker en loepzuiver geplaatst, haar stem is helder, bijna zonder korrel. Mooi wordt het wanneer het *moving forward* baswerk aangevuld wordt met de percussie waardoor dikwijls Afrikaanse sferen in het leven geroepen worden. Het aangrijpende *Mourke* drijft op eenvoud maar grijpt naar de keel: eerlijke emoties in (h)eerlijke muziek vertolkt. De titeltrack *Midnight Prayer* staat centraal en is typerend voor de plaat. De bas zet de toon en het ritme, de gitaar vult melodisch de juiste noten op de juiste plaats in en de stem doet de rest: op die manier wordt zeer smakvolle muziek gecreëerd waarvan je stil kunt genieten. Idem dito voor *My Gentle & Fair* waar de expressiviteit in de stem van

Creve een toppunt bereikt. Warm, zuiders, zwoel, vol emotie en vol weemoed. Een erg mooie plaat is dit geworden. Geen moeilijk gedoe, maar wél oprechtheid troef. Deze cd geven wij moeiteloos vier sterren mee omwille van het ongekunstelde, de eerlijkheid en het muzikale dat voor het grijpen ligt, zonder dat er ook maar één complex middel werd ingeschakeld. Of: wat de combinatie van een schitterende stem, een functionele gitaar, een bas op de juiste plaats en tijd en met smaak ingezette percussie vermag! Een cd, eerlijk als goud, die zuiver en precies zijn doel bereikt. Je komt ze zelden nog tegen, die prachtige kleinoden. Een smaakvol en gepast eerbetoon is dit: het geschenk voor Sam Coenegrachts kon wellicht niet gepaster zijn.

Marc Van de Walle

Astrid Creve (voc), Marijke Hellemans (g), Kris Auman (b), Robbe Kieckens (perc)

Bruno Angelini

INSTANT SHARINGS

Harmonia Mundi – 54:55

****

Deze Franse pianist, geboren in Marseille en net 50, bracht in 2003 zijn eerste eigen album

uit, *Empreintes* (Sketch), samen met Sylvain Beuf, Ricardo Del Fra en Ichiro Onoe. Hij nam met Joe Fonda en Ramón López twee albums op: *Silent Cascade* (2006) en *New York Session* (2009). In dit nieuwe album Instant Sharings komt opnieuw zijn delicate en poëtische toucher boven in een open confrontatie met violist Régis Huby en een uitstekende ritmesectie. Zoals de titel aangeeft gaat het om improvisaties van het moment. Ze dialogeren rond thema's van Angelini zelf en werk van Paul Motian (*Folk Song For Rosie*),

Wayne Shorter (*Meridiane-A Wood Sylph*) en Steve Swallow (*Some Echoes*). Dit is kamerjazz die baadt in een dromerige melancholische sfeer (*Solange, Open Land*), maar met de nodige dwarse insteek (*Be Vigilant*) en vrije spontane interacties (*Immersion*). Muziek om bij weg te dromen in bewondering van de waterlelies van Monet.

Bernard Lefèvre

Bruno Angelini (p), Régis Huby (viool), Claude Tchamitchian (cb), Edward Perraud (d, perc)

Bambi Pang Pang

DROP YOUR PLANS

44:55 – El Negocito Records

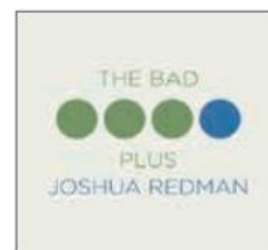
*****

Andrew Cyrille (76) past in het rijtje bekende freejazzdrummers van Sunny Murray, Rashied Ali en Ed Blackwell. Maar de Amerikaanse veteraan van vele oorlogen (tien jaar bij Cecil Taylor, ook gespeeld met John Coltrane, Coleman Hawkins en avant-garde-iconen zoals David Murray en David S. Ware) heeft ook een heel subtiele kant. Het is die rustige versie van Cyrille die

hier het meest aan bod komt, in zijn samenwerking met het uitstekende Belgische trio van pianist Seppe Gebruers, bassist Laurens Smet en saxofonist Viktor Perdies. De muzikanten leerden elkaar kennen tijdens een speciaal project op Jazz Middelheim 2013. Dat werkte zo goed dat deze cd er het logische gevolg van is. Opener *Isme* klinkt als een intieme muzikale meditatie. In *Fuks* kraait pianist Gebruers van de pret en toont Perdies zich op sopraansax een muzikale volgeling van Steve Lacy. Waarna *Frases* weer heel bedachtzaam klinkt. Pas met *Dr. Licks*, een compositie van Cyrille en het felste nummer van de plaat, krijgt de muziek een forse energiestoot. Viktor Perdies laat zijn tenorsax alle hoeken van de kamer zien, aangepord door de ontketende ritmesectie. Waarna Cyrille een eigen compositie speelt, helemaal alleen achter zijn drumstel. Ook dat is een heel bedaad, intiem stuk. Op *Border/Grens* en *Ready Set* is het vooral smullen van het intense pianospel van Gebruers (een fan van Paul Bley, vermoeden we). En met titelnummer *Drop your Plans* keert de rust terug, zonder dat de muziek daardoor minder intens wordt. Bambi Pang Pang is een wat onnozele groepsnaam voor een prachtig ensemble dat op deze cd bewijst dat avant-gardejazz ook toegankelijk en complexloos mooi kan zijn.

Peter De Backer

Seppe Gebruers (p), Viktor Perdies (ss, ts), Laurens Smet (b), Andrew Cyrille (d)

The Bad Plus
Joshua Redman

THE BAD PLUS JOSHUA REDMAN

Nonesuch – 59:19

***

Een paringsdans tussen een trio en een tenorsaxofonist die het laatste decennium voor heel wat beweging zorgden in de jazzwereld. Hoge verwachtingen dus maar uiteindelijk lijkt het of ze elkaar vooral benaderden met de nodige égarde. De passages met echt vuurwerk laten soms te lang op zich wachten (*Beauty Has It Hard*) of zijn te kort (*County*). Best geslaagd is het afsluitingsnummer dat openbloeit als een knalrode zonsopgang

die feller en feller begint te kleuren en uiteindelijk uiteenspat om de volledige horizon in vuur en vlam te zetten. Aftappend op elf minuten is dit ook het momentum van de plaat.

Georges Tonla Briquet

Reid Anderson (b), Ethan Iverson (p), David King (d), Joshua Redman (ts)

Brötzmann, McPhee, Kessler & Zerang

TALES OUT OF TIME

Hat Hut Records – 68:04

****

Hoewel Brötzmann en McPhee elkaar al kennen sinds de jaren zeventig, zijn de echte wortels van deze kwartetrelease uit 2002 te vinden in Chicago. De veteranen vonden allebei aansluiting bij een nieuwe generatie muzikanten als Ken Vandermark, Mars Williams en Kent Kessler, wat uiteindelijk zou leiden tot een netwerk vol kruisverbanden met uitlopers tot op vandaag. Het leidde einde jaren negentig tot het intussen ontbonden Chicago Tentet, waar deze vier deel van uitmaakten. Maar terwijl in het tentet gaandeweg gekozen werd voor vrije improvisatie marathons met een soms verpulverende energie,

Stefano Bollani

ARRIVANO GLI ALIENI

Decca/Universal – 53:49

*****

Een nieuw soloalbum van Bollani maar helemaal niet te vergelijken met vorige platen. Hij leeft zich opvallend uit op Fender Rhodes en ontpopt zich als zanger (niet voor het eerst!) in eigen geschreven songs die uitblinken door hun originaliteit en lichtjes absurde humor, ergens tussen Randy Newman en Zappa in. De titeltrack *Arrivano Gli Alieni* (de buitenaarders komen er

aan) verraadt al veel (ga op *YouTube* de te gekke videoclip bekijken) en neemt ergens de vreemdelingen op de korrel, *Un Viaggio* (trip) draait rond vervreemding en met *Microchip* vertelt hij over het inplanten van een chip waarmee je weet wanneer je moet eten, studeren, slapen, enz. Hij tekent verder voor instrumentale nummers (*Alleanza, Aural, Vino Vino*), waarbij de titel ook heel sprekend is. Zijn liefde voor Zuid-Amerikaanse muziek komt boven in de Braziliaanse songs *Sei Lá, Aquarela do Brasil*, het Argentijnse *El Gato* en Mexicaanse *Jurame*. Hij leeft zich verder uit in de Italiaanse hit *Quando, Quando* en Belafontes *Matilda*. En als prachtige toetsjes zijn er *The Preacher, Mount Harissa* en *You Don't Know What Love Is*. Opnieuw blinkt Bollani uit in originaliteit en vindingrijkheid. Hij is een geweldig virtuoos, live een rasechte performer, die telkens verrassend uit de hoek komt en boven alles een uniek denker in klank en woord. Bellissimo!

Bernard Lefèvre

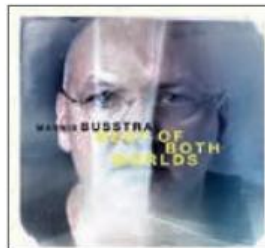
Stefano Bollani (frh, p, voc)

is dit een iets 'klassieker' plaat, waarop wordt gewerkt met composities, weliswaar van de soort die langs alle kanten uit elkaar gerukt kunnen worden. Brötzmann trekt hier en daar aardig van leer met die bekende oerscheur, maar de muziek is bij momenten ook opvallend beheerst en contemplatief. Cruciaal is hier vooral het elegische, aan bassist Fred Hopkins opgedragen *Master Of A Small House*, dat teert op een simpel thema van vijf noten dat regelmatig terugkeert in Brötzmanns concerten. In *Alto Lightning In A Violin Sky*, opgedragen aan Cecil Taylors kompaan Jimmy Lyons, klinkt het kwartet op z'n meest abstract, *In Anticipation Of The Next* op z'n meest mysterieus. Daartussen

vind je nog stukken gerafelde blues, ontredderde freejazzkreten en twee saxgedichten aan de uiteinden van het album. De identiteit van Brötzmann en McPhee spat van *Tales Out Of Time*, maar toch blijven de verrassingen niet uit en dat is ook een verdienste van de machtige ritmesectie, die moeiteloos gelijke tred houdt met de impro-eminenties.

Guy Peters

Peter Brötzmann (as, ts), Joe McPhee (ts, pkt-c, pkt-t), Kent Kessler (b), Michael Zerang (d, perc)

Marnix Busstra

FIRM FRAGILE FUN

Buzz Music Records – 48:01

****

De titel van deze cd verklaapt al veel over het karakter van de muziek. Het gaat effectief om stevig, soms breekbaar, soms leuk en ontspannend werk. Maar er zit meer achter: men leze de titellijst van de tracks. Ook *Mild, Deep, Crazy* enz. behoren tot het palet. Vage titels dus, waardoor Busstra met zijn elf composities alle deuren openlaat voor zijn medemuzikanten, die hun werk geïnspireerd en gedreven doen. Het zijn allemaal open structuren waarin iedereen tot zijn recht komt. Niemand zal ontsnappen aan de sound van Busstra: de vergelijking met Scofield dringt zich op. Maar Busstra is geen epigoon. Qua stijl weet hij eigen accenten te leggen. Dat zijn sound quasi identiek is aan die van Scofield,

de laatste tijd hoorden, *Lisa*, opgedragen aan zijn overleden vriendin. Dat Flagey hem begin dit jaar uitnodigde om de jamsessies te leiden tijdens de eerste editie van het Brussels Jazz Festival was niet toevallig.

Georges Tonla Briquet

Joachim Caffonnette (p), Armando Luongo (d), Laurent Barbier (as), Florent Jeuniaux (g), Daniele Cappucci (cb)

C.B.G.

ERASING BORDERS

TryTone – 48:39

****

In 2013 kreeg gitarist Guillermo Celano een compositie-opdracht van het North Sea Jazz Festival. Samen met Joachim Badenhorst, Clemens van der Feen en Marcos Baggiani werkte hij zijn huiswerk af met *Erasing Borders* als eindresultaat. De titel verwijst naar het vervagen van grenzen, vooral dan muzikaal. Waar eindigt de partituur en waar begint improvisatie? En welk genre komt hier nu echt aan bod? Het is geen technische handleiding geworden maar een grensoverschrijdende trektocht dwars over de typische stijldiemen van rock, pop en jazz. Een typische soundtrack voor het begin van de eenentwintigste eeuw waarbij gretig geflirt wordt met diverse genres zonder dat 'art for art's sake' wordt. Vooral ook vier muzikanten die de mogelijkheden van hun instrument aftasten en benutten in de context van een groepsgeluid. Met een Badenhorst die nog eens voluit gaat als saxofonist. **Georges Tonla Briquet** Guillermo Celano (g), Joachim Badenhorst (kl, bkl, ts), Clemens van der Feen (cb), Marcos Baggiani (d)

Joachim Caffonnette Quintet

SIMPLICITY

AZ Productions – 53:21

****

Na een eerste mini-cd in 2014, is dit het officiële debuut van de zesentwintigjarige pianist die de echte knepen van het vak leerde tijdens de jamsessies in de Brusselse Sounds. De muziek weerspiegelt volledig de cd-titel. De traditie van melodie en harmonie wordt gerespecteerd maar wel met eigen invalshoeken. Er wordt opgebouwd in verschillende lagen en regelmatig wordt het roer omgegooid. Met een van de mooiste en haast schrijnendste ballads die we

Stefano Battaglia Trio

IN THE MORNING

MUSIC OF ALEC WILDER

ECM - 69:39

*****

Op deze nieuwe live-plaat 'In The Morning' neemt de Italiaanse pianist Stefano

Battaglia een duik in het oeuvre van de Amerikaan Alec Wilder (1907 - 1980), een componist die naast operawerk en kamermuziek ook populaire nummers schreef voor o.a. Frank Sinatra, Bing Crosby, Peggy Lee en Anita O'Day. Battaglia kwam aanvankelijk met Wilders muziek in contact via zijn klassieke sonates, maar raakte pas echt begeistert na het horen van enkele interpretaties van diens werk door Keith Jarrett, een pianist met wie hij alvast zijn neus voor melancholie en lyriek deelt. Samen met zijn twee kompanen laat Stefano Battaglia op 'In The Morning' een meesterlijk staaltje samenspel horen, een symbiose van drie muzikanten die elkaars klankuniversum perfect weten aan te vullen. De enorme muzikaliteit die Roberto Dani tentoonspreidt in zijn drumspel is zelden gehoord en de bassolo van Salvatore Maiore op 'The Lake Isle Of Innisfree' is van een buitenaardse schoonheid. Tel daar nog het bijzonder melodieuze en zorgvuldig getimede pianospel van leader Stefano Battaglia bovenop en je krijgt een plaat die je als luisteraar van a tot z meeneemt op een meeslepende trip.

Benny Claeysier

Stefano Battaglia (p), Salvatore Maiore (cb), Roberto Dani (d)

De Beren Gieren

ONE MIRRORS MANY

Clean Feed – 43:58

****

In de pers wordt het Belgische trio De Beren Gieren nogal eens voorgesteld als de groep van pianist Fulco D'tottenvanger. Als

de nieuwe cd *One Mirrors Many* een ding duidelijk maakt, is het wel dat de grootste kracht van dit drietal juist het samenspel is. Lange jaren van gezamenlijk optrekken, betalen zich uit in vrijheid zoekende muziek die nooit verzand in chaos of spelerei. De grote wendbaarheid manifesteert zich misschien het duidelijkst in Ottenvangers onvoorspelbare en soms briljante invallen, maar het is dankzij bassist Lieven van Pee en drummer Simon Segers dat zijn zo aansprekende grilligheid volop de ruimte krijgt die zij nodig heeft om optimaal benut te worden. In vergelijking met eerdere cd's klinkt *One Mirrors Many* meer coherent en bij momenten ingetogener. Nog sterker dan voorheen is de dynamiek van het drietal. In minimalistische maar aangenaam rauwe passages wordt de spanning heel kundig opgevoerd waardoor een hypnotiserend effect wordt gecreëerd dat herinnert aan minimal en elektronische muziek. Gelukkig gebleven is de geestige poëzie van het trio. In de eerste laag enigszins stekelig en rebels, in de tweede toch hintend naar een diepere waarheid. Tegen het eind van de cd klinkt bijvoorbeeld ineens een parafraze van Jingle Bells – hoes erbij gepakt, lees je de titel van de compositie: *Muziek Weet Niets*. Zo is het, door de combinatie van vertrouwen op het

onderbewuste en intelligent, maar met het hart muziek maken, is de muziek van De Beren Gieren zo puur en onweerstaanbaar.
Mischa Andriessen
 Fulco Ottervanger (p), Lieven van Pee (b), Simon Segers (d)

Mike Del Ferro
THE JOHANNESBURG SESSIONS
 Challenge Records – 51:09
 *****

Dit is het derde album in de reeks van tien cd's, die Mike Del Ferro maakt voor Challenge Records onder de naam *Songs inspired by wandering the globe*. Zijn casting is gebaseerd op Zuid-Afrika met composities en traditionele songs uit die zwarte cultuur, maar dan wel de Kwela ontsprongen. Traditionele township ritmes worden in een nieuw kleedje gestoken. Aanvankelijk vrees je voor een lounge-opzet, omdat Del Ferro de synthesizer dromerig in en uit een stuk laat glijden achter

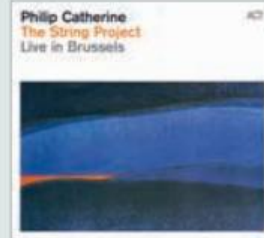
de pianoklanken. Hij gebruikt dit echter met smaak en laat het niet overheersen. Wat belangrijk wordt, is zijn fabuleus gevoel en interactief pianospel vol grote verfijning, waarmee hij het Zuid-Afrikaanse onderwerp benadert. En dan is er de zanger: Mbuso Khoza. Wat een engelenstem heeft die man. Hij maakt van eenvoudige deuntjes een aangrijpend gebeuren.
Chris Joris

Mike Del Ferro (p, kb), Mbuso Khoza (voc), Carlo Mombelli (b), Kesivan Naido (d), Thebe Lipere (perc)

Dikeman/Parker/Drake
LIVE AT LA RESISTENZA
 El Negocito Records – 42:34
 *****

Net voor het café La Resistenza (een bijhuis van El Negocito) de deuren moest sluiten, organiseerde Rogé Verstraete

Philip Catherine
THE STRING PROJECT
LIVE IN BRUSSELS
 ACT – 64:55
 *****

Hij dacht er lang over na of hij zou werken met een strijkerskwartet maar eenmaal omringd met de juiste mensen, nam Philip Catherine de uitdaging aan. En wat gepland was als een eenmalig concert in het teken van het Brussels Jazz Festival 2015, kreeg uiteindelijk een vervolg, zowel live als op cd. Bij de herbeluistering van de opnamen was de gitarist zo enthousiast dat hij zelf voorstelde om dit uit te brengen. Van bij de eerste minuut hoor je dan ook dat het volledige plaatje klopt. De gedrevenheid en grootsheid van het strijkersorkest met daar middenin de poët die ogenschijnlijk moeiteloos een melodielijn tevoorschijn tovert. Dirigent Frank Braley leidt zijn Orchestre Royal de Chambre de Wallonie gezwind en met precisie door het hele repertoire. Ook als Nicola Andrioli, bassist-gitarist Nicolas Fiszman, bassist Philippe Aerts en drummer Hans Van Oosterhout zich bij het gezelschap voegen, blijft de eenheid bewaard. Op geen enkel moment ontstaat er een tweespalt tussen orkest en jazzgroep. Dat is net de kracht van deze cd. Het blijft van de eerste tot de laatste noot de wereld van Philip Catherine, zij het verrijkt met strijkers. Je zou al wensen dat hij volledige cd's uit zijn repertoire op deze wijze herneemt.
Georges Tonla Briquet
 Philip Catherine (g), Nicola Andrioli (p), Nicolas Fiszman (g, elb), Philippe Aerts (cb), Hans Van Oosterhout (d) + Orchestre Royal de Chambre de Wallonie

er nog een laatste concert, op 6 mei 2014. Het was er eentje om in te kaderen, wat met deze cd dus ook gebeurd is.

Saxofonist John Dikeman (42), een Amerikaan die lange tijd in Egypte woonde en nu vanuit Amsterdam opereert, trad er

JAZZ AT AB

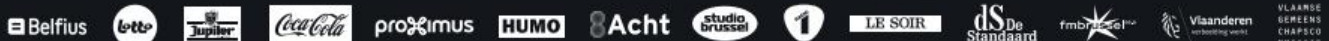
#ABconcerts

- 01.02 MARC RIBOT:** Member of John Zorn's Bar Kokhba Sextet & Electric Masada
- 21.02 BECCA STEVENS:** Brad Mehldau & José James approved US jazzy folk chanteuse
- 27.02 BUIKA:** Afro latin flamenco jazz? Yes, and that voice!
- 09.03 CECILE MCLORIN SALVANT:** Gregory Porter heeft er een vrouwelijke evenknie bij!
- 10.03 GREGORY PORTER:** Clap Your Hands Now: back where he started here!
- 25.03 GOGO PENGUIN + POMRAD + BEREN GIEREN:** Exploraties in jazz
- 27.03 FIRE!:** Mats Gustafsson furieuze improv/free jazz ensemble
- 30.03 ROBERT GLASPER EXPERIMENT:** Jazz for the new millennium
- 04.04 ELIANE ELIAS TRIO:** Contemporary bossa nova, samba and Brazilian jazz
- 08.04 IBRAHIM MAALOUF:** Red & Black Light: Franse jazztrompettist blaast Impulse! nieuw leven in

BUY YOUR TICKETS AT WWW.ABCONCERTS.BE

DE BROUCCÈRE & BOURSE BRUSSELS CENTRAL > ABCONCERTS.BE/MOBILITY A CONCERT AT AB BEGINS WITH MVB

aan met bassist William Parker en drummer Hamid Drake, wellicht de beste ritmesectie uit de avant-gardejazz. En dat zal u geweten hebben. Parker en Drake poken de muziek hier op tot een hevig brandend vuur. Wat een energie, wat een intensiteit. Al na enkele noten zal u horen dat Dikeman een grote fan is van Albert Ayler: diezelfde nietsontziende, bezwerende tenorklank die door merg en been gaat, diezelfde overgave aan vrij improvisatie. Want de muziek mag op de cd dan onderverdeeld zijn in vier stukken, tijdens het concert kwam het er allemaal in één lange gulp uit, in een langgerekte improvisatie met slechts hier en daar een klein rustpuntje. Een inspanning die op die concertavond meer dan de moeite waard was en met deze cd al evenzeer loont.

Voor de jazzliefhebber met avontuurlijke oren.

Peter De Backer

John Dikeman (ts, as), William Parker (b), Hamid Drake (d)

Antonio Faraò
BOUNDARIES

Verve/Universal – 51:48

***

Faraò werd begin dit jaar vijftig en nam onder eigen naam nog maar een 10-tal platen op, maar wel met zwaargewichten zoals Daniel Humair, Chris Potter, Jack DeJohnette, André Ceccarelli, Joe Lovano. Nu vond hij blijkbaar, naast veel werk als sideman, de tijd rijp om opnieuw zijn eigen stem te laten horen. Hij is vooral beïnvloed door de Amerikaanse jazzgroten van de jaren 60 en dat weerspiegelt zich in zijn eigen stijl. Zo bewondert en covert hij Tony Williams (*Hand Jive*) en Herbie Hancock (*Maiden Voyage*). Hancock is voor hem de inspiratie.

Boundaries betekent voor Faraò een ommekeer, een open geest om vrij en onbelemmerd nieuwe creaties te ontwikkelen. Faraò weet het hart te raken met zijn zuiderse intensiteit en pure swing, relaxed en authentiek. Een warm gevoel van jazz zoals die terecht en onvoorwaardelijk bedoeld is.

Bernard Lefèvre

Antonio Faraò (p), Mauro Negri (ts, ss), Martin Gjakonovsky (cb), Mauro Beggio (d) + Luigi Di Nunzio (as)

Chico Freeman/Heiri Känzig
THE ARRIVAL

Intakt Records - 60:26

****

Zowel de composities van Heiri Känzig als die van Chico Freeman zijn mooie, transparante all-time jazzvertellingen. Puur en relax, maar indringend, komt dit tenorsax contrabas duo tot een waar akkoord en blijven ze beiden erg trouw aan de songs die ze schreven en hier prachtig vertolken. Sommige stukken zijn bluesy, anderen harmonisch met zeer beklivende melodieën of warme riffs en vamps. De twee uitzonderingen op het eigen werk zijn Bobby Timmons' *Dat Dere* en John Coltrane's *After The Rain*. Deze schijnbaar onopvallende duo-cd blijkt na langer luisteren een waarachtig juweel te zijn. Känzig is een heel sprekend bassist, die weinig omwegen maakt om zijn ding te zeggen. De formele, maar geïnspireerde improvisaties van beide musici maken deze cd subliem en roepen heel wat beelden op.

Chris Joris

Chico Freeman (ts), Heiri Känzig (cb)

Satoko Fujii Orchestra Berlin
ICHIGO ICHIE

Libra Records – 54:56

****

De naar Berlijn verkaste Satoko Fujii is niet alleen een van de boeiendste artiesten uit de avontuurlijke vleugel van de jazz, maar ook een van de meest productieve. Samen met echtgenoot/trompettist Natsuki Tamura bestiert ze Libra Records en is ze actief in een uiteenlopende reeks kwartetten (Gato Libre, Kaze, Ma-Do, Tobira), in het duoformaat, solo (*Gen Himmel* was een hoogtepunt van 2013) en dan is er nog het orkestrale werk, dat een groot deel van haar tijd in beslag neemt. Na anderhalf dozijn platen die opgenomen werden in Japan

en New York, is het nu de beurt aan Berlijn. Begin 2014 was ze drie dagen in de weer met een twaalfkoppige band, met daarin zeven blazers. Een dag repeteren, een concert en vervolgens deze studiosessie. *Ichigo Ichie* wordt op gang gebracht door rollende drums, maar wat volgt is geen denderende *free-for-all*, maar een duidelijke structuur, waarin (h)echte big band passages worden afgewisseld met veel solomomenten (waarbij de rest van de band dan ook stopt met spelen). In de eerste beweging doet dat wat stijf en statisch aan, maar vanaf het heftig knetterende tweede luik kruipt er meer dynamiek in, krijg je blazerssecties die soms meer herinneren aan pompende 70s soundtracks dan de klassieke jazzorkesten, al duiken er ook momenten op dat er even gelonkt wordt naar de betere balzalen. Het resultaat is een plaat die in z'n wildste en meest vrije momenten refereert aan vrije orkesten à la Globe Unity Orchestra of Paal Nilssen-Love's Large Unit, maar door het structurele gebruik van gecomponeerd thematisch materiaal ook meer houvast biedt. Opnieuw een knappe aanwinst in Fujii's stilaan machtige oeuvre.

Guy Peters

Matthias Schubert, Gebhard Ullman (ts), Paulina Owczarek (bs), Natsuki Tamura, Richard Koch, Nikolaus Neuser (t), Matthias Müller (tb), Kazuhisa Uchihashi (g), Satoko Fujii (p), Jan Roder (b), Michael Griener, Peter Orins (d)

Satoko Fujii Tobira
YAMIYO NI KARASU

Libra Records – 58 :23

****

De compositietitels vertellen grotendeels al het verhaal van deze cd. In titels als *Hanabi* (vuurwerk), *Run after a Shadow*, *Wind dance*, *Centrifugal Force* en *Potential Energy* worden beweging, kracht, explosiviteit en energie naar de voorgrond gebracht en dat zijn ook precies de eigenschappen en kwaliteiten van deze muziek. Al geruime tijd bouwt de Japanse pianiste Satoko Fujii een eigenzinnig oeuvre op. Daarin kan het flink stormen. Op de nieuwe cd *Yamiyo Ni Karasu* zijn het de woeste notenclusters van Fujii zelf en de getergde, tempestueuze trompet van Natsuki Tamura die daarin het voortouw nemen. Door al dat geweld komen de even talrijke verstilde passages optimaal tot hun recht. Vooral in de langere stukken worden de contrasten geweldig uitgewerkt en blijkt het uitmuntende vakmanschap van heel het kwartet. Of het nu fluistert of brult, elke noot is intens, doorleefd en doordacht. Fujii heeft al wat pareltjes op

haar palmares staan, maar voegt daar met *Yamiyo Ni Karasu* een glanzend exemplaar aan toe.
Mischa Andriessen

Natsuki Tamura (t), Satoko Fujii (p), Todd Nicholson (b), Takashi Itani (d, perc)

Wout Gooris Trio
CURRENT

Eigen Beheer – 36:22

***

De winnaar van Jong Jazztalent Gent 2015 zet met *Current* een kort maar krachtig project op plaat. Dit is meer dan pianojazz: de elektronica spreekt een woordje mee en geeft een eigen geluid aan de bezetting. Drummer en bassist doen hun werk voortreffelijk: zij vullen de soms sobere maar dikke vullende lijnen van Gooris erg mooi aan en omgekeerd dialogueert de pianist erg vaardig met zijn muzikanten. Je zou de tracks kunnen zien als klanklandschappen waarin de piano niet noodzakelijk een leidende rol speelt, maar veeleer als wegwijzer wordt gebruikt. Compositorisch kun je niet zeggen dat alle nummers even sterk zijn, misschien zou iets meer variatie

welkom geweest zijn. *Van Verre* valt op door de meer uitgesproken ritmiek, maar blijft te lang hangen en neigt naar – wellicht goedbedoelde – monotonie. Deze plaat komt in haar geheel goed over wegens de mooie sound en het stuwende element dat toch altijd in de composities terug te vinden is. Een aantal nummers tikken wel beter aan dan andere: het niveau is niet altijd gelijkmatig. We verwachten zeker meer goeds van dit gezelschap! **Marc Van de Walle**

Wout Gooris (p, live electronics), Nathan Wouters (b, live electronics), Stijn Cools (d, live electronics)

Benny Greb
MOVING PARTS
Herzog Records – 37:35

****

De jonge Duitse drummer Benny Greb timmerde tot dusver vooral

aan de weg als druminstruuteur, maar inmiddels vond hij het tijd geworden voor een eigen band. *Moving Parts* is de debuutplaat van Greb's trio waarvoor hij twee uitmuntende Britse musici vroeg: toetsenist Kit Downes en gitarist Chris Montague die al samen spelen in het onvolprezen Troyka. Die laatste genoemde band lijkt enigszins model te hebben gestaan voor Greb's project. Het drietal maakt muziek waaruit voornamelijk een *jazzmentaliteit* blijkt. De drie muzikanten willen verder vooral van de gebaande paden af en lijken een term als genregrens als een scheldwoord te beschouwen. Met dat uitgangspunt kunnen ze zo blijkt op *Moving Parts* twee kanten op. De ene en minst interessante is die van de zoals-de-wind-waait-waait-mijn-jasje nonchalante groepsjam, waarin ze volop vertrouwen (en niet geheel ten onrechte) op hun technische bagage. Het levert lekkere, maar niet per se opwindende muziek op. De andere kant die de musici kiezen, is die van een hypnotiserend minimalisme dat met minstens drie tenen in de actuele dance en aanverwante genres staat. Nummers als *September* en *Stabila* zijn daar prachtvoorbeelden van. Daar ook komt de prettig relaxte en

geenszins uitsloverige drumstijl van Greb geweldig tot zijn recht. Honderdprocent overtuigend is *Moving Parts* nog niet, maar die vierde ster krijgen ze alvast vanwege hun kunnen en lef. **Mischa Andriessen**
Benny Greb (d), Kit Downes (keys), Chris Montague (g)

Christian Lillinger
GRUND
Pirouet Records – 51:38

****

Hyperkineet Christian Lillinger is een monsterdrummer. Het komt er soms enkel op aan om de overdaad aan ideeën te temperen of een richting te geven en dat is waarom hij als *sideman* soms meer indruk maakt dan met zijn eigen projecten. Nochtans is het zevenkoppige Grund een droomproject, een organisme waarin naar eigen zeggen geen plaats is

voor compromis. Lillinger kan binnen die band uithalen met dat eigenzinnige, vol details gestoken ADHD-spel. Hij schiet soms in een gewelddadige krampe om vervolgens enkel een paar metronoom strakke *hi-hat*-tikjes te laten horen. Iets later explodeert hij op onwezenlijke momenten, laat hij complexe constructies in elkaar storten. Op de derde plaat van Grund, die ook die titel meekrijgt, brengt hij alle composities aan, die nu eens veel ruimte laten voor improvisatie en dan weer compleet uitgeschreven zijn, zoals *Flux*, dat beïnvloed is door de Fluxusbeweging, maar qua eigenzinnigheid haast verwant lijkt aan de wereld van Henry Threadgill. Elders is het een komen en gaan van ongedurige uitvallen, haakse wendingen, abrupte tempowissels, grootstedelijke drukte en gerotzooi met maatsoorten, al zijn het de ingetogen herinneringen aan zijn overleden schoonouders (*Für Gerd, Für Beate*) die het meest nazinderen. **Guy Peters**

Pierre Borel (as), Tobias Delius (ts, kl), Achim Kaufmann (p), Christopher Dell (vib), Robert Landfermann (b), Jonas Westergaard (b), Christian Lillinger (d, perc)

Sunna Gunnlaugs
CIELITO LINDO
Sunny Sky Records – 62:12

****

Dit is het derde album van de IJslandse pianiste met haar trio dat ze vormde na haar studies in New York waar ze drummer Scott McLemore leerde kennen. Naar Gunnlaugs aangeeft hebben ze er wat tijd laten over gaan en zelfs een compositie van McLemore uit 1997 (*All Gaze*) nu vastgelegd. Ze konden niet terecht waar ze *Distilled* (2013) opnamen en trokken daarom naar Salurinn in Kópavogur waar in de prachtige concertzaal een Bösendorfer staat en ze het eerste fel geprezen album *Long Pair Bond* (2012) inspeelden. Eigen composities en als een interludium korte improvisaties wisselen ze af met werk van Gershwin (*Summertime*), Tom Waits (*Johnsburg, Illinois*) en Quirino Mendoza y Cortés (*Cielito Lindo*). Gunnlaugs was

Gitaar special

Guillaume Vierset kennen we ondertussen vooral als de stuwende kracht achter LG Jazz Collective. Maar de jonge gitarist zijn interesses en kwaliteiten reiken verder. Dat bewijst hij met *Harvest Group* waarin we Yves en Yannick Peeters terugvinden evenals Marine Horbaczewski en Mathieu Robert. Het debuut *Songwriter* (AZ Productions) **** is grotendeels een instrumentaal eerbetoon aan de poëtische zeggingskracht van Nick Drake van wie hier drie nummers gecoverd worden. Het eigen werk van Vierset sluit naadloos aan bij deze broze ingetogen wereld op het kruispunt van folk, pop en jazz.

Op *Summertime* (Midnight Muse) **** presenteert Fabien Degryse volledig solo zijn versie van elf standards. Een krachttoer die bewondering afdwingt door de manier waarop hij de composities ontrafelt en weer samenstelt naar eigen inspiratie. Luister maar naar *So What* (Miles), *Bluesette* (Toots) en *Sonny Moon For Two* (Rollins). En om een overbekende klassieker als de titeltrack toch nog boeiend te brengen in je eentje, moet je echt heel sterk zijn. Ideale plaat voor quizavonden.

Emmanuel Baile is een uiterst veelzijdige gitarist. Zo duikt hij op in Fabrizio Cassol zijn *Conference Of The Birds*, maakt hij deel uit van Garret List zijn *Orchestra Vivo!* en speelt hij bij het oosters getinte Alefba. Al deze invloeden zijn terug te vinden op zijn debuut *Night Stark* (Iglou) **. Van Bach tot de suffi-poëzie en van Pat Metheny tot de beginjaren van Led Zeppelin, het sijpelt druppelsgewijs allemaal door. Maar om een of andere reden wordt je niet gegrepen en blijft het louter bij bewondering voor het vakmanschap.

Jean-Claude Salemi is een illustrator met reeds een aantal boeken op zijn actief. Daarnaast maakt hij uiterst expressionistische gravures en is hij tevens gitarist met een voorliefde voor musette en gypsy swing. *Swing-o-Box* (swingobox.viabloga.com) ** is de naam van zijn groep en ook meteen de titel van de cd die de weergave is van een concert dat hij begin 2015 gaf in de Brusselse Jazzstation. De overige muzikanten zijn Michèle Keukeleire (v), Nicole Serwier (acc) en zijn zoon Denis Martin (g). Ze spelen lekker swingende en hartverwarmende

deuntjes met titels als *Comme En Java*, *Swing For Sale* en *Paco's Rumba*. Pretentieloos amusement maar gebracht met hart en ziel. En met een prachtige hoes getekend door de man zelf.

A New Dance (Fresh Sound) **** is reeds de derde cd van de Israëlische gitarist Rotem Sivan. Ondertussen is New York al jaren zijn vaste uitvalsbasis en heeft hij zich volledig aangepast aan de het leven in de wereldhoofdstad van de jazz. Dat weerspiegelt zich in zijn stijl en composities: spannende impressies en scherpe reacties op een continu veranderende omgeving. Een opeenvolging van gevatte en snedige interventies bijgestaan door een drummer (Colin Stranahan) en een bassist (Haggai Cohen-Milo) die duidelijk op dezelfde golflengte zitten. Ergens tussen Peter Bernstein en John Scofield. Vooral live heel sterk zoals we konden vaststellen in de Brusselse Bravo.

Pete McCann (ooit nog aan de zijde van Kenny Wheeler samen met Erwin Vann), lijkt zich op *Range* (Whirlwind) *** aanvankelijk te beperken tot het voortzetten van wat Wes Montgomery ooit deed. Geleidelijk aan wordt alles echter bitsiger en venijniger, mede door zijn vier medemuzikanten die deel uitmaken van de huidige New Yorkse scene. Zo klinkt *Bridge Scandal* als Aka Moon met een rock-'n-roll drive en lijkt *Mustard* wel een opname van Scofield met MM&W. Jazzrock heeft anno 2015 duidelijk nog reden van bestaan.

Gilad Hekselman kon voor zijn *Homes* (Jazz Village) *** (opnieuw) beroep doen op niemand minder dan drummers Marcus Gilmore en Jeff Ballard met bassist Joe Martin erbij. Heel open composities met spacy atmosferische soundscapes, vlotte swing en expliciete referenties naar Afrikaanse percussie. Sterke melodielijnen zijn daarbij een constante. Een intrigerend als de fotomontage op de hoes. Niets is wat het aanvankelijk lijkt. Bill Frisell is nooit veraf.

Georges Tonla Briquet

gewonnen voor de titeltrack toen ze die hoorde gezongen door Marta Gomez. Je voelt de rijpheid van het trio dat meer nog dan in de vorige albums voluit swingt en groovevult (*Icelandic Blues*). Het fijngevoelig maar doortastend toucher van Gunnlaugs fascineert als de nevels over het mystieke desolate landschap van IJsland. Een trio dat het verdient om in ons land live aan het werk te mogen zien.

Bernard Lefèvre

Sunna Gunnlaugs (p), Þorgrímur Jónsson (b), Scott McLemore (d)

Yaron Herman

EVERYDAY

Blue Note – 45:00

****

Met *Everyday* levert de in Parijs wonende Israëlische pianist Yaron Herman zijn debuut af voor het Blue Note label. Hij wordt hierbij slechts geflankeerd door drummer en landgenoot Ziv Ravitz, die een beetje onterecht noch op de cover noch op de achterflap wordt vermeld. Herman – nog steeds amper 34 – toont zich op dit kleine hors d'oeuvre een ervaren meester in diversiteit. Van zacht en minimalistisch tot hard uithalend, van het ingetogen klassiek

geïnspireerde *Prelude No4 Opus 74* over het dreigende op grooves drijvende *Nettish* tot de zweverige *Radiohead-esque* popballade *Volcano*, Herman tovert het allemaal met het grootste gemak uit zijn mouw. Ziv Ravitz is hierbij zijn gedroomde partner in crime, die perfect aanvoelt wanneer hij de rol van dienaar dan weer van uitdager op zich moet nemen.

Everyday is ondanks de titel alles behalve een alledaags plaatje, maar een visitekaartje van een artiest die duidelijk qua muzikale maturiteit op zijn hoogtepunt zit. **Benny Claesier**

Yaaron Herman (p), Ziv Ravitz (d), guest: Helgi Jonsson (voc)

Jasper Huysentruyt

CONDORS

Animales en la Via – 67:00

****

Tot een paar jaar geleden kwam je pianist Jasper Huysentruyt vaak tegen tijdens concerten of jams in het Gentse. Maar in 2011 haalde de liefde hem naar Chili. Hij woont daar met zijn vrouw en kind. Huysentruyt studeerde in Gent onder meer bij Erik Vermeulen. De pianist heeft nu een sterke plaat gemaakt met een Chileens trio.

Ahmad Jamal
LIVE IN MARCIAC
JazzVillage/Harmonia
Mundi-cd+dvd-60:40-61:50
*****

Ahmad Jamal stapt op het podium en, wijzend naar zijn nieuwe bassist Reginald Veal, zingt hij het motiefje voor, dat even later de basvamp wordt van een glimlachend groove stuk vol optimisme, maar met die onderliggende melancholie, die Jamal eigen is. Percussionist Manolo Badrena pikt in en kleurt druppelend, waarna Herlin Riley, zalig drummend, de boel op de trein zet. Het feest is begonnen! En zo gaat het al maar door in spelevarende interactie met lachende thema's en zoete, warme ballades. Latin beats en swing wisselen elkaar af in die typische medley-stijl, zo gekend bij Jamal. De vier muzikanten hebben er oprecht leute in en dat straalt af op dit prachtige festivalconcert (Marciac, 5 augustus, 2014). Je kan genieten via cd en op het podium gaan staan bij het draaien van de dvd van hetzelfde concert. De klankopname van de beide schijven is uitstekend en de dvd-beelden zijn zeer overzichtelijk, op de voet volgend en kwalitatief mooi. Er wordt heel verrassend en hongerig gesoleerd, zoals het op een festivalpodium hoort. Dit is extroverte jazz van de hoogste plank en doet de wenen lachen. Heerlijk document!

Chris Joris
Ahmad Jamal (p), Reginald Veal (cb), Herlin Riley (d), Manolo Badrena (perc)

Condors bevat 6 eigen composities, waarbij vooral de natuur van een land als Chili de inspiratiebron zijn. Huysentruyt speelde vroeger vaak standards. *Falling In Love* van Victor Feldman krijgt hier een heel fijne bewerking en ook *La Chanson des Vieux Amants* van Jacques Brel is opgenomen op *Condors*. Na een lange zoektocht kwam Jasper Huysentruyt bij bassist

Nelson Arriagada en drummer Cristóbal Massis terecht. Allebei geen nobele onbekenden in de Chileense jazzwereld. Jef Neve huurde hen in voor zijn ritmesectie toen hij op tournee was in Latijns-Amerika. *Condors* is een eerder klassieke maar wel bijzonder boeiende jazzplaat die soms swingt en altijd zeer lyrisch is. Met opener *Salto* waan je je zelfs een beetje in de tijd van de hard-bop!

Dirk Roels

Jasper Huysentruyt (p), Nelson Arriagada (b), Cristóbal Massis (d)

Jon Irabagon

BEHIND THE SKY

Irabagast Records – 76:37

****

Op *Behind The Sky* verwerkt de saxofonist het verlies van een aantal personen die hem nauw aan het hart lagen. Maar vergis je niet. Dit is geen requiem. Het is alsof het verlies hem extra energie verschaft. De openingstrack in laidback swingtempo klinkt wat verrassend on-Irabagon. Het is een duidelijke verwijzing naar de traditie. Nadien krijgen we een meer vertrouwd Irabagon-geluid. Dit is de saxofonist die zijn klassiekers kent en ze aanwendt voor eigen

gebruik met de power en vooral de ingebouwde zoekfuncties die we van hem gewoon zijn. Zijn muzikanten volgen hem op de voet en accenturen waar nodig. Met Tom Harrell erbij in drie nummers leidt dit tot een uitgekende evenwichtsoefening. Irabagon bewijst nog eens dat hij een van de grote saxofonisten van zijn generatie is.

Georges Tonla Briquet

Tom Harrell (t, flugelhorn), Jon Irabagon (ts, ss), Luis Perdomo (p), Yasushi Nakamura (b), Rudy Royston (d)

Jon Irabagon

INACTION IS AN ACTION

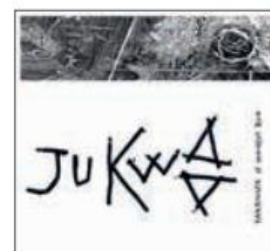
Irabagast Records – 34:44

****

Inaction Is An Action vormt een buitenbeentje. Het betreft een solo-cd op soprano. Greg Osby schonk hem er indertijd eentje. De start van een lange zoektocht. Irabagon deed er dertien jaar over om tot op dit punt te komen. Eind 2014 trok hij naar een kerk in Chicago en blikte acht composities in. Onder composities moet je hier wel meer geluidsexperiment en vrije val verstaan dan traditioneel gestructureerde nummers. Heel technische passages worden afgewisseld met een bijwijlen uiterst organische flow. Irabagon zei er zelf over in ons interview: "Ik besef dat dit een nicheplaat is. Als artiest voel ik mij nu echter meer compleet en begrijp ik zelf beter mijn spel. Ondertussen heb ik wat afstand kunnen nemen en begin ik aan een mogelijk vervolg te denken".

Georges Tonla Briquet

Jon Irabagon (sopraninosax)

Jukwaa

HARBINGER OF IMMINENT RUIN

El Negocito Records – 36:46

****

Voor liefhebbers van improvisatie en modern jazzexperiment is er goed nieuws: Jukwaa heeft een

TECHNOLOGYFACTORY
THE FINEST SELECTION OF HI-FI PRODUCTS FOR REAL MUSIC LOVERS

CLEARAUDIO CONCEPT

Ready to Play Vinyl!

Prijs: 1190€ inclusief 21% btw en inclusief levering

Showroom (open on appointment):
Emiel Banningstraat 5 - B-2000 Antwerpen (Zuid)
+32 (0)3 216 39 34 - sales@technologyfactory.eu

Webshop (open 24/7): www.technologyfactory.eu

tweede album op de wereld losgelaten. Nog beter nieuws: het oorspronkelijke trio werd uitgebreid tot een kwintet. Dit biedt nog meer mogelijkheden om elkaar uit te dagen, te zoeken naar avontuurlijke paden en deze dan met de ogen dicht en de oren open in te slaan. De acht muzikale stukken die dit album vormen geven een impressie van wat deze groep live waard is: een eclectische impro jazz mix van sferen en geluiden met noisy gitaren, energieke drums, sto(r)mende contrabas, free sax (sic) en Moog synths. Met beeld erbij (lees: muzikanten op een podium) komt deze muziek beter tot zijn recht. Voor wie zijn/haar jazz liever wat gestroomlijnd en gestructureerd heeft is het beluisteren van deze cd dan ook niet meteen de aanrader van het jaar, maar deze mannen aan het werk zien is voor iedereen een belevenis. Jukwa moet je vooral horen én zien.

Pablo Smet

Otto Kokke (s), Jonas Van den Bossche (elg), Thijs Troch (p & Moog), Nils Vermeulen (cb) en Bert 'Sigfried Burroughs' Minnaert (d)

Keenroh XL KEENROH XL

El Negocito Records – 33:00

****

Keenroh, het duo van fluitist Jan Daelman en pianist Thijs Troch, kreeg veel lof voor zijn debuutcd. Ze wonnen de prijs voor jong jazztalent op Gent Jazz en kregen zo de kans een negenkoppige formatie op poten te zetten. Op het hoofdpodium van Gent Jazz speelden ze een concert met composities van Jozef Dumoulin, Kris Defoort, Bo Van Der Werf en Ben Sluijs. Maar deze cd is helemaal anders. Bij de twaalf stukken zijn er slechts drie composities, al de rest is geïmproviseerd, in wisselende bezettingen. Opener *Eukarist*, een compositie van Daelman en Troch, komt traag op gang maar maakt een diepe indruk, met een opvallende bijdrage van basklarinetist Marti Melia. Drie korte improvisaties zetten de muziek op scherp, met opvallende elektronica van Teun Verbruggen, de 'prepared' piano van Troch en

de elektrische bas van Laurens Smet in de hoofdrol. En wat heeft Bart Maris toch een heel persoonlijke klank. *Doel IV*, een heel melodieuze compositie van Troch, benadrukt het mooie groepsgeluid van het nonet. De daaropvolgende vijf improvisaties bestrijken een heel breed palet, een boeiende mix van akoestische muziek en elektronica, energieke freejazz met scherpe kantjes. *Nooom*, een korte solo van bassist Laurens Smet, is dan weer heel minimalistisch. Ook *Log*, nog een compositie van Troch, is een rustig voortschrijdend stuk. En in het superkorte slotnummer *Lloos* gaat het nonet nog heel even stevig loos. Keenroh XL duurt hooguit 33 minuten, maar heeft meer te bieden dan veel andere cd's die twee keer zo lang duren.

Peter De Backer

Jan Daelman (fl), Thijs Troch (p), Bart Maris (tp), Marti Melia (kl, bkl), Ruben Verbruggen (as, bars), Thomas Jillings (ts, akl), Niels Van Heertum (euph), Laurens Smet (elb, electronics), Teun Verbruggen (d, electronics)

B.O.A.T.

HAPAX LEGOMENA

RAT Records – 49:01

****

Kafka zou ervan gedroomd hebben om te werken voor The Bureau Of Atomic Tourism. Het enige dogma waar je hier op kan vertrouwen is de constante verandering. Elk nieuw gegeven wordt meteen onderuitgehaald door de daarop volgende informatie. Teun Verbruggen en co gooien continu alles lustig door elkaar. Ze convergeren maar gaan even plots weer uit elkaar, ze verbinden maar rukken even makkelijk alles weer los, ze trekken zich even terug om volop met geweld vooruit te stormen. Als een meteororegen knalt al deze informatie door de luidsprekers. Funky heavy metal progrock of avantjazzrock. Intens, broeierig en ongrijpbaar, de cd-titel waardig. B.O.A.T. is te nemen of te laten. Maak de juiste keuze. **Georges Tonla Briquet**
Teun Verbruggen (d), Nate Woolley (t), Jozef Dumoulin (frh), Andrew d'Angelo (s, bkl), Hilmar Jensson (g), Tim Dahl (b)

Jubilee Edition (Winter & Winter)

Zoals reeds aangekondigd in ons interview met Stefan Winter (Jazzzozaïek nummer 3) is deze tiendelige reeks een initiatief om de dertigjarige verjaardag van het label de nodige luister bij te zetten. Stefan Winter maakte een zeer persoonlijke keuze uit zijn catalogus. Bij elke cd staat gedetailleerde info zodat je je collectie verder kan uitbreiden. Een verzameling waarvan je ieder deel blindelings kan aankopen voor jezelf of voor iemand die je aangenaam wil verrassen.

Various IT TAKES TWO TO TANGO

61:39

Een duik in de wereld van de tango maar nu eens zonder een nummer van Piazzolla! Wel met composities van oude meesters gebracht door uitvoerders die aan de top staan van het huidige tango gebeuren in Buenos Aires. Boordevol emotie en contrasten. Een rauwe en ongepolijste wereld van tristesse en vrolijkheid, ritme en sensualiteit, scherp afgemeten patronen en uitgerokken passen, zowel verbaal als instrumentaal.

Luistertips: *Nocturna, El Once*

Various INTRODUCING M-BASE

68:23

De boeiende en broeierige alternatieve scene van Brooklyn in de jaren tachtig toen Geri Allen, Jean-Paul Bourelly, Robin Eubanks, Greg Osby, Gary Thomas, Cassandra Wilson en Steve Coleman aan een nieuwe jazzgrammatica werkten, afzonderlijk en soms samen onder de naam M-Base. Toch wel een verrassende introductie.

Luistertips: *Cúd Ba-Rith, If You Only Know How*

Paul Motian STANDARDS PLUS ONE

55:11

De tijdloosheid van standards gekoppeld aan de inventiviteit van een drummer die als dé referentie in het genre beschouwd wordt. In gezelschap van Joe Lovano, Bill Frisell, Charlie Haden en Lee Konitz (op 2 nummers) laat hij vooral horen dat klassiekers nog steeds tot muzikaal genot kunnen leiden, als er maar inventief genoeg gespeeld wordt.

Luistertips: *They Didn't Believe Me, It Should've Happened A Long Time Ago* (de "one" uit de cd-titel)

Various METAMORPHOSIS

69:02

Kruisbestuivingen van jazz met klassiek, het kan zonder dat het verzandt in third stream. Met deze (soms verregaande) introductie zit je goed. Muzikanten, vocalisten

en groepen als Uri Caine, Ralph Alessi, Ben Wendel, Jim Black, Reggie Washington, Theo Bleckmann en Kneebody wagen zich aan werk van o.a. Verdi, Charles Yves, Mahler en Franz Schubert. Bijwijken heel ontluisterend.

Luistertips: *The Big Sleep, Die, You Sucka!*

Various THE REST IS SILENCE

74:11

Gepaste titel voor muziek waar broosheid, stilte en ogenschijnlijk eenvoud de rode draad vormen. Met uitvoerders en componisten als Arditti String Quartet, Fumio Yasuda (!), Mauricio Kagel, Arvo Pärt en Uri Caine natuurlijk. Niet meteen werk dat engste jazzliefhebbers in huis hebben maar diegenen die vreemd gaan met deze verzameling, garanderen we veel (luister)plezier.

Luistertips: *Rrrrr... Ragtime Waltz, L'Instant Donné*

Theo Bleckmann LOVE SONG

56:14

Hoofdzakelijk uittreksels uit zijn *Las Vegas Rhapsody* (Rodgers & Hammerstein), *Rhapsody In Blue* (met Uri Caine), *Twelve Songs by Charles Ives* (met Kneebody!) en *Hello Earth! The Music Of Kate Bush*. Pure romantiek tussen popklassiekers en jazzstandards gebracht met onweerstaanbare klasse en een ongelooflijke stem, los van elke vorm van maniërisme.

Luistertips: *But Not For Me, I've Got A Crush On You*

Uri Caine INTRODUCING URI CAINE

67:23

Een compilatie van zowat de belangrijkste artiest op het label. Op 'Shortlist 1992-2015' komen alle aspecten van deze veelzijdige componist-muzikant aan bod. Klassiek, electro, jazz, hiphop, latin, Broadway standards, hij weet er overal wel iets origineels mee aan te vangen.

Luistertips: *The Goldberg Variations: Variation 1, Drinking Song*

Various NIGHTLIFE: SOUNDS OF THE CITY

72:44

Stefan Winter neemt de luisteraar mee op een trip door het nachtleven van o.a. Venetië, Shanghai, Honolulu, Havana, Buenos Aires en Tokyo. Een verrassende reis vol poëzie en nostalgie, Alan Lomax waardig.

Luistertips: *Slow Boat To China, Honolulu*

Various MUSIC FOR IRONING ON A RAINY SUNDAY AFTERNOON

53:27

Een pure Monty Python titel voor de meest toegankelijke cd uit de reeks. Hoofdzakelijk standards uit Tin Pan Alley, Broadway musicals en het licht klassieke genre, zij het natuurlijk allemaal gebracht met een Winter & Winter cachet door artiesten als Uri Caine, Paul Motian, Theo Bleckmann en andere sterren van het label.

Luistertips: *Tico Tico No Fuba, By The Light Of The Silvery Moon*

Various ACCORDION TIME VOYAGE

67:05

Een waardig alternatief voor de telefooncel van Dr. Who voor een reis in de tijd. Van barok en Bach tot avant-garde en jazz met als iveren gidsen accordeonisten als o.m. Teodoro Anzellotti, Guy Klucsevsek en Ulrich Schlumberger. Onderweg verrassende ontmoetingen met Uri Caine en Dave Douglas.

Luistertips: *Charms Of The Night Sky, The Gift*

Georges Tonla Briquet

Krzysztof Lenczowski
INTERNAL MELODY
Allegro Records – 57:46

***

De Poolse cellist Krzysztof Lenczowski verrast op zijn minst met de bezetting van zijn kwartet. Heel gangbaar is de cello in jazzgroepen niet, maar de combinatie met een Hammond orgel is nog veel opmerkelijker. Het levert ook een opvallend en aangenaam klankbeeld op. Misschien zelfs iets te smaakvol; de donkere warmte van beide instrumenten voelt wat veilig.

Temeer omdat de saxofoon zich doorgaans naadloos in dat palet voegt. Dat lijkt overigens ook volledig Lenczowski's bedoeling te zijn. Hij schrijft weelderige, herkenbare en dikwijls dromerig aandoende melodieën die stuk voor stuk zo welluidend zijn dat de broodnodige wrijving veelal geslachttofferd wordt. Zeker in de eerste nummers blijft Lenczowski aan de brave kant van het bekende ECM-spectrum. Gaandeweg brengen hij en zijn groep meer lading in de composities al wordt de luisteraar nergens uit evenwicht gebracht. Alles klopt in de muziek van dit kwartet, daarmee zal de muziek voor menig toehoorder te veilig en bedaagd zijn. Menig ander zal *Internal Melody* beschouwen als een uiterst sfeervolle plaat waarop heel vakkundig met volksmuzikale invloeden een zachtmoedig soort jazz wordt gecreëerd. Beide kampen hebben in zekere zin

Linx/Wissels/Fresu - Heartland
THE WHISTLEBLOWERS

Tük Music/Bonsai – 51:75

*****

Bijna 15 jaar geleden vonden Linx, Wissels en Fresu elkaar in de opname *Heartland* wat nu een vervolg krijgt met *The Whistleblowers*. Opnieuw een prachtige drie-eenheid die elkaar voortreffelijk aanvoelt. Op *Le Tue Mani* na is het volledig eigen werk van Linx, Wissels en Fresu. Linx draagt *Shake Up Your Trust* aan Kenny Wheeler en laat zich inspireren door de film *O Grande Kilay* met een latin touch. Ook *The Whistleblowers*, een aanstekelijk swingend nummer, is volledig van zijn hand. Linx schreef de gevoelige, poëtische teksten, ook voor de composities, waar *soulmate* Diederik Wissels voor tekent. Die krijgen opnieuw een zeer fijne gevoelige signatuur mee alsof het *instant standards* zijn (*As One, December*). Maar ook Fresu draagt subliem bij in *Trailblazers* en *Paris*. David Linx schittert zowel in zang als vocalise met de hem eigen frasering waar Fresu prachtig op inspeelt en Diederik Wissels subtiel de snaren roert. De uitstekende ritmesectie legt heel gevat accenten. Mooi ook hoe de strijkers zich integreren. *The Whistleblowers* is echt wel een fijnproeversalbum. De finesse zal je pas beleven na diepgaand beluisteren.

Bernard Lefèvre

David Linx (voc), Paolo Fresu (t, bug), Diederik Wissels (p, frh), Christophe Wallemme (cb, elb), Helge Andreas Norbakken (d, perc), + Quartetto Alborada

gelijk, al zal het niet verbazen wanneer Lenczowski over een aantal jaar nog veel meer uit deze opmerkelijke bezetting haalt. **Mischa Andriessen**
Krzysztof Lenczowski (clo), Grzech Piotrowski (s), Jan Smoczyński (ham org), Tomasz 'Harry' Waldowski (d)

eigen sound waar Maalouf voor tekent, blijft lang nazinderen.

Bernard Lefèvre

Ibrahim Maalouf (t), Mark Turner (ts) Frank Woeste (p), Scott Colley (cb), Clarence Penn (d)

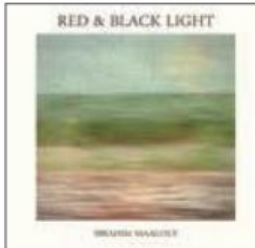

Shai Maestro Trio
UNTOLD STORIES

Continuité du Torrent – 45:12

***

De ex-pianist van Avishai Cohen heeft het ondertussen ver geschopt zonder zijn vroegere werkgever. Van zodra hij in New York zijn trio gevormd had met bassist Jorge Roeder (Miguel Zenon, Maria Schneider) en drummer Ziv Ravitz (Esperanza Spalding, Aaron Parks) was er geen stoppen meer aan. Dit is de derde cd met deze combinatie. Na een korte intro, die duidelijk verwijst naar de cd-titel, volgt de typisch moderne trio jazz waarvan Brad Mehldau en The Bad Plus de bakens uitgezet hebben. Meteen rijst de bedenking dat we dit al zo vaak gehoord hebben. Gelukkig weerklinkt dan plots een heel open ballad met klassieke ondertoon. Alsof je nog eens door Jean-Jacques Rousseau zijn *Les Rêveries Du Promeneur Solitaire* bladert. Om vlak daarop in een kunstboek over graffiti te belanden. Dat hij tevens *The Wasteland* van T.S. Eliot las, zou ons niet verbazen bij het beluisteren van *Elusive*. Om maar te zeggen dat Maestro dan toch wel degelijk genoeg (kort)verhalen in petto heeft om te blijven boeien. *"We are slowly learning to let the music be a representation of who we are as people"* schrijft hij in de hoestekst. Zijn leerproces en daarmee gepaard gaande personeelwissels leveren in elk geval boeiende cd's op. **Georges Tonla Briquet**
Shai Maestro (p), Jorge Roeder (b), Ziv Ravitz (d)

Ibrahim Maalouf
RED & BLACK LIGHT

Impulse! – 42:00

*****

Dit is een tweede gelijktijdig album op Impulse! maar waar *Kalthoum* akoestisch klinkt is op *Red & Black Light* de heavy rocksound overheersend zoals we die kennen van zijn eerdere projecten waarin gitarist François Delporte ook al prominent figureerde. Overigens doet Maalouf hier verder beroep op twee andere Belgische muzikale kleppers van formaat. Een geheel andere benadering dus van de Egyptische diva Kalthoum wiens stem in een explosieve en trancematige mix van elektronica en jazz opgaat. Maalouf stuurt de muziek in complexe polyritmes uit zonder die daarom te zwaar op de hand te nemen, want voor hem geldt altijd transparantie en moet het publiek er zelfs door verleid worden te dansen en mee te zingen. Overigens draagt hij het album op aan alle vrouwen van vandaag die bijdragen aan de betere wereld van morgen. Hij sluit het album in die zin af met Beyoncé's *Run The World (Girls)*. Ga het live beleven op 8 april 2016 in de AB.

Bernard Lefèvre

Ibrahim Maalouf (t, keys), Eric Legnini (frh, keys, bass synth), François Delporte (g), Stéphane Galland (d)

Ibrahim Maalouf
KALTHOUM

Impulse! – 51:30

***

Met de kompanen van zijn project *Wind* brengt Ibrahim Maalouf, net 35, een eerbetoon aan de legendarische Egyptische zangeres Oum Kalthoum (overleden in 1975) die in de Arabische wereld als een absolute divaheldin wordt beschouwd. De Arabische melodieën die Maalouf beklemtoont met zijn kwarttoon trompet (met extra ventiel) mengen zich wonderwel met de uitgesproken jazzimprovisaties. Mark Turner schittert als solist naast en met Maalouf en vaste pianist Woeste drijft met de voortreffelijke ritmesectie de spanning op. *Aff Leila Wa Leila* (1001 Nacht) herinterpreteert Maalouf in een mooi door hem en Woeste gearrangeerde suite. Maalouf houdt een slepend lyrische frasering en vertolkt de stem van de ster van het Oosten. Na een intro en twee ouvertures volgen vier uitgesponnen delen (*Mouvement I-IV*), waarin telkens ruimte is voor improvisatie, krachtige soli en stuwende ritmes die aanzwellen tot een meanderende climax. De geheel

JAZZ

DEC T/M MRT

VR 4 DEC VIJAY IYER TRIO
ZO 20 DEC MARIUS NESET & IIRO RANTALA

DO 7 JAN OSLO 5
MATHIAS EICK, JON BALKE, TRYGVE SEIM, ELLEN ANDREA WANG, GARD NILSSEN

ZA 9 JAN PLAISTOW

ZA 13 FEB JOHN ESCREET TRIO & EVAN PARKER

ZA 20 FEB MARCIN WASILEWSKI TRIO & JOAKIM MILDER

DO 25 FEB BILL LAURANCE

DI 8 MRT CÉCILE MCLORIN SALVANT

VR 11 MRT AVISHAI COHEN (TRUMPET) QUARTET

VR 18 MRT STEVE LEHMAN OCTET

DI 22 MRT JOE LOVANO CLASSIC QUARTET

Otto Reuchlinweg 996 Rotterdam (Wilhelminapier)
www.lantarenvenster.nl/nieuwsbrief

5 JAAR! LANTAREN VENSTER

Christof May

DEEPER GREEN

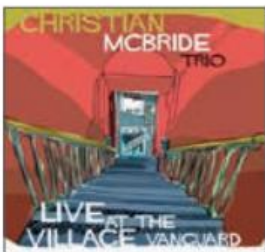
Challenge Records – 60:00

***

Christof May, geboren in Radolfzell, studeerde van 1992 tot 1998 jazzsaxofoon bij John Ruocco in Den Haag en van 1998 tot 2002 klassieke klarinet bij Ab Vos. Hij speelde als sideman met o.a. Michel Portal, Florian Zenker, David Liebman, Susanne Abbuehl, Wolfert Brederode, Amina Figarova, Kenny Werner, Bob Malach en Trygve Seim. *Deeper Green* kwam tot stand door 7 uren vrije improvisatie in de Wisseloord studio's tot een vol uur opname te herleiden, een mix gerealiseerd door Jan Erik Kongshaug (bekend als ECM geluidsingenieur). Het klankbeeld wordt extra verweven met de heel herkenbare trompetsound van Nils Petter Molvaer en de stem van Susanne Abbuehl die gedichten declameert van Emily Brontë. Een vervreemdende ervaring krijgt het geheel verder door de loops van Eric Hoeke, zodat de grenzen van de jazz uiteraard vervagen. Toch blijft een organische sfeer overeind, vooral ook door het prachtige soleren van Christof May op sax en klarinet. Indien je bij deze muziek een boek moet kiezen, ga dan maar voor Stephen King. Een knijp in je arm als *Lonely Woman* weerklinkt.

Bernard Lefèvre

Christof May (as, kl, bkl, ss, cbkl), Florian Zenker (g), Bob Wijnen (keys), Jens Loh (cb), Eric Hoeke (d, loops) featuring: Nils Petter Molvaer (t), Susanne Abbuehl (voc)

Christian McBride Trio

LIVE AT THE VILLAGE VANGUARD

Mack Avenue Records – 68:00

***

Bassist Christian McBride is te horen op meer dan 300 albums. Met zijn ijzersterke trio, met op piano de jonge, talentvolle Christian Sands en op drums de meervoudige Grammy Award winnaar Ulysses Owens jr., nam

McBride dit album op in de befaamde Village Vanguard in New York. De bassist, zelf ook goed voor vier Grammy's, speelt er al een paar jaar telkens in december. Het Christian McBride Trio tekent ook hier weer voor swingende jazz, gedreven door de blues. Op *Live At The Village Vanguard* staan enkele standards, naast covers van o.a. Jay Jay Johnson en Wes Montgomery. Maar het trio waagt zich ook aan een verrassende versie van *The Lady In My Life*, een ballad van Michael Jackson en aan *Car Wash*, een disco hit uit de jaren '70 van Rose Royce. Een fijn jazz trio, doorwinterde muzikanten en een gezellige sfeer maken van dit concert een ijzersterk album. En het is echt live. Dit wil zeggen dat de muziek niet stopt en uit fade. Wat er voor zorgt dat je het gevoel krijgt dat je er bij bent, daar in die Village Vanguard.

Dirk Roels

Christian McBride (b) – Christian Sands (p) – Ulysses Owens jr (d)

Sarah McKenzie

WE COULD BE LOVERS

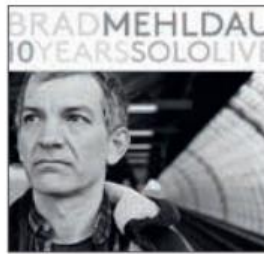
Impulse! – 43:23

***

Hoewel afkomstig van Melbourne (Australië) woont pianiste/zangeres Sarah McKenzie nu in Parijs en is op weg om ook in Europa door te breken. Ze bracht al een tweetal albums uit op het Australische label ABC Records, maar werd na haar studies in Perth en later New York aan het Berklee College of Music ontdekt door Jean-Philippe Allard, directeur van het impulse! label. De opnames voor dit impulse! debuut gebeurden in de Sear Sound Studios in New York met als producer Brian Bacchus (Norah Jones, Gregory Porter). Bovendien kan ze rekenen op een geweldige line-up van muzikanten. Naast bijzonder sterk eigen werk laat ze haar liefde voor zangeressen als Betty Carter (*Tight*) en Abbey Lincoln (*The Music Is The Magic*) blijken. Ze bouwt de set op tot een boeiend, afwisselend geheel met standards uit het Great American Songbook. Een stralende verschijning en stem om te volgen.

Bernard Lefèvre

Sarah McKenzie (p, voc), Hugh Stuckey (g), Alex Boneham (cb), Marco Valeri (d, perc), Warren Wolf (vib), Ingrid Jensen (t), Troy Roberts (ts), Yosvany Terry (as)

Brad Mehldau

10 YEARS SOLO LIVE

Nonesuch Records – 306:00

***

10 Years Solo Live. De mens en de piano improvisatie. Het blijft een onwaarschijnlijk gegeven wat een mens zoal uit een piano krijgt. Zeker wanneer die mens dan ook nog eens Brad Mehldau heet. Verspreid over vier schijfjes of 8 vinylplaten, goed voor dik vijf uur, biedt *10 Years Solo Live* een sterk staaltje van Mehldau's virtuositeit. Zonder elektronica, zonder begeleiding, puur 'the real thing'. Brad Mehldau slaagt er in om de 'solo piano' een nieuwe dimensie te geven. Niet voor niets behoort dit genie dan ook tot de top van de hedendaagse jazz. Bewerkingen van nummers van The Beatles of van Thelonious Monk, maar ook enkele standards. Naast werk van Brahms, Radiohead, Jeff Buckley of Pink Floyd. De 45-jarige Mehldau selecteerde uit 40 solo live concerten, die hij de voorbije 10 jaar gaf, liefst 32 stukken. Opgenomen van Brussel over Kopenhagen tot Wenen en netjes verdeeld in 4 thema's. Een kerstcadeau om heel lang van te genieten.

Dirk Roels

Brad Mehldau (p)

LEES MEER **RECENSIES ONLINE!**

www.jazzmozaiek.be

Mostly Other People Do The Killing

MAUCH CHUNK

Hot Cup – 46:04

****

De nieuwe MOPDK is opgebouwd rond een geschiedkundig feit uit de Amerikaanse geschiedenis en is meteen ook een eerbetoon aan een aantal muzikale helden waaronder Henry Threadgill, Caetano Veloso en Dave Holland. De sleutel achter de link hebben we nog niet achterhaald. Ook niet echt nodig om ten volle te kunnen genieten van deze cd. Hyper intensieve en moderne jazz met een inzet eigen aan de groep. De vier putten inspiratie uit diverse achtergronden en periodes en gaan daar onstuimig mee aan de slag. Minder extreme theorieën dan in het verleden en geen heilige huisjes die met de grond gelijk gemaakt worden maar aan originaliteit en inzet nog steeds geen gebrek. Het blijft nog altijd hardbop opgepimpt met swing en grooves en met onverwachte knipogen, deze keer

o.a. naar Braziliaanse ritmen en zelfs souljazz. Een nieuwe reden om deze groep nog eens uit te nodigen in onze contreien.
Georges Tonla Briquet

Jon Irabagon (as), Ron Stabinsky (p), Moppa Elliott (b), Kevin Shea (d)

Omer Klein

FEARLESS FRIDAY

NeuKlang – 66:00

****

Op *Fearless Friday* bouwt de Israëliische pianist Omer Klein verder op wat hij reeds op zijn twee voorgangers *Rockets On The Balcony* (2010) en *To The Unknown* (2013) wist te cultiveren tot een unieke eigen sound en stijl. Thema's en motieven die hij put uit de bijzonder rijke Joodse muzikale traditie - luister bvb. naar *Yemen*, *Niggun* of *Shwaye Shwaye* - voorziet hij van een hedendaagse punch dankzij zijn vinnige arrangementen, waarin hij heel veel speelruimte schenkt

MikMääk

MIKMÄÄK

De Werf - 86: 00

*****

Het Belgisch-Franse collectief MikMääk heeft een dubbelalbum uit om u tegen te zeggen. De plaat werd in juni 2015 live opgenomen tijdens twee concerten in De Werf. Eerder al speelde de 17-koppige atypische bigband op Jazz Middelheim en Gaume Jazz Festival. Het album bevat composities van Fabian

Fiorini, Laurent Blondiau, Niels Van Heertum, Yann Lecollaire, Michel Massot en Claude Tchamitchian en arrangementen van Guillaume Orti. Dit is een bijzonder goed smakende mix van broeierige jazz, improvisatie, hedendaagse muziek, flarden uit de alternatieve rock en een snuifje filmmuziek. MikMääk opent met *Marche Cubiste* van Fiorini en meteen denk je te weten waar de trip heen gaat. Maar die gedachte verdwijnt snel, want dit collectief komt zeer verrassend en origineel uit de hoek. Kan ook moeilijk anders met zo'n line up. Trouwens, twee van de drie trompettisten van MikMääk wonnen al de Sabam Jazz Award: Bart Maris in 2014 en Laurent Blondiau dit jaar. En dat die prijs ook ooit bij Jean-Paul Estiévenart zou kunnen belanden is niet zo surreëel. In *Tilt* blaast Michel Massot je van je sokken terwijl de ritmesectie geweldig doordramt en de trompetten en saxen voor stevig weerwerk zorgen. *Etoile de Brume Suspensue* komt zo uit een film noir. Deel 2 opent met *Litanie* van Fabian Fiorini. Wie er bij was op de Belgian Jazz Meeting zal de passage van MikMääk niet snel vergeten. Ongetwijfeld één van de beste Belgische producties van het jaar, voor wie het net even wat anders mag zijn!

Dirk Roels

Pierre Bernard (f), Laurent Blondiau (t), Geoffroy de Masure (tb), Jean-Paul Estiévenart (t), Fabian Fiorini (p), Yann Lecollaire (cl & bascl), Joao Lobo (d), Quentin Manfroy (f), Bart Maris (t), Michel Massot (tb), Guillaume Orti (ss & as), Pascal Rousseau (tb), Claude Tchamitchian (b), Grégoire Tirtiaux (bs), Bo Van der Werf (bs), Niels Van Heertum (euph), Jeroen Van Herzele (ts)

aan zijn ritmesectie. Hierin vinden we naast zijn vaste rechterhand Haggai Cohen-Milo op contrabas de enorm getalenteerde jonge drummer Amir Bresler, de Israëliëse Antoine Pierre zeg maar. Alvorens het trio voor deze plaat de studio indook had het er reeds een intensieve tournee in Europa, Rusland en Canada opzitten, wat duidelijk merkbaar is in de kwaliteit en de maturiteit van de stukken. *Fearless Friday* laat zich beluisteren als een bijzonder vlot en muzikaal intrigerend plaatje, dat met zijn uitstekende balans tussen ingetogen passages en scherpe grooves, bovendien een zeer breed publiek zal weten te bekoren.

Benny Claeysier

Omer Klein (p), Haggai Cohen-Milo (cb), Amir Bresler (d)

Evan Parker/ Joe Morris/ Nate Wooley

NINTH SQUARE

Clean Feed – 56:38

***

De gitaar opent dit concert sereen, opgroeiend naar een duet met trompet, wat dan overgaat in een saxsolo, er zich dan een trio vormt en dat dan weer in omgekeerde richting. Zo ontstaan er regelmatig binnen dit trio duo's en solo's, wat voor verademing zorgt, want Evan Parker kan zijn circular-breathing techniek niet thuis laten en dramt onophoudelijk door in ellenlange

sluierende klank als hij aan het woord is. Trompet en sax kunnen echter heel intens verstrengelen in één klankpalet en de gitaar kan daar mee in opgaan of juist niet, als een toezijnde moeder bij haar spelende kinderen. Dit alles gebeurt uiteraard in de concrete taal van de vrije improvisatie, waarbij in drie lagen gewerkt wordt. Zo klinkt deze muziek eerder existentieel, dan emotioneel.

Chris Joris

Evan Parker (ts, ss), Joe Morris (g), Nate Wooley (t)

Pérez/Patitucci/Blade
CHILDREN OF THE LIGHT

MackAvenue Records – 55:57

****

Al zo'n 15 jaar zijn ze de ruggensteun van Wayne Shorter maar nu wagen ze de stap om als trio zelf op de voorgrond te treden. Pérez drukt sterk zijn stempel (7 op de 11 composities) met de hem eigen brede benadering vanuit zijn roots (Panama). De invloed van Shorter mag dan al eens rondwaren, dit hecht trio ontwikkelt originele ideeën, intens en puur. Spannend hoe ze op elkaar inspelen, waarbij ze elk met hun sterke eigen persoonlijkheid voor *the unknown* gaan, iets wat meester Shorter zeer apprecieert. Patitucci tekent voor drie opmerkelijke nummers, waaronder *Ballad For*

A Noble Man, wat hij schreef ter herinnering aan Doug Sommer, een bassist die vorig jaar op 54-jarige leeftijd aan kanker overleed. Brian Blade draagt bij met een introspectief geladen *Within Everything*. Druk gerust op *repeat* want deze *Children Of The Light* nodigt uit tot diepere beleving.

Bernard Lefèvre

Danilo Pérez (p, keys), John Patitucci (b), Brian Blade (d)
Sacha Patitucci (cello op track 4)

Irène Schweizer & Han Bennink
WELCOME BACK

Intakt Records – 48:51

****

Het beste bewijs dat er op springlevende interactie geen leeftijd staat. Schweizer en Bennink, beide geboren in de vroege jaren veertig, hebben een en ander gemeen. Ze behoren natuurlijk tot dezelfde generatie van freejazzpioniers, maar volgden ook een parcours met de nodige parallellen en belandden regelmatig in elkaars buurt. Zij kon haar zwak voor het duoformaat uitleven met drummers als Pierre Favre, Andrew Cyrille en Hamid Drake, terwijl hij natuurlijk jarenlang Mengelberg als klankbord had. Nochtans is dit nog maar hun tweede duoalbum, twintig jaar na de vorige. En het is er eentje geworden die de verwantschap dik in de verf zet. *Welcome Back* is een krachtige, bevlogen en soms ronduit knetterende plaat, met veertien compacte stukken (slechts drie daarvan gaan *over* de vier minuten) die hun beider sterktes ruimschoots etaleren. Vanaf de titeltrack slaat Bennink aan het rollen en stuwen met die kenmerkende zwier, wat meteen wordt gecounterd door het heldere en sterk percussieve spel van Schweizer, die de rechterhand dertel laat dansen. Bennink kan luid en dominant zijn, maar deze partner is zijn gelijke, beantwoordt met duizelingwekkende uitbarstingen, spiegelingen en donderende akkoorden. Soms erg druk en breedvoerig en dan weer lichtvoetiger dansend. In *Vertiix* krijg je, ondanks Benninks *brushes*, een botsing van een wervelwind en een aardbeving, terwijl het duo aan het walsen slaat in het warme *Bleu Foncé*. Johnny Dyan's *Ntyilo*, *Ntyilo* herinnert aan het duowerk van Alexander Hawkins en Louis Moholo-Moholo, *To Misha With Love* laat de dwarse geest van Mengelberg even opdraven

en afsluiten gebeurt met *Eronel*, amper twee minuten franjeloze Monk. Lyriek, energie, vrijheid en een bruisende spirit maken van *Welcome Back* een kleine, verrassend toegankelijke triomf.

Guy Peters

Irène Schweizer (p), Han Bennink (d)

Tom Rainey Trio

HOTEL GRIEF

Intakt Records – 60:05

***

Veertien jaar lang was Tom Rainey de drummer van het Kenny Werner Trio. Maar toen daar een einde aan kwam, in 1995, gooide hij radicaal het roer om. Sindsdien heeft Rainey zich héél ver af gehouden van mainstreamjazz, maar ging hij resoluut het avant-garde pad op. Eerst aan de zijde van altsaxofonist Tim Berne, later in talloze projecten van de New Yorkse downtownscene. In zijn eigen trio, met saxofoniste (en echtgenote) Ingrid Laubrock en gitariste Mary Halvorson speelt Rainey nagenoeg uitsluitend improvisaties. Deze cd, opgenomen in het oergezellige New Yorkse Cornelia Street Café, illustreert die avontuurlijke werkwijze van het trio. In drie lang uitgesponnen improvisaties en twee kortere stukken gaan Rainey, Halvorson en Laubrock een intieme conversatie aan. Soms aarzelend, soms fel, soms ingetogen, heel even lyrisch. Halvorson creëert op haar gitaar een heel eigen klankwereld, die prima past bij het zeer gevarieerde saxofoonspel van Laubrock (van lyrisch tot zwaar avant-gardistisch) en de puntige drums van Rainey.

Peter De Backer

Tom Rainey (d), Mary Halvorson, (g), Ingrid Laubrock (ts, ss)

Sylvain Rifflet

MECHANICS

JazzVillage – 47:02

***

Na zijn ode aan cultfiguur Moondog, samen met Jon Irabagon, neemt de Franse saxofonist de luisteraar mee door de wereld van *De*

Duistere Steden gecreëerd door het Belgische stripduo Schuiten & Peeters. De hoestekening *Le Mécanicien du Temps*, komt uit de gids voor de legendarische stripreeks. De soundtrack zelf heeft een heel magisch-realistisch iets, alsof je tussen verschillende dimensies zweeft maar nooit ergens kan landen. De meest expliciete parallellen zijn deze met *Koyaanisqatsi* van Philip Glass, maar dan in slow motion. Daarnaast zijn er ook aanknopingspunten met het werk van Ligeti. Alles draait om sfeerschepping met slechts hier en daar een herkenbaar ankerpunt. Een bevreemdende en ontwrichtende luisterervaring met als hoogtepunt het zeer spacey *La Pastorale* waar gitaarklanken voor een soort noorderlicht zorgen. Rifflet blijft alleszins verbazen.

Georges Tonla Briquet

Sylvain Rifflet (s, kl, music box), Benjamin Flament (perc), Philippe Gordiani (g), Jocelyn Mienniel (f, duimpiano)

Lee Ritenour

A TWIST OF RIT

Concord records – 70:27

****

In dit album leren we een ietwat andere, meer gedreven en minder gepolijste kant van Ritenour kennen. Opmerken dat hij een groot talent is, is een open deur intrappen. Maar wij vonden zijn gitaarspel altijd wat aan de 'apollinische' kant: té proper, té berekend, iets te weinig naturel. Op deze schijf laat de man wel iets anders horen. Hij koos zijn nummers vooral uit zijn vroege albums (*First Album*, *Rit*) en voegde nieuw werk toe. Maar hoe! Swingend als de pest op de Les Paul, zijdezacht op de L5, maar altijd gedreven en gewoon af. Ritenour houdt je meer dan 70 minuten geboeid en gekluisterd door zijn melodieuze lijnen, zijn virtuositeit, zijn rijkdom en sound. Hij laat zich daarbij omringen door een schare muzikanten van de bovenste plank, die hoorbaar allemaal het beste van zichzelf geven. De plaat gaat van funky fusion naar jazzy tunes en geen enkele zone die daartussen ligt is veilig voor deze kampioen van de zes snaren, die zich hier de luxe kan veroorloven in heel wat verschillende bezettingen te spelen. Dat de plaat opgenomen is door Don Murray is een garantie voor kwaliteit. In het laatste nummer laat Ritenour ook de winnaar van de 2014 Six

Jazz & Beyond

Het Jamaican Jazz Orchestra (met in de rangen o.a. Marie-Anne Standaert en Mattias De Craene) trakteert ons met *Encounters* (Zephyrus) ** op een dansbare mix van reggae, ska en jazz. Ideaal voor een dubbelaffiche met de Brusselse Sista Mika of met Black Flower. Lizz Wright heeft een van de meest soulvolle stemmen uit de huidige muziekwereld. Voor haar nieuwe cd, *Freedom & Surrender* (Concord) ** kon ze rekenen op heel wat topnamen waaronder producer Larry Klein en gastmuzikanten Billy Childs, Vinnie Colaiuta, Jesse Harris en Till Brönner. Zelfs Gregory Porter kwam even meezingen. Het eindresultaat klinkt uiteindelijk vooral als Sade. Professioneel en gepolijst maar zonder de bezieling van de echte Wright. Vooral geschikt voor de late uurtjes maar niet meer, ondanks de inhoud van de teksten. Met zelfs een versie van de Bee Gees klassieker *To Love Somebody*.

Georges Tonla Briquet

Meer dan
50 000 titels
op voorraad!

Wereldwijde
import

www.rombaux.be

CD • Vinyl • DVD

Rombaux

Brugge

Speciaalzaak
van
Jazz
tot
Klassiek

 U vindt ons ook op facebook
www.facebook.com/muziekhandel.rombaux

Piano's

Vleugel • Buffet • Digitaal
Nieuw & tweedehands

*4 generaties deskundige
service & ervaring*

Grotian-Steinweg Yamaha
Bösendorfer Schimmel Brodmann

Winkel: Mallebergplaats 11-13 te Brugge
Toonzaal piano's: Kelkstraat 3 (op 50m)

JOHN SCOFIELD PAST PRESENT

John Scofield PAST PRESENT

Impulse Records – 52:27

*****

In de late jaren '70 timmerde hij al aan de weg met een toen vrij onbekend trio, hij speelde met Miles Davis, ging over naar de post-fusion in de jaren '80 en probeerde later met o.a. Medeski, Martin en Wood allerlei tonale mogelijkheden uit. Met Steve Swallow en Bill Stewart zette hij zichzelf op de kaart. In de jaren '90 werd Joe Lovano zijn vaste tenorsaxofonist en toen was de Scosound voldoende bekend. Scofield gaat op deze schijf in alle tracks (ze zijn alle van zijn hand) op dit laatste patroon verder. De muziek voegt niets nieuws toe aan wat we al gehoord hadden, maar het blijft een fantastische ervaring de vier muzikanten continu erg intensief het beste van zichzelf te horen geven. Met Lovano zijn de unisono's nog steeds indrukwekkend. De drummer en de bassist (Grenadier is een enorme aanwinst) vormen een fantastische ritmische aanvulling voor dit duo en hun rol is weliswaar anders, maar zeker niet minder boeiend. Duidelijk is wel dat iedereen hier musicceert op het hoogste niveau en wel alsof het allemaal een fluitje van een cent is. De volle, ronde toon van de gitarist, soms clean, heel dikwijls met een subtiele toets extra drive (we vermijden het woord distortie) overspoelt je en grijpt nog steeds aan wegens de expressieve mogelijkheden. De titel verwijst duidelijk naar de herhaling van wat in het verleden al een keer gebeurd is, maar dat doet helemaal niets van de kwaliteit af. Om het met Scofield zelf te zeggen: "Old or new, what the hell. The music is fresh." Wij delen deze mening. We geven toe, we zijn erg grote fan. Maar luister naar die fantastische gitaar- en saxpartijen, naar dat drijvende drum- en baswerk... Wat een schitterende plaat, wat een schitterende composities, wat een schitterend samenspel, wat een niveau! Een echte aanrader.

Marc Van de Walle

John Scofield (g), Joe Lovano (ts), Larry Grenadier (b), Bill Stewart (d)

String Competition, Tony Pusztaï, aan de akoestische snaar. Deze cd heeft ons aangenaam verrast omdat we de swing (die we soms misten in voorgaand werk) hier ten voeten uit over ons krijgen. Een schitterende cd met twaalf tracks waar je happy van wordt!

Marc Van de Walle

Lee Ritenour (git), Dave Grusin, Dave Weckl, Makoto Ozone en vele anderen...

Antonio Sanchez THE MERIDIAN SUITE

CamJazz – 55:34

***

Sinds hij de soundtrack voor de film *Birdman* componeerde, is Antonio Sanchez ook buiten de jazzwereld een superster. Een Oscarnominatie zat er niet in (daarvoor bevatte de film ook te veel niet-originele muziek, besloot de jury), maar dat je filmscènes kon begeleiden met

alleen maar drumwerk, maakte veel indruk. Sanchez raakte vooral bekend als de virtuoze drummer van Pat Metheny, maar op zijn eigen platen ontplooit hij vooral ambities als componist. Zo ook op deze *Meridian Suite*, een lang uitgesponnen stuk in vijf delen. Het gebruik van woordeloze stemmen (van Thana Alexa en Sanchez zelf) doet onvermijdelijk aan de Pat Metheny Group denken, net als de heel breedvoerige (soms zelfs lichtjes bombastische) aanpak. Sanchez' drumwerk is heel nadrukkelijk aanwezig, al speelt hij niet één solo op deze plaat. Dit is een collectief werkstuk, een doorwrochte compositie die herinneringen oproept aan *The Way Up* van de Pat Metheny Group. Merkwaardig wel hoe Sanchez dit imposante groepsgeluid creëert met slechts vier muzikanten (Alexa figureert slechts op enkele stukken, Adam Rogers komt alleen helemaal op het einde aan bod). Vooral saxofonist Seamus Blake maakt grote indruk en wie nog niet wist dat John Escreet een prima pianist is, zal nu niet langer twijfelen.

Peter De Backer

Antonio Sanchez (d, keys, zang), Seamus Blake (ts, EWI), John Escreet (p, elp), Matt Brewer (b, elb), Thana Alexa (zang), Adam Rogers (g)

Sputnik3

ORBITS

Mainland Records – 51:42

***

Veel hedendaagse jazz en zeer ook specifiek de Nederlandse variant daarvan valt dikwijls het verwijt ten deel dat ze te berekenend, te doordacht en teveel op zichzelf gericht is. Het lijkt er nogal eens op dat jonge musici volledig gefocuseerd zijn op (hun eigen) muzikale problemen en vergeten na te denken over wat hun muziek uiteindelijk te zeggen heeft. Dat levert bestis niet per se slechte muziek op, maar wel muziek die vooral voor ingewijden lijkt bestemd. Sputnik3 is een jong trio dat wordt geleid door de Belgische drummer Raf Vertessen die ook het leeuwendeel van de composities aanleverde. In die composities klinkt de invloed door van hedendaags klassieke muziek, maar ook van jazzacts als The Bad Plus en het trio van Brad Mehldau.

En verder nog...

En Public Au Travers (Igloo) ** is de heruitgave van een live concert dat Charles Loos, Philippe Aerts en Felix Simtaine in 1987 gaven in de legendarische Travers. Geluidstechniek Daniel Léon nam de banden opnieuw minutieus onder handen. Technisch een bravourestukje met een verbazingwekkend resultaat. Tijdens de re-release in de Archiduc bewezen de drie muzikanten bovendien dat ze, nog meer dan toen, op scherp staan maar wel met een aantal decennia extra (levens)ervaring. Niet alleen een tijdsdocument maar een hernieuwd visitekaartje.

In eigen land behoort de Deense vocaliste Mette Juul tot de top. Stilaan raakt ze ook bekend daarbuiten. Nu iemand als Ambrose Akinmusire (opnieuw) bereid was om een aantal nummers in te kleuren op haar nieuwste cd *There Is A Song* (Universal) ** zou het wel eens heel snel kunnen gaan. De trompettist doseert op ongelooftijke wijze, in pure Chet Baker-stijl terwijl Mette Juul vooral in de sporen treedt van Joni Mitchell. Als zangeres maar ook als tekstdrijfster en componiste.

Op de hoesfoto's prijkt ze als een Melody Gardot met gitaar maar zo ver is het (voorlopig) nog niet.

Ivan Paduart blijft trouw aan zichzelf. Samen met Philippe Aerts en Hans Van Oosterhout trok hij de studio in om wederom een schijfje op te nemen in zijn typische stijl. *Enivrance* (Mons Records) ** is drie kwartier lang genieten van zijn kunst om lyrisme te koppelen aan melodie, volledig in de traditie van Bill Evans en Fred Hersch maar met een duidelijke Paduart-stempel. Niets vernieuwends maar wel degelijke klasse.

Les Amants De Juliette is een Frans trio gevormd door trompettist Serge Adam, pianist Benoît Delbecq en percussionist Philippe Foch. Op *s'électrolysent* (qui de neuf docteur) *** ontpoppen ze zich als globetrotters in de voetsporen van Erik Truffaz en diens *Rendez-Vous*. Soundscapes in elkaar geknutseld met (electro)effecten en percussie en een piano die het geheel samenhoudt. Van meditatieve momenten tot hyperkinetische passages. Klassieke perspectieven worden geleidelijk aan lichtjes verbogen waardoor je op een ander

eindpunt komt dan je verwachtte. Verrassend en vervreemdend.

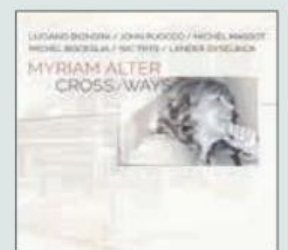
Pianist Dan Kaufman (Mark Turner, Gretchen Parlato) laat ons via zijn debuut *Familiar Places* (Red Piano Records) ** een kijkje nemen in zijn fotoalbum van de laatste tien jaar. Een decennium lang schreef hij namelijk nu en dan wat materiaal bij elkaar en besliste om het eindelijk uit te brengen. Een heel gevarieerd schijfje werd het, met sterk wisselende esthetische vormgeving. We noteren opvallende gastrollen van gitarist Gilad Hekselman en saxofonist Sam Sadigursky. Nog zo een groep die van Brooklyn het mekka van de huidige jazzscene maakt.

Op *String Theory* (Whirlwind) ** van Partikel leidt de combinatie van saxofoon, bas en drums met een strijkerskwartet tot uiterst extreme contrasten. Continue ontladingen zetten het geheel over de ganse lijn onder hoogspanning.

Organisatie en desintegratie vormen elkaars yin en yang. Zelfs de rustpunten stralen een dissidente kracht uit. Niet meteen te doorgronden maar net daarom wel een aanrader.

Pianiste Myriam Alter wist voor haar nieuwe cd *Cross/Way* (Enja) *** een heus dreamteam bij elkaar te krijgen: Luciano Biondini, John Ruocco, Michel Massot, Michel Bisceglia, Nic Thys en Lander Gyselincx. Muzikanten die je niet meteen samen op een podium zal aantreffen. Dat maakt van deze cd een buitenbeentje. Elkeen blijft

zichzelf maar speelt duidelijk in functie van Alters composities die hoofdzakelijk gekleurd zijn door een graad van melancholie. Zeker voor de fans van Eleni Karaindrou. Toetsenist Casimir Liberski kreeg een bepalende rol op *Stars, Plants & Bugs* (Dalang! Records) ***, de nieuwste cd van bassist Louis De Mieulle. Stevig geworteld in fusion maar met vertakkingen naar Bach en de soundtrack van Koen De Bruyne voor *In Kluis*. Cinematografische sonoriteiten met sterk uiteenlopende impulsen.

Georges Tonla Briquet

Met de Nederlandse pianist Loran Witteveen heeft Vertessen voor dat idioom de juiste man aan boord. Het mooie is echter dat het daarbij niet blijft. Er zijn momenten – in alle eerlijkheid naar mijn smaak nog wat te weinig, maar hoera ze zijn er – waarop de harmonische verkenningen ineens doorbroken worden met opgewekte, schijnbaar eenvoudige melodieën. Hoogtepunt wat dat aangaat, is het tweede nummer *Array* dat volkomen onverwacht plotseling helemaal opentrekt net of een wolkendek opzij geschoven wordt. Het zijn dergelijke opwindende momenten die de intelligente muziek die Sputnik3 overwegend maakt van een geweldige gelaagdheid voorzien. Mischa Andriessen

Raf Vertessen (d), Stefan Lievestro (b), Loran Witteveen (p)

Symphonic Jazz Orchestra
**LOOKING FORWARD
LOOKING BACK**
SJMUSIC – 56:24

****

Op deze cd vind je drie flink uitgewerkte composities. De eerste is er een van George Duke (*Dark Wood: Bass Concerto for McBride*) die uit vier delen bestaat. Dit is een erg boeiend werk. Het orkest creëert met momenten een John Williams/ET-sound en die gaat erg goed mee met het soms zijdezachte baswerk van McBride. Die voelt zich duidelijk op zijn dooie gemak bij dit symfonisch gezelschap. Hij speelt moeiteloos de mooiste baslijnen, gevoelig, romantisch, maar ook soms drijvend en stuwend. Leuk is dat hij de contrabas (*Dark Wood* zou hiervan afgeleid zijn, Duke dacht dat alle contrabassen uit donker hout gemaakt waren) afwisselt met de elektrische bas met en zonder frets. Dat schept natuurlijk mogelijkheden qua geluid en McBride weet die te gebruiken. Alleen al voor deze vier delen is de cd zijn geld waard. Het tweede luik is een symfonische interpretatie van *Captain's Journey* van Lee Ritenour, met de meestergitarist als gast, uiteraard. McBride speelt ook hier de baspartij en het geheel mag erg geslaagd genoemd worden. Dit oudere werk van *Captain's Fingers* krijgt hier opnieuw een leuke vorm. Het tweede deel swingt iets meer dan het eerste, maar het blijft leuk deze compositie nog eens te horen in

symfonische uitvoering. Op het gitaarwerk van Ritenour geen kritiek, overigens. De cd sluit af met een klassieker: *Rhapsody in Blue*. Op zich een oude kraker, maar pianist Bill Cunliffe maakt er hier met zijn eigen improvisaties een boeiend stuk muziek van. Een mooie en toegankelijke cd, erg muzikaal, misschien hier en daar wat cliché. Alleen al *Dark Wood* maakt de plaat tot een hebbing.

Marc Van de Walle

Symphonic Jazz Orchestra met Christian McBride (b), Lee Ritenour (g), Bill Cunliffe (p). Ook Dave Grusin (p), Chris Coleman (d), Peter Erskine (d), John Beasley (p), Marvin 'Smitty' Smith (d), Robert Hurst (b) spelen mee.

John Taylor

2081

CamJazz – 48:07

****

Doordat hij aan een hartaanval overleed in juli maakte John Taylor het verschijnen van zijn heel bijzonder project *2081* niet meer mee. De muziek, opgedragen aan Kurt Vonnegut, schreef de Britse pianist in opdracht van BBC Radio 3 en werd op het Cheltenham Jazz Festival in 2012 voor het eerst uitgevoerd. Het was oorspronkelijk bedoeld voor octet maar voor deze opname werd het herleid tot een kwartet met Taylors twee zonen (uit het huwelijk met Norma Winstone) in een glansrol. Zanger Alex Taylor zorgde voor passende teksten en zingt ze in met een soulful timbre. Sterk ook hoe de tuba zich vermengt met de stem en de piano tot een vloeiend, melodisch geheel. De minzame en al te bescheiden John Taylor verdient het tot de wereldtop van

jazzpianisten te worden gerekend. In deze opname hoor je opnieuw hoe prachtig hij de piano laat zingen in eigen geraffineerde composities.

Bernard Lefèvre

John Taylor (p), Alex Taylor (voc), Oren Marshall (tuba), Leo Taylor (d)

**Rony Verbiest &
Johan Clement Trio**

**I REMEMBER JOHNNY
MEIJER**

Fever Music – 52:01

****

Rony Verbiest heeft de laatste jaren al enkele tributes op de markt gebracht, allemaal van uitstekende kwaliteit. En kijk, hier komt er nog eentje bij. Op het eerste zicht lijkt de naam Johnny Meijer niet te passen in de reeks Brubeck en Monk, maar toch: Verbiest zegt zelf dat Meijer zijn accordeonspel hem voor de rest van zijn leven beïnvloedde. Wie zijn wij om dat tegen te spreken. Trouwens: de muziek op deze cd is van uitzonderlijke kwaliteit. Verbiest laat zich kennen als een jazzmuzikant pur sang, zit niet om een melodieuze draai en swing verlegen en weet een evenwichtige verhouding te vinden tussen zijn eigen solowerk en dat van de schitterende Nederlandse (Belgische, van oorsprong) pianist Johan Clement. De laatste zijn trio levert trouwens schitterend werk op deze schijf. Het mag dan Verbiests eigen trio niet zijn, deze muzikanten illustreren meesterschap in hun vak en weten uitstekend te dialogeren met de accordeonist. Dit is een erg muzikale en swingende plaat geworden. Rechttoe rechtaan, geen effectmakerij, maar bloederlijke accordeonjazz (als we die term al

mogen gebruiken). Verbiest weet met zijn persoonlijke benadering zeker een eigen plaats in te nemen in onze jazzscene! Nummers als *Body and Soul*, *Lady Be Good* en *You Don't Know What Love Is*, samen met bv *I Remember Johnny* maken je dag goed. Superieur vakmanschap, knappe sound. Wij willen meer van dadde!

Marc Van de Walle

Rony Verbiest (acc), Joan Clement (p), Bart Denolf (b), Luc Vanden Bosch (d)

Robin Verheyen

**A LOOK BEYOND (CAP-
VERT ILLUMINATIONS)**

Challenge Records – 55:00

****

In 2013 kreeg Robin Verheyen een beurs van Chamber Music America, een organisatie die jaarlijks tien professionele muziekprojecten ondersteunt. Voorwaarde is dat je in de VS woont. Onze Belg Robin Verheyen woont in New York en was bij de gelukkigigen. Voor *A Look Beyond (Cap-Vert Illuminations)* haalde de saxofonist inspiratie uit zijn jarenlange studies van de muziek van de Franse componist Olivier Messiaen. Maar ook de vele reizen naar Senegal, waar Verheyen zich verdiepte in de traditionele West-Afrikaanse ritmes, zijn een invloed. En uiteraard het impro-wereldje in New York, dat hij kent als zijn broekzak. Vorig jaar in september nam het Robin Verheyen New York Quartet de plaat op, na een tournee door de VS. Russ Johnson is een zeer actieve trompettist die o.a. met Bill Frisell, Joe Lovano, Dave Liebman en Mark Ribot speelde. Drew Gress is een legende in de New Yorkse scene. Hij speelt mee op albums van Dave Douglas, John Abercrombie en Uri Caine en toerde met Fred Hersch, Jack DeJohnette en Steve Lehman. Drummer Jeff Davis kennen we dan weer van zijn werk bij Kris Davis. *A Look Beyond* is een intrigerende plaat waarbij dit kwartet een zeer melodische taal hanteert, weg van de traditionele akkoordprogressies. Vier New Yorkse topmuzikanten die uit hun comfortzone treden en de muziek van Messiaen een nieuwe dimensie geven!

Dirk Roels

Robin Verheyen (s), Russ Johnson (t), Drew Gress (b), Jeff Davis (d)

Various Artists

**HOMMAGE À
EBERHARD WEBER**

ECM/distributeur – 69:44

****

De SWR big band verzamelde een indrukwekkende cast voor dit huldeconcert voor de vijfenzeventigste verjaardag van bassist Eberhard Weber. Sinds een herseninfarct in 2007 speelt Weber niet meer, maar zijn naam mag prominent op de cover: vijf stukken zijn van zijn hand en door het veelvoudig gebruik van origineel beeldmateriaal tijdens het concert (waarover o.a. Jan Garbarek improviseerde), was zeker ook zijn sound en stijl aanwezig. De hoofdbrok van het concert is een bijna 32 minuten durende compositie van Pat Metheny, eenvoudigweg *Hommage* getiteld. Ook Metheny drukt zo zijn stempel: met zijn eigen sound natuurlijk en met de keuze van de gasten – die duidelijk de Amerikaanse kant van Webers carrière benadrukt: jammer dat bijvoorbeeld Wolfgang Dauner niet meespeelde. Ook Metheny componeerde overigens rond een soort 'visuele sample' van Weber – een boeiend idee dat uiteraard op een audio-cd verloren gaat. Je hoort een beetje dat dit concept (big band, veel verschillende solisten, beeldmateriaal) erg moeilijk moet geweest zijn voor de geluidsmensen van dienst: de glasheldere ECM-sound ontbreekt hier een beetje. Een goede hoofdtelefoon en veel aandacht is daarom aangewezen, want de overvloed aan instrumenten vertoebelt vaak het klanktapit karakter van Webers muziek. Daardoor verdwijnt Metheny soms wat in de mix en klinken de notenwatervallen van Gary Burton hier en daar alsof hij tussen de blazers met een grote zak ijsblokken staat te zwaaien. Bijzonder jammer is het dat de trombonesolo van Marc Godfroid in het laatste nummer ongeïdentificeerd blijft: is Godfroid niet de eerste Belg die soleert op een ECM-plaat? Voor het overige spreekt uit de hele plaat dat typisch dromerig-warme 'wezen van Weber': de man moet die avond, vanuit de zaal, érg gelukkig geweest zijn...

Arne Van Coillie

Eberhard Weber (b, vooraf opgenomen), Pat Metheny (g), Jan Garbarek (ss), Gary Burton (vib), Scott Colley (b), Danny Gottlieb (d), Paul McCandless (English horn, ss), Klaus Graf (as), Ernst Hutter (euph), Marc Godfroid (tb), Helge Sunde (cond), SWR Big Band

Ambichords

De term Ambichord is een samenvoeging van de Engelse woorden *ambiguous* – ambivalent – en *chord* – akkoord. Het betreft hier dan ook akkoorden met een niet duidelijk karakter: noch majeur of mineur, noch verminderd of overmatig.

De term is bedacht door de Amerikaanse arrangeur, dirigent, pianist en saxonist Robert (Bob) Freedman. Ambichords zijn zeer goed te gebruiken in combinatie met meer traditionele akkoordstructuren. Ze zijn ook toepasbaar in vrijwel elke muziekstijl.

Een ambichord is een 4-stemmig akkoord opgebouwd uit twee kwart intervallen en één secunde. De buitenste stemmen vormen aldus steeds een octaaf. In fig. 1 zien we de drie mogelijke vormen (I, II, III) en één variant.

Voor de becijfering gebruikt men de bovenste noot + de vorm, bijv. CII.

De variant van de derde vorm is een zgn. 'drop 2' voicing – de tweede stem wordt een octaaf lager gespeeld. Op deze wijze wordt de afstand van de melodie tot de tweede stem van het akkoord vergroot waardoor de melodie beter projecteert. Deze vorm wordt becijferd als III-A.

Een omkering van een ambichord resulteert steeds in een nieuw ambichord (fig. 2).

Het ontbreken van tertsen in ambichords maakt dat we er moeilijk een duidelijke kwaliteit aan kunnen toekennen. Het is pas in combinatie met een basnoot dat we aan ambichords een akkoordsymbool kunnen koppelen. Zelfs dan blijven het vaak hybride akkoorden – zijnde akkoorden zonder tertsen – of anderszins incomplete akkoordstructuren. In fig. 3 worden de drie vormen ambichords gegeven met steeds alle twaalf verschillende basnoten. Daar waar dit een benoembaar akkoord vormt wordt het akkoordsymbool gegeven. Vaak zijn er meerdere mogelijkheden. Soms echter levert het geen becijferbare samenklank op.

Ambichords kunnen ook gebruikt worden als upper structure bovenop een normaal type akkoord: vaak zijn er meerdere mogelijkheden op hetzelfde akkoord (fig. 4).

fig. 1

fig. 2

fig. 3

VORM I

C7(SUS4) C_m11 D_bmaj7(#11) D_m11 E_b9/5 E_b13 E7_{ALT} F_maj9 F₉ F_m9

X G7(SUS4) G_m11 A_bmaj13 A7_{ALT} B_b9/5 B_b13 B7(11)

VORM II

C7(SUS2) C_m9 X D7(SUS4) D_m11 E_bmaj13 E7_{ALT} F₉/5 F13

X G7(SUS4) G_m11 A_bmaj13 A_m11 B_bmaj13 B7_{ALT}

VORM III

C7(SUS4) C_m11 D_bmaj13 D7_{ALT} E_b9/5 E_b13 E7(11) F7(SUS4) F_m11

G_bmaj7(#11) G_m11 A_b9/5 A_b13 A7_{ALT} B_bmaj9 B_b9 B_m9 X

LEON LHOËST

De enige voorwaarde is dat alle noten van het ambichord akkoordtonen en/of tensions zijn uit de bijbehorende chord scale en natuurlijk geen 'avoid notes'! Zorg er bij dit soort samengestelde akkoorden steeds voor dat de onderste noot van het ambichord nooit lager is dan de G onder de centrale C: dit om onduidelijkheid te voorkomen.

Ambichords kunnen ook teruggebracht worden tot structuren van 3 noten. Hiertoe dient enkel de onderste noot te worden weggelaten. We herkennen hierin nu gemakkelijk sus4 en sus2 akkoorden in verschillende liggingen (fig.5).

Afsluitend in fig. 6 een voorbeeld van het gebruik van ambichords door Bob Freedman in zijn arrangement van Stardust (H. Carmichael) zoals vertolkt door trompettist Wynton Marsalis op de CD Hot House Flowers (1984). In de intro horen we bij de strijkers deze prachtige, ongrijpbare structuren. Door de drie vormen afwisselend te gebruiken wordt parallelisme voorkomen. Als coda gebruikt Freedman hetzelfde materiaal als in de intro. Aardig detail: de melodie in dit voorbeeld is niets anders dan de eerste twee maten van de 'verse' van Stardust, maar dan verlengd tot acht maten (augmentation) en met ritmische variaties. Dit is een zeer goed voorbeeld van het gebruik van thematisch materiaal in de opbouw van een arrangement, hier dus gereharmoniseerd door middel van ambichords.

Met dank aan Bob Freedman voor zijn toestemming het hier gepubliceerde materiaal te mogen gebruiken.

Bronnen en literatuur

- » R. Freedman, *The basics of Ambichords*, Berklee Today, Berklee College of Music – Boston, Mass. (1990)
- » B. Nettles & R. Graf, *The Chord Scale Theory & Jazz Harmony*, Advance Music (2000)
- » W. Marsalis, CD: *Hot House Flowers*, Sony Jazz (2011)
- » www.jazz.com/encyclopedia/freedman-bob-robert-morris
- » www.jazzwax.com/2010/01/bob-freedman-on-maynard-ferguson.html

BOB FREEDMAN

Foto: rr

Robert Morris (Bob) Freedman (1934) is een musicus met vele facetten. Zo speelde hij klarinet, saxofoon en piano in een veelheid aan orkesten, ondermeer met de Herb Pomeroy bigband, Woody Herman, Duke Ellington en Serge Chaloff.

Hij schreef arrangementen voor Sarah Vaughan, Grady Tate, Joe Williams met de Thad Jones-Mel Lewis bigband en voor Maynard Ferguson. Hij was music director, arrangeur en dirigent van Harry Belafonte en Lena Home. Ook orkestreerde hij verschillende Broadway musicals. Vanaf 1982 werd hij docent aan het Berklee College of Music in Boston en vervolgens hoofd van de afdeling commercial arranging.

Hij arrangeerde/dirigeerde vervolgens nog voor Wynton Marsalis, Billy Joel, Makoto Ozone, Grover Washington en Ron Carter. Met Quincy Jones deelt hij een Grammy Award voor *The Wiz*.

Mischa Andriessen

foto: © Felix Kalkbarr

Op Youtube zwerft een filmfragment waarin de Zweedse Heavy Metalgitarist Yngwie Malmsteen opbiecht dat hij nooit begrepen heeft wat de uitdrukking 'less is more' betekent. Hoe kan minder nu in hemelsnaam meer zijn? Nee, Malmsteen schudt het hoofd: "more is more."

Dertig jaar geleden begon ik over muziek te schrijven voor kleine, zelf geïnitieerde fanzines die voor een gulden werden verkocht. Dertig jaar geleden was mijn muziek Heavy Metal, een liefde die op een sektarische manier beleden werd. Musici als Malmsteen zetten mij toen al aan het denken. Die bombastische arrangementen en solo's waarin ontelbaar veel noten er in een jezustempo doorheen werden gejaast –het was ontegenzeggelijk virtuoos maar raasde Malmsteen niet aan de kern van muziek voorbij?

Na de metal verloor ik mij in alternatieve rock en indiepop, in bands als Shudder to Think, Crime And The City Solution en The Dream Syndicate. Strak samenspel was niet langer een vereiste, sterker nog, uit de pas lopen bleek vaak veel interessanter. Avond na avond bezocht ik nieuwe bands tot ik er zoveel had gehoord dat de magie compleet bleek weggespeeld. De drug die muziek al die jaren was, werkte niet meer. Die bandjes lieten me eerst koud tot ze me de strot uit kwamen. Verslaafd als ik was, liet ik mij mijn fix niet zomaar ontnemen, misschien bracht andere muziek de kick weer terug. Zo begon ik, hoewel ik er nauwelijks iets van wist, mijn weg in de jazz te zoeken. Langzaam

ontdekte ik wat me wel en niet beviel en waarom. Op zeker moment, jaren later, besloot ik dat ook op te schrijven.

Die late kennismaking heeft naast een aantal nadelen in mijn ogen minstens een groot voordeel. Met maar weinig jazz heb ik een sentimentele binding. Bij de ingrijpende en (daardoor) vormende gebeurtenissen in mijn jonge leven hoort een soundtrack waar bijna geen jazznummer op te vinden is. Jazz was er niet op de schoolfeesten, niet op de radio- of tv-programma's die ik hoorde of zag; tijdens talloze luistersessies op mijn kamer of die van vrienden en bekenden kwam zelden jazz voorbij. Daardoor kan ik jazz onbevooroordeeld en nuchter ondergaan. Wanneer de tranen me nu in de ogen springen, is dat bij jazz omdat ik daardoor geweldig word geraakt en niet om sentimentele redenen zoals bij muziek waarvan ik verstandelijk heus wel weet dat ze niet zo best is, maar die uit nostalgie ontroert, zoals bij sommige metal uit de jaren tachtig.

Maar sentiment bewandelt wonderbaarlijke wegen. Ter viering van het tienjarig bestaan, bracht de Nederlandse groep Spinifex recent de vijf cd's tellende verzamelaar *Spinifex 2005-2015* uit en daarop komt veel samen. De invloed van metal bijvoorbeeld, maar ook die van free jazz, het genre dat me als beginnend jazzliefhebber destijds aanvankelijk het meest trok. Voor de cd *spinifex maXimus* is het gangbare kwintet opgepompt tot een twaalf man sterke formatie die de kwalificatie 'overrompend' reduceert tot een bleek

eufemisme. Het is een cd die op een goede manier vragen oproept die ik de laatste jaren steeds relevanter vind. Hoe kun je improviseren zonder de compositorische lijn te verliezen? Hoe kun je componeren zonder aan spontaniteit in te boeten en de persoonlijke inbreng van de musici te beperken? Spinifex laat in deze gargantueske bezetting ook horen dat strak samenspel en schijnbare chaos helemaal niet op gespannen voet met elkaar hoeven te staan. Luisterend naar vooral *spinifex maXimus* ervaar ik het soort opwinding dat ik herken van de keren dat ik de vroege platen van Metallica, Leatherwolf, Slayer en Holy Terror voor het eerst hoorde, van mijn bed omhoog schoot, mijn hoofd hard tegen de schuine zoldermuur stootte, maar de pijn vergat omdat ik me realiseerde, zo kan het ook. Het komt allemaal weer boven, de sensatie van woeste maar in toom gehouden energie, van weldadig muzikaal geweld.

Het banale en het intellectuele zijn bij Spinifex verdomd knap met elkaar in balans. Er komt zoveel voorbij, talloze invloeden, talloze tempowisselingen, maatveranderingen en andere muzikale breuken en variaties. En dan dat massale geluid dat de kamer onmiddellijk en volledig vult. Deze muziek is barstensvol. Wat Malmsteen zei, lijkt ineens niet zo dom meer, 'more' is dit keer inderdaad 'more'.

Spinifex 2005-2015 Trytone
www.trytone.org - www.spinifexmusic.nl

Spinifex

foto: © Tobias Klein

JAZZ in ROMA

RATA PLAN

- VR 11 DECEMBER - **DUBBELCONCERT**

JORIS ROELOFS TRIO

JORIS ROELOFS (SAXOFOONS, BASKLARINET, KLARINET); MATT PENMAN (CONTRABAS); TED POOR (DRUMS)

JASPER BLOM QUARTET feat. BERT JORIS

JASPER BLOM (TENOR SAX); JESSE VAN RULLER (GITAAR); FRANS VAN DER HOEVEN (BAS); MARTIJN VINK (DRUMS); BERT JORIS (TROMPET)

- DO 17 DECEMBER

PHILIP CATHERINE & STRINGS

PHILIP CATHERINE (GITAAR); NICOLAS FISZMAN (GITAAR, BAS); NICOLA ANDRIOLI (PIANO); PHILIPPE AERTS (CONTRABAS); HANS VAN OOSTERHOUT (DRUMS); ORCHESTRE ROYAL DE CHAMBRE DE WALLONIE O.L.V. FRANK BRALEY

- VR 22 JANUARI

TORD GUSTAVSEN feat. SIMIN TANDER

TORD GUSTAVSEN (PIANO); SIMIN TANDER (ZANG); JARLE VESPESTAD (DRUMS)

- ZO 31 JANUARI - **DJANGOFOLLIES**

DJANGO MEETS DUKE

KOEN DE CAUTER (SOPRAANSAXOFOON, GITAAR EN ZANG); FAPY LAFERTIN (GITAAR); JON BIRDSONG (CORNET); MYRDDIN DE CAUTER (KLARINET EN BASKLARINET); JOACHIM BADENHORST (SAX, KLARINET EN BASKLARINET); RONY VERBIEST (SAX); PETER DELANNOYE (TROMBONE); CHRISTIAN MENDOZA (PIANO); WASO DE CAUTER (RITMEGITAAR); DAJO DE CAUTER (CONTRABAS); LIONEL BEUVENS (DRUMS)

- DO 11 FEBRUARI

JEF NEVE & MYRDDIN DE CAUTER

- WO 24 FEBRUARI

DHAFER YOUSSEF

DHAFER YOUSSEF (OUD, ZANG); KRISTJAN RANDALU (PIANO); PHIL DONKIN (CONTRABAS); FERENC NEMETH (DRUMS)

- WO 16 MAART

MAGEO PARKER

- VR 8 APRIL

JOOLS HOLLAND & HIS RHYTHM & BLUES ORCHESTRA

FEAT. GILSON LAVIS AND GUEST VOCALISTS RUBY TURNER & LOUISE MARSHALL

- WO 18 MEI

VIJAY IYER TRIO: BREAK STUFF

VIJAY IYER (PIANO); STEPHAN CRUMP (CONTRABAS); MARCUS GILMORE (DRUMS)

- ZA 9 JANUARI

TOINE THYS TRIO

TOINE THYS (TENORSAX, SOPRAANSAX EN BASKLARINET); ARNO KRIJGER (HAMMONDORGEL); ANTOINE PIERRE (DRUMS)

- DI 19 JANUARI - **DEBAT**

BUT IS IT JAZZ?

PETER ANTHONISSEN (KEYNOTE-SPEAKER), LIVEMUZIEK: VITJA PAUWELS (GITAAR), WILLEM HEYLEN (GITAAR), KOBE BOON (CONTRABAS); TIM CARAMIN (DRUMS) O.L.V. TEUN VERBRUGGEN

- ZA 23 JANUARI - **DJANGOFOLLIES - JAZZLAB**

LES BLAUW

BJORN ERIKSSON (SOLOGITAAR); PETER PASK (SLAGGITAAR); JON BIRDSONG (CORNET); LENN DAUPHIN (CONTRABASS)

- ZO 24 JANUARI - **DJANGOFOLLIES**

THE GHOST NOTES

JIM POLITIS (GITAAR); VASSILIS ANTONOPOULOS (GITAAR); CHRISTOS PAPANOPOULOS (KLARINET); SERGIO CHRISSOVITSANOS (VIOOL); DIMITRIS TSEKOURAS (CONTRABASS)

- DO 4 FEBRUARI

MARJAN VAN ROMPAY GROUP

MARJAN VAN ROMPAY (ALTSAXOFOON); TIM FINOULST (GITAAR); JANOS BRUNEEL (BAS); TOON VAN DIONANT (DRUMS); WOUT GOORIS (PIANO); ANKE VERLINDEN (ZANG)

- VR 19 FEBRUARI

STEFAN BRACAVAL & PIERRE ANCKAERT: WOODWORKS

STEFAN BRACAVAL (FLUIT); PIERRE ANCKAERT (PIANO)

- VR 26 FEBRUARI - **CONNECTIONS 15:16**

HOERA!

RUBEN MACHTELINCKX (GITAAR, BANJO); HILMAR JENSSON (GITAAR); JOACHIM BADENHORST (KLARINET, SAX); NATHAN WOUTERS (CONTRABAS)

- DO 3 MAART

MACHTELINCKX/BADENHORST/ JENSSON/ WOUTERS

RUBEN MACHTELINCKX (GITAAR, BANJO); HILMAR JENSSON (GITAAR); JOACHIM BADENHORST (KLARINET, SAX); NATHAN WOUTERS (CONTRABAS)

- DO 17 MAART

CHRISTOPHE DEVISSCHER QUARTET

CHRISTOPHE DEVISSCHER (CONTRABAS); FRANK DERUYTTER (TENOR SAXOFOON); CHRISTIAN MENDOZA (PIANO); DRÉ PALLEMAERTS (DRUMS)

- ZA 9 APRIL

JOHN GHOST

JO DE GEEST (GITAAR EN COMPOSITIE); LIEVEN VAN PEE (CONTRABAS); ELIAS DEVOLDERE (DRUMS); ROB BANKEN (SAXEN); WIM SEGERS (VIBRAFOON); KAREL CUELENAERE (TOETSEN)

- DO 14 APRIL - **CONNECTIONS 15:16**

MEROPE: AMARANTHINE

JEAN CHRISTOPHE BONNAFOUS (FLUIT); BERT COOLS (GITAAR); INDRE JURGEVICIUTE (ZANG, KANKLES); MARCELO WINDOLPH (BAS); MIGUEL HIROSHI (PERCUSSIE)

JAZZ ★ GLOBAL SOUNDS ★ AVANT-GARDE

- 05/12 ORKESTA MENDOZA ★ EVIL EMPIRE ORCHESTRA   ★
- 16/12 RICHARD GALLIANO & SYLVAIN LUC /
EEN ODE AAN EDITH PIAF @ STADSSCHOUWBURG *
- 18/12 STUFF ★ ALTERTAPE
- 22/01 FRED WESLEY, LEO CORRADI & TONY MATCH
- 11/02 HELEN SUNG QUARTET
- 19/02 ALPHA BLONDY
- 05/03 DANI KLEIN & SAL LA ROCCA QUARTET /
LADY KLEIN SINGS BILLY HOLIDAY @ STADSSCHOUWBURG *
- 08/03 THOMAS DE POURQUERY & SUPERSONIC / EEN ODE AAN SUN RA
- 11/03 MÂÄK QUINTET
- 18/03 CHRISTOPHE DEVISSCHER QUARTET *
- 02/04 ROBIN MCKELLE & THE FLYTONES
- 08/04 BALOJI
- 16/04 SANDER DE WINNE GROUP FEAT. IKI / 'TRAEKFUGLE'   *
- 21/05 MELINGO

* In samenwerking met Cultuurcentrum Sint-Niklaas en/of Jazzlab Series en/of Hello Jazz Festival

STATIONSSTRAAT 104, 9100 SINT-NIKLAAS • T. 03 776 11 98 • INFO@DECASINO.BE

TICKETS, MEDIA EN INFO OP WWW.DECASINO.BE